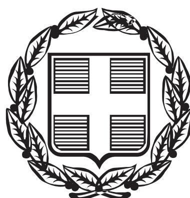

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 779**

23 Ιουνίου 2000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Απόφαση 63/ΙΙ/1999 (1)

Ο προληπτικός έλεγχος της γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων που συντελείται με την απόκτηση από την εταρεία ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ - ΓΕΚ ΑΕ της πλειοψηφίας του μ.κ. της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝ.ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 28η Ιουνίου 1999, ημέρα Δευτέρα και ώρα 9.30 π.μ. στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυμένου του τακτικού Νικολάου Στυλιανάκη

Βλάσιος Ασημακόπουλος

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Εμμανουήλ Αντωνόπουλος, κωλυομένου του τακτικού Λεωνίδα Νικολούζου,

Μελίνα Μουζουράκη και

Ηλίας Σουφλερός, κωλυομένου του τακτικού, Δημητρίου Τζουγανάτου

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 30.4.1999 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων που συντελείται με την απόκτηση από την εταιρεία ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ - ΓΕΚ Α.Ε. της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα η συγκέντρωση εταιρεία ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ - ΓΕΚ Α.Ε. δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου Αλεξάνδρου Μεταλληνού.

Στην αρχή της συνεδρίασης, η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης, δεδομένου ότι, δεν αναμένεται να επηρεάσει αισθητά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους αγορές τις οποίες αυτή αφορά. Στη συνέχεια το λόγο έλαβε ο ως άνω πληρεξούσιος δικηγόρος, ο οποίος και συντάχθηκε με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξε τις θέσεις της γνωστοποιούσας, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε από την Επιτροπή την έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 8η Ιουλίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 π.μ. στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η ενδιαφερόμενη εταιρεία κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, σκέφθηκε ως εξής:

Ι. Στις 30.4.1999 γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού από την εταιρεία ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ - ΓΕΚ Α.Ε. (εφεξής ΓΕΚ), βάσει του άρθρου 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, η συγκέντρωση επιχειρήσεων, η οποία πραγματοποιείται με την από 26.4.1999 Σύμβαση Πώλησης Μετοχών, που υπεγράφη μεταξύ αφενός των μετόχων της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (εφεξής ΤΕΡΝΑ) Γ. Περιστέρη, Ε. Περιστέρη, Μ. Γουρζή, Α. Γουρζή, Π. Γουρζή (εφεξής «οι Πωλητές») και αφετέρου της εταιρείας ΓΕΚ, και σύμφωνα με την οποία, οι Πωλητές, από κοινού, θα πωλήσουν, μεταβιβάσουν και παραδώσουν στην ΓΕΚ σύνολο κοινών ονομαστικών μετά ψήφου μετοχών της ΤΕΡΝΑ, που θα αντιστοιχούν σε ποσοστό τουλάχιστον 51% του ολοσχερώς καταβεβλημένου, κατά την ημερομηνία ολοκληρώσεως των χρηματιστηριακών συναλλαγών, μετοχικού κεφαλαίου της ΤΕΡΝΑ.

Η μεταβίβαση των μετοχών θα συντελεστεί μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ). Οι μετοχές θα παρακατατεθούν από τους Πωλητές σε κεντρικό κατάστημα τραπέζης, το αργότερο μέχρι την έναρξη της δημόσιας εγγραφής για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΓΕΚ που αποφασίστηκε στη Γενική της Συνέλευση στις 30.3.99 και θα παραμείνουν κατατεθειμένες επ΄ονόματι των Πωλητών μέχρι την ημερομηνία διενέργειας των χρηματιστηριακών συναλλαγών. Η δε ολοκλήρωση της συγκέντρωσης τελεί υπό την αίρεση έκδοσης εγκριτικής απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

ΙΙ.1. Η εξαγοράζουσα εταιρεία ΓΕΚ, εδρεύει στην Αθήνα και έχει ως αντικείμενο εργασιών την κατασκευή και ανάπτυξη κτιρίων και εγκαταστάσεων κάθε είδους, τις ειδικές κατασκευές (σχολεία, νοσοκομεία, αθλητικά κέντρα, ειδικά βιομηχανικά κτίρια, αποθήκες, συγκροτήματα γραφείων, κ.αλ.) καθώς και τη μελέτη, ανάληψη και εκτέλεση πάσης φύσεως έργων και κατασκευών. Η εταιρεία δραστηριοποιείται κυρίως στα οικοδομικά έργα του ιδιωτικού τομέα, κατέχει πτυχίο Ζ΄ τάξης, αλλά συμμετέχει μέσω κοινοπραξιών και σε έργα όλων των τάξεων.

Η εξαγοράζουσα ελέγχει α) εξ' ολοκλήρου την εταιρεία ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΝ ΑΕ (εφεξής ΓΕΚΑ), η οποία συμμετέχει σε επενδυτικά προγράμματα ανάπτυξης και εκμετάλλευσης συγκροτημάτων κτιρίων που προορίζονται για διάφορες χρήσεις (εμπορικά-επιχειρηματικά κέντρα, συνδυασμένες μορφές κατοικίας χώρων εργασίας κ.λ.π.) και β) κατά 99,91% την εταιρεία ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ (εφεξής ΓΕΚΕ), η οποία δραστηριοποιείται στο χώρο των ξυλουργικών κατασκευών, το μεγαλύτερο δε μέρος της παραγωγής της διατίθεται για την κάλυψη αναγκών της ΓΕΚ. Τέλος, οι κύριοι μέτοχοι της ΓΕΚ συμμετέχουν και στην εταιρεία αντιπροσωπειών ΤΕΜΑΤ ΕΠΕ.

Ο κύκλος εργασιών του ομίλου της ΓΕΚ για το έτος 1998, ανήλθε σε 26,13 δις δρχ. περίπου, ποσό που αντιστοιχεί σε 78,8 εκατ. ECU, ενώ η ίδια η εταιρεία πραγματοποίησε κύκλο εργασιών της τάξεως των 23,4 δις δρχ.,

που αντιστοιχεί σε 70,76 εκατ. ECU περίπου. Ο κύκλος εργασιών της ΓΕΚΕ το 1998 ήταν 496,65 εκατ. δρχ. ποσό που αντιστοιχεί σε 1,5 εκατ. ECU περίπου. Ο κύκλος εργασιών της ΓΕΚΑ το 1998 ήταν 1,64 δις δρχ. ποσό που αντιστοιχεί σε 4,94 εκατ. ECU.

2. Η ΤΕΡΝΑ κατέχει πτυχίο Η΄ τάξης και έχει ως αντικείμενο την ανάληψη και εκτέλεση πάσης φύσης τεχνικών έργων (δημοσίων και ιδιωτικών), καλύπτοντας όλο το φάσμα των τεχνικών κατασκευών.

Η εταιρεία ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, τις επιχειρήσεις: α) ΕΤΚΑ ΑΕ, η οποία είναι κατασκευαστική εταιρεία, κάτοχος πτυχίου Ζ΄ τάξης και συμμετέχει σε χαμηλού προϋπολογισμού δημόσια έργα, β) ΒΙΟΜΕΚ ΑΕ, που ασχολείται με τις μεταλλικές κατασκευές, γ) ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ, η οποία ασχολείται με την κατασκευή και λειτουργία αιολικών πάρκων, και δ) ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ, η οποία θα αρχίσει παραγωγική δραστηριότητα εντός του 2000 και πρόκειται να ασχοληθεί με την παραγωγή ανανεώσιμης και ήπιας μορφής ενέργειας και συγκεκριμένα με την υδροηλεκτρική ενέργεια.

Ο συνολικός κύκλος εργασιών των εταιρειών του ομίλου της ΤΕΡΝΑ, για το έτος 1998, ανήλθε σε 15,19 δις δρχ., ποσό που αντιστοιχεί σε 45,83 εκατ. ECU, ενώ η ίδια η εταιρεία πραγματοποίησε κύκλο εργασιών της τάξεως των 12,25 δις δρχ. περίπου, που αντιστοιχεί σε 36,97 εκατ. ECU.

ΙΙΙ. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Στην υπό κρίση περίπτωση, και οι δύο άμεσα συμμετέχουσες στην συγκέντρωση επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στον κατασκευαστικό κλάδο και ειδικότερα κύριο αντικείμενό τους αποτελεί η ανάληψη και εκτέλεση πάσης φύσεως ιδιωτικών και δημοσίων έργων (κυρίως έργων υποδομής), ενώ συμπληρωματικά δραστηριοποιούνται μέσω των θυγατρικών τους, στις ξυλουργικές και μεταλλικές κατασκευές και στον τομέα της ενέργειας.

Ως εκ τούτου, η κρινόμενη συγκέντρωση αφορά τις παρακάτω επιμέρους σχετικές αγορές:

α) Την αγορά κατασκευών, η οποία διακρίνεται σε τρεις επί μέρους κατηγορίες: i) τις κατασκευές κατοικιών, ii) τις κατασκευές λοιπών κτιρίων και iii) τα έργα υποδομής,

β) την αγορά ξυλουργικών κατασκευών,

γ) την αγορά παραγωγής ενέργειας και

δ) την αγορά μεταλλικών κατασκευών.

Σημειώνεται ότι, η ζήτηση του ιδιωτικού τομέα αφορά κατά κύριο λόγο τις δύο πρώτες κατηγορίες έργων, ενώ η ζήτηση του δημόσιου τομέα αφορά κυρίως την ικανοποίηση των αναγκών σε έργα υποδομής. Με βάση δε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, η κατασκευή Δημοσίων Έργων και η κατασκευή Ιδιωτικών Έργων αποτελούν δύο διακριτές σχετικές αγορές. Η διάκριση όμως των κατασκευαστικών εταιρειών που κατασκευάζουν έργα που ανήκουν αποκλειστικά στη μια ή στην άλλη σχετική αγορά δεν είναι δυνατή δεδομένου ότι οι «μεγάλες» επιχειρήσεις του κλάδου (ΑΕ και ΕΠΕ) δραστηριοποιούνται και στις δύο προαναφερθείσες αγορές, οι δε «μικρές» ασχολούνται κυρίως με την κατασκευή ιδιωτικών έργων.

Περαιτέρω, η εξέταση των αγορών των ξυλουργικών κατασκευών, της ενέργειας και των μεταλλικών κατασκευών, στην υπό κρίση περίπτωση παρέλκει, λόγω του μικρού κύκλου εργασιών των πραγματοποιούν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις και οι θυγατρικές τους στους τομείς αυτούς, καθώς και του ότι δεν υφίσταται υπερκάλυψη στις δραστηριότητες των.

IV. Ως σχετική γεωγραφική αγορά στην υπό κρίση περίπτωση θεωρείται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις παρέχουν τις υπηρεσίες και τα προϊόντα τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού

V. Οσον αφορά τη δομή της αγοράς, σύμφωνα με τα συγκεντρωθέντα από τη Γραμματεία στοιχεία, στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) είναι εγγεγραμένες 455 επιχειρήσεις από τις οποίες 40 είναι Η΄ τάξης, 118 είναι Ζ΄ τάξης, 89 ΣΤ΄ τάξης και 208 Ε΄ τάξης, καθώς και 10.000 περίπου προσωπικές επιχειρήσεις, ενώ δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τον αριθμό των επιχειρήσεων, που ασχολούνται αποκλειστικά με την ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα (βλπ. απόφαση Ε.Α. 13/ΙΙ/98). Οι 40 μεγάλες κατασκευαστικές εταιρείες που είναι κάτοχοι πτυχίου Η΄ τάξης, κατέχουν περίπου το 10% της συνολικής αγοράς, ενώ 118 εταιρείες με πτυχίο Ζ΄ τάξης καλύπτουν το 18% της συνολικής αγοράς. Επί πλέον στη χώρα δραστηριοποιούνται αρκετές πολυεθνικές κατασκευαστικές εταιρείες (HOCHTIEF, GROUPE GTM, HYUNAI ENGINEERING, κ.αλ.) που συμμετέχουν σε δημόσια έργα και η παρουσία τους εντείνει περισσότερο τον ανταγωνισμό στο κατακερματισμένο ελληνικό κατασκευαστικό δυναμικό.

Σύμφωνα με στοιχεία του Πανελλήνιου Συνδέσμου Ανωνύμων Τεχνικών Εταιρειών και ΕΠΕ, μεταξύ των εταιρειών Η΄τάξης, η ΤΕΡΝΑ, με βάση τον συνολικό κύκλο εργασιών της, κατά τα έτη 1997 και 1998, κατείχε την 18η θέση και μερίδιο 2,62% και 3,16% αντίστοιχα, η δε ΓΕΚ, μεταξύ των εταιρειών Ζ΄ τάξης, το 1997 κατείχε την 1η θέση με μερίδιο 7,11%, ενώ για το 1998, δεν υφίστανται διαθέσιμα στοιχεία. Στις τεχνικές εταιρείες Η΄ τάξης, το 1998, την πρώτη θέση κατείχε η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Α.Ε. με μερίδιο αγοράς 8,89%, την δεύτερη θέση η ΑΕΓΕΚ με 6,03% μερίδιο και την τρίτη η ΜΗΧΑΝΙΚΗ με 6,04%. Στις τεχνικές εταιρείες Ζ΄ τάξης, μετά τη ΓΕΚ, στη 2η θέση βρίσκεται η ΕΡΓΟΔΟΜΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ με μερίδιο 4,1%, και ακολουθεί η ΑΤΕΡΜΩΝ με 3,5%, η ΔΙΕΚΑΤ ΑΤΕ με 3,2%, η ΕΤΚΑ με 1% κ.λπ.

Με βάση τον κύκλο εργασιών των μεγαλύτερων ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών ανεξαρτήτως πτυχίου, η ΓΕΚ με 23 δις δρχ. κατείχε την 3η θέση το 1998 και η ΤΕΡΝΑ με 12 δις δρχ. την 11η θέση ενώ την 1η θέση κατέχει η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ με 34 δις δρχ. περίπου. Σημειωτέον ότι με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις ΓΕΚ ΑΕ και ΤΕΡΝΑ ΑΕ θα κατέχουν την 1η θέση με συνολικό κύκλο εργασιών 35 δις δρχ. περίπου.

VI. Βασικό χαρακτηριστικό της αγοράς των κατασκευών στην χώρα μας είναι ο μεγάλος αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σ΄αυτή και η τάση συγκέντρωσης των επιχειρήσεων του κλάδου, η οποία παρατηρείται τελευταία, στα πλαίσια της προσπάθειας

διατήρησης και ενίσχυσης της θέσης τους σε μια άκρως ανταγωνιστική αγορά. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση τόσο της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας που οφείλεται κυρίως στην πορεία των κυριότερων μεγεθών της οικονομίας (πτώση πληθωρισμού, μείωση επιτοκίων κ.λπ.) όσο και στο σχεδιασμό, δημοπράτηση και κατασκευή σημαντικών δημοσίων έργων στα πλαίσια βελτίωσης των τεχνικών έργων υποδομής της χώρας αλλά και λόγω της ανάληψης της ολυμπιάδας του 2004. Υφίσταται δε δυνητικός ανταγωνισμός, κυρίως από εταιρείες που εδρεύουν σε χώρες - μέλη της Ε.Ε. και οι οποίες αναμένεται να εισέλθουν στη χώρα τα προσεχή έτη, παρά τα μικρά εμπόδια που μπορεί να προβάλλονται κυρίως λόγω του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου των έργων, του φορολογικού συστήματος, της γλώσσας και του μεγέθους και της μορφής της εγχώριας κατασκευαστικής αγοράς (μικρή αγορά με πολλά μικρά έργα).

VII. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 εδαφ. β΄ του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μια επιχείρηση ή μια ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων. Σύμφωνα δε με το άρθρο 4β παραγρ. 1, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προληπτικό έλεγχο, πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, εμπίπτει στο πεδίο απαγόρευσης του άρθρου αυτού.

Στην προκειμένη περίπτωση, η απόκτηση του 51% τουλάχιστον του μετοχικού κεφαλαίου της ΤΕΡΝΑ από τη ΓΕΚ αποτελεί συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται υποχρεωτικά σε προληπτικό έλεγχο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β αυτού, δεδομένου ότι πληρούται η δεύτερη εκ των δύο προϋποθέσεων που ορίζει ο νόμος και συγκεκριμένα αυτή του κύκλου εργασιών, και η οποία γνωστοποιήθηκε εμπρόθεσμα στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (η σύμβαση πώλησης μετοχών υπογράφηκε στις 26.4.1999 και γνωστοποιήθηκε την 30.4.1999).

Βάσει δε των όσων αναπτύχθηκαν ανωτέρω, σχετικά με τις σχετικές αγορές, τις ανταγωνιστικές σ΄αυτές συνθήκες, τον μεγάλο αριθμό των τεχνικών επιχειρήσεων, το μερίδιο αγοράς που κατέχουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις, τον ασκούμενο οξύ ανταγωνισμό εκ μέρους των μεγάλων αλλοδαπών πολυεθνικών κατασκευαστικών επιχειρήσεων μέσω της ανάληψης σημαντικών δημοσίων έργων, εκτιμάται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν είναι δυνατό να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις παραπάνω σχετικές αγορές, για τους λόγους αυτους:

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος να απαγορευθεί η από 30.4.1999 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση των εταιρειών ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ - ΓΕΚ Α.Ε. και ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

Η απόφαση εκδόθηκε την 9η Ιουλίου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 64/ΙΙ/1999 (2)

Ο προληπτικός έλεγχος της γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωσης των επιχειρήσεων «DECISION SYSTEM INTEGRATION SA» ΝΤΙΣΙΖΙΟΝ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ - ΑΕ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ και «INTELLTECH SA» ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ-ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΑΕ.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 23η Ιουνίου 1999, ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.30 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυομένου του τακτικού Νικολάου Στυλιανάκη,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Χαρίλαος Χάρακας,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Μελίνα Μουζουράκη.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 15 Μαρτίου 1999 γνωστοποιηθείσας στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης των επιχειρήσεων «DECISION SYSTEM INTEGRATION SA» ΝΤΙΣΙΖΙΟΝ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ και «INTELLTECH SA» ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ - ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

Στην συνεδρίαση παρέστη η εταιρεία «DECISION SYSTEM INTEGRATION SA» ΝΤΙΣΙΖΙΟΝ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ δια των πληρεξουσίων δικηγόρων της Φίλιππου Φυλακτόγλου και Ευθυμίας Κινινή

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική

Εισηγήτρια της Γραμματείας της Επιτροπής Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά. Επίσης, η Καμπερίδου παρατήρησε ότι η ενδιαφερόμενη εταιρεία προσκόμισε νέα στοιχεία μετά την ολοκλήρωση της εισηγήσεως της Γραμματείας και την εισαγωγή της υποθέσεως στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, βάσει των οποίων ισχυρίζεται ότι το μερίδιο της στην αγορά υλικού εξοπλισμού πληροφορικής ανέρχεται σε 20%, ενώ βάσει των προηγουμένων στοιχείων και των εκτιμήσεων των ανταγωνιστών το μερίδιό της υπολογίζεται σε 27%. Στη συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις της γνωστοποιούσας τη συγκέντρωση εταιρείας, έδωσαν διευκρινήσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και, αναφερόμενοι και στο υπόμνημα που θα προσκομίσουν, ζήτησαν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού να αποφανθεί ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, ή άλλως να επιτραπεί η πραγματοποίησή της. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία μέχρι τις 25.6.1999 στη γνωστοποιούσα τη συγκέντρωση και παριστάμενη στη συνεδρίαση εταιρεία για να προσκομίσει το υπόμνημά της.

Η Επιτροπή συνήλθε σε Διάσκεψη την 8 Ιουλίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 π.μ., στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, και, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η ενδιαφερόμενη εταιρεία κατά την συζήτηση της υπόθεσης, καθώς επίσης και το υποβληθέν από αυτή υπόμνημα, σκέφθηκε ως εξής:

Στις 2 Μαρτίου 1999 υπεγράφη σύμβαση μεταξύ των εταιρειών με την επωνυμία «ΝΤΙΣΙΖΙΟΝ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ» και το διακριτικό τίτλο «DECISION SYSTEM INTEGRATION S.A.» (εφεξής DSI), «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ - ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» και τον διακριτικό τίτλο «INTELLTECH S.A.» (εφεξής INTELLTECH) και των μετόχων της τελευταίας Ευστράτιου Καλογρίδη, Ιωάννη Παγίδα και Βασιλικής Παγίδα, με βάση την οποία η πρώτη των εταιρειών θα αποκτήσει άμεσα το 96,67% του μετοχικού κεφαλαίου της δεύτερης και την 31.12.2000 και το υπόλοιπο ποσοστό αυτού (σύνολον 100%), η δε εταιρεία με την επωνυμία «ΙΝΦΟ ΚΟΥΕΣΤ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ, ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ (COMPUTERS, PERIPHERALS AND COMMUNICATIONS» (εφεξής INFO QUEST), στην οποία ανήκει εξ' ολοκλήρου η πρώτη των συμβαλλομένων εταιρειών, θα αποκτήσει ούτω έμμεσα τον έλεγχο της δεύτερης αυτών.

Συνεπώς με την ανωτέρω σύμβαση πραγματοποιείται συγκέντρωση επιχειρήσεων, κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2β του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, εμπίπτουσα στις σχετικές με αυτές ρυθμίσεις του εν λόγω νόμου.

Εξ άλλου, από τα προαναφερθέντα αποδεικτικά στοιχεία, προέκυψαν περαιτέρω και τα εξής:

Η DSI δραστηριοποιείται γενικά στο χώρο της πληροφορικής και κυρίως στην ανάληψη μεγάλων έργων πληροφορικής. Στον ίδιο χώρο δραστηριοποιείται και η μητρική της INFO QUEST και ιδίως στην αντιπροσώπευση, διανομή, συναρμολόγηση και υποστήριξη ηλεκτρονικών υπολογιστών και των περιφερειακών τους και η οποία ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, και άλλες τέσσερις εταιρείες, τις α) COM-QUEST A.E., εταιρεία παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, β) HELLAS ON LINE A.E., εταιρεία παροχής υπηρεσιών Internet, γ) CYBERGRID ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΕΝΤΡΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ & ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ, εταιρεία εκμετάλλευσης χώρων ψυχαγωγίας «Internet Cafe», η οποία από το 1997 βρίσκεται σε αδράνεια και δ) QUEST ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΒΕΕ, εταιρεία πληροφορικής, ενώ συμμετέχει και στις εταιρείες UNIFON A.E. και E-MOTION A.E.

Ο κύκλος εργασιών της DSI για το 1998 ανήλθε σε 2,18 εκατ. ECU περίπου, ενώ ο κύκλος εργασιών της INFO QUEST σε 104,17 εκατ. ECU και του ομίλου της σε 106,77 εκατ. ECU.

Η INTELLTECH δραστηριοποιείται ωσαύτως στον χώρο της πληροφορικής και δη στους τομείς υλικού εξοπλισμού πληροφορικής (hardware), λογισμικού (software) και παροχής σχετικών υπηρεσιών. Ο κύκλος εργασιών της το έτος 1998 ανήλθε σε 402.000 ECU περίπου.

Οι σχετικές αγορές που ανάγονται στην προκειμένη συγκέντρωση είναι α) η του υλικού εξοπλισμού πληροφορικής, β) η του λογισμικού και γ) η της παροχής υπηρεσιών πληροφορικής. σημειώνεται ότι οι υπό στοιχ. α) και β) άνω αγορές αφορούν συμπληρωματικά προϊόντα που απευθύνονται στο ίδιο αγοραστικό κοινό (βλπ. Απόφαση ΕΑ 16/1995).

Το 1998, τα μερίδια του ομίλου της INFO QUEST και της αποκτώμενης εταιρείας εκτιμάται ότι ανήλθαν, κατά προσέγγιση, στην άνω υπό στοιχ. α) αγορά σε 27% και 0,02% αντίστοιχα, στην υπό στοιχ. β) αγορά σε 6% και 0,1%, αντίστοιχα και στην υπό στοιχ. γ) αγορά σε 6,5% και 0,1% αντίστοιχα. Σημειωτέον ότι διαφορετικό συμπέρασμα δεν μπορεί να εξαχθεί με ασφάλεια από τα προσκομισθέντα από την γνωστοποιούσα εταιρεία στοιχεία.

Συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 4β παρ. 1 του άνω νόμου, η εξαγοράζουσα είχε υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης, δεδομένου ότι καλύπτεται η μία από τις οριζόμενες με αυτό δύο προϋποθέσεις και ειδικότερα αυτή του μεριδίου στην σχετική αγορά του υλικού εξοπλισμού πληροφορικής που υπερβαίνει το καθοριζόμενο ελάχιστο όριο του 25%. Η εν λόγω δε γνωστοποίηση πραγματοποιήθηκε εμπροθέσμως.

Τέλος από τα προμνησθέντα αποδεικτικά μέσα αποδείχθηκαν περαιτέρω τα εξής .

Στις αναφερόμενες ανωτέρω σχετικές αγορές, που αφορά η εξεταζόμενη συγκέντρωση επικρατεί έντονος ανταγωνισμός και δραστηριοποιούνται πολλές μεγά-

λες και μικρές επιχειρήσεις (όπως οι ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ, ALTEC ΑΒΕΕ, IBM ΕΛΛΑΣ, ΙΝΤΕΡΤΕΚ Α.Ε., INTRASOFT Α.Ε., BULL ΑΕΕ, UNISYS ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε., ΔΕΛΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ, κ.αλ.), χωρίς να υφίστανται νομικά ή πραγματικά εμπόδια που να περιορίζουν την είσοδο νέων επιχειρήσεων στις εν λόγω αγορές. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι, στον ευρύτερο τομέα της πληροφορικής, ο οποίος τις τελευταίες δύο δεκαετίες γνώρισε ταχύτατη ανάπτυξη στη χώρα μας, η οποία και συνεχίζεται, δραστηριοποιούνται περί τις 2.000 επιχειρήσεις. Ενα από τα κύρια χαρακτηριστικά της αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών είναι η διάκριση των δραστηριοποιούμενων σ' αυτή επιχειρήσεων σε δύο βασικές κατηγορίες, αυτή των διεθνών κατασκευαστών και των μεγάλων αντιπροσωπειών, οι οποίες και ισχυροποιούν συνεχώς τη θέση τους και αυξάνουν τα μερίδιά τους και αυτή των μικρών επιχειρήσεων, των οποίων τα μερίδια συνεχώς συρρικνώνονται.

Εν όψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι τα μερίδια της εξαγοραζομένης επιχειρήσεως είναι πολύ μικρά (0,02 - 0,1%) κρίνεται ότι η συγκέντρωση αυτή δεν θα περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αφορά τμήμα της, ούτε πρόκειται να δημιουργήσει ή ενισχύσει δεσπόζουσας θέσεως και επομένως δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση να απαγορευθεί, σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, δεδομένου περαιτέρω ότι οι περιεχόμενοι στη σύμβαση δευτερεύοντες περιορισμοί, που ανάγονται στην απαγόρευση επί 2ετία ανταγωνιστικών πράξεων στον μέτοχο της εξαγοραζομένης επιχειρήσεως Ευστράτιο Καλογρίδη, είναι άμεσα συνδεόμενοι με το κύριο αντικείμενο της συγκεντρώσεως και αναγκαίοι για την πραγματοποίησή της και έτσι δεν αντιβαίνουν στην σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού, για τους λόγους αυτούς:

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση για να απαγορευθεί η από 15 Μαρτίου 1999 γνωστοποιηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση των επιχειρήσεων ΝΤΙΣΙΖΙΟΝ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ και με διακριτικό τίτλο DECISION SYSTEM INTEGRATION SA και ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ - ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και με διακριτικό τίτλο INTELLTECH SA.

Η απόφαση εκδόθηκε την 16 Ιουλίου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 65/ΙΙ/1999 (3)

Ο προληπτικός έλεγχος της γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωσης των εταιρειών ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΕ και Κ. & Μ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ ΑΕΒΕ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΡΤΟΠΟΙΙΑΣ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΙΔΩΝ.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 28η Ιουνίου 1999, ημέρα Δευτέρα και ώρα 9.30 π.μ. στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυμένου του τακτικού Νικολάου Στυλιανάκη

Βλάσιος Ασημακόπουλος

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Εμμανουήλ Αντωνόπουλος, κωλυομένου του τακτικού Λεωνίδα Νικολούζου,

Μελίνα Μουζουράκη και

Ηλίας Σουφλερός, κωλυομένου του τακτικού, Δημητρίου Τζουγανάτου

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 10.6.1999 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης των εταιρειών ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ Α.Ε. και Κ. & Μ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.Ε.Ε. - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΡΤΟΠΟΙΙΑΣ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΙΔΩΝ.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν οι εταιρείες ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ Α.Ε., Κ. & Μ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.Ε.Ε. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΡΤΟΠΟΙΙΑΣ-ΖΑΧ/ΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΙΔΩΝ, ΑΛΕΣΙΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΑΡΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε., ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΤΡΟΦΩΝ και ο Μιχαήλ Αραμπατζής, που γνωστοποίησαν τη συγκέντρωση, δια του κοινού πληρεξουσίου των δικηγόρου, Σταύρου Λιναρδάκη.

Στην αρχή της συνεδρίασης, η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης, ως αυτή γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού υπό το σχέδιο της βασικής συμφωνίας Α', δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές που αυτή αφορά. Στη συνέχεια το λόγο έλαβε ο ως άνω πληρεξούσιος δικηγόρος ο οποίος ανέπτυξε τις θέσεις των ενδιαφερομένων μερών, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε από την Επιτροπή την έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, συντασσόμενος με την εισήγηση της Γραμματείας όσον αφορά την τελική κρίση περί μη υφιστάμενου νομίμου λόγου απαγόρευσης της συγκέντρωσης, διαφοροποιούμενος όμως στην οριοθέτηση των σχετικών αγορών

που αφορά η συγκέντρωση. Κατόπιν, η Επιτροπή Ανταγωνισμού κάλεσε στην αίθουσα την εταιρεία KNORR BEST FOODS HELLAS A.B.E.E., την οποία και είχε κλητεύσει, βάσει του άρθρου 7 παρ. 2 του Κανονισμού Λειτουργίας της (Απόφαση Υπουργού Ανάπτυξης (τ. Εμπορίου) Αριθ. ΥΠ-2914/4.9.1995, ΦΕΚ 770/Β'/5.9.95), προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις της σχετικά με τις επιπτώσεις τις κρινόμενης συγκέντρωσης στις αγορές που αυτή αφορά και η οποία παρέστη δια της πληρεξουσίας της δικηγόρου κας Αννας Νάκου και του Δ/ντη Marketing Δημητρίου Ράπτη. Η εν λόγω εταιρεία ανέπτυξε τις θέσεις της επί της κρινόμενης συγκέντρωσης, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και κατέληξε αναφέροντας ότι η εν λόγω συγκέντρωση θα πρέπει να απαγορευθεί δεδομένου ότι αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές της οποίες αφορά και ιδιαίτερα σε αυτή της προώθησης ζύμης βάσης και προϊόντων ζύμης μέσω των υπεραγορών τροφίμων. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία, μέχρι τις 30.6.1999 στα ενδιαφερόμενα μέρη να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 8η Ιουλίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 π.μ. στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, το κοινό υπόμνημα που αυτά προσκόμισαν και τις απόψεις που διετύπωσε η, κατά το άρθρο 7 παράγρ. 2 του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κλητευθείσα εταιρεία KNORR BESTFOODS HELLAS A.B.E.E. (εφεξής KNORR), σκέφθηκε ως εξής:

Στις 3.6.1999 υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ των 1) Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ Α.Ε.» και το διακριτικό τίτλο «ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ» (εφεξής ως ο διακριτικός τίτλος), η οποία ελέγχεται κατά 55% από την εταιρεία «ΔΕΛΤΑ Α.Ε.» (εφεξής ΔΕΛΤΑ), 2) Ανώνυμης Εταιρείας υπό την επωνυμία «ΑΛΕΣΙΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΑΡΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.» (εφεξής ΑΛΕΣΙΣ), η οποία είναι θυγατρική της πρώτης, 3) Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «Κ. και Μ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.Ε.Ε.- ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΡΤΟΠΟΙΪΑΣ ΚΑΙ ΖΑΧ/ΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΙΔΩΝ» και το διακριτικό τίτλο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ» (εφεξής ως ο διακριτικός τίτλος), η οποία ελέγχεται από τους Μιχαήλ και Κωνσταντίνο Αραμπατζή, που κατέχουν το σύνολο των μετοχών της (ποσοστά 99,6% και 0,4% αντιστοίχως), 4) ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΤΡΟΦΩΝ» και το διακριτικό τίτλο «CHIPITA» (εφεξής ως ο διακριτικός τίτλος) και 5) Μιχαήλ Αραμπατζή, που εκπροσωπεί και τον Κωνσταντίνο Αραμπατζή, η οποία κυρίως προβλέπει την απορρόφηση της δεύτερης από τη τρίτη και την απόκτηση του ελέγχου της νέας εταιρείας που θα προκύψει από την πρώτη μέσω διαδικασίας η οποία θα πραγματοποιηθεί σε δύο συνεχόμενες φάσεις. Ειδικότερα, αρχικώς, θα γίνει μεταβίβαση μετοχών από το ρηθέντα κύριο μέτοχο της τρίτης στις πρώτη και τέταρτη εταιρείες, ώστε η διάρθρωση του μετοχικού κεφαλαίου αυτής (3ης) να γίνει Μ. Αραμπατζής 32,6%, Κ. Αραμπατζής 0,4%, πρώτη 32% και τέταρτη 35% και, ακολούθως, θα γίνει συγχώνευση με απορρόφηση της δεύτερης από την τρίτη και τελικώς, με την ολοκλήρωση των διαδικασιών μετασχηματισμού, στο μετοχικό κεφάλαιο της τρίτης των συμβαλλομένων εταιρείας θα συμμετέχουν ο Μ. Αραμπατζής κατά ποσοστό 22,8%, ο Κ. Αραμπατζής κατά ποσοστό 0,3%, η πρώτη συμβαλλόμενη κατά ποσοστό 52,4% και η τέταρτη κατά ποσοστό 24,5%.

Η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ δραστηριοποιείται στις αγορές α) των κατεψυγμένων λαχανικών και β) της κατεψυγμένης ζύμης βάσεως και τα κατεψυγμένα προϊόντα με βάση τη ζύμη, τα οποία προμηθεύεται από τη θυγατρική της εταιρεία ΑΛΕΣΙΣ. Η τελευταία παράγει προϊόντα κατεψυγμένης ζύμης και τοιαύτα με βάση τη ζύμη με τη μέθοδο «φασόν» για λογαριασμό της πρώτης. Και οι δύο ως άνω εταιρείες ανήκουν στον όμιλο επιχειρήσεων της εταιρείας ΔΕΛΤΑ, που δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων, παγωτών και χυμών και στην οποία ανήκουν και άλλες δεκατέσσερις εταιρείες (14), που αναφέρονται στην εισήγηση, εκ των οποίων 5 έχουν έδρα την Ελλάδα και δραστηριοποιούνται στο χώρο της παραγωγής ή/και εμπορίας γαλακτοκομικών, παγωτών, τυροκομικών, χυμών, ζωοτροφών καθώς και στο χώρο των μελετών.

Ο κύκλος εργασιών της ΜΠΑΡΜΑ ΣΤΑΘΗΣ, κατά το έτος 1998, ανήλθε στο σε δραχμές ισόποσο των 36.091.988 ECU, ενώ ο συνολικός κύκλος εργασιών της ΔΕΛΤΑ στο σε δραχμές ισόποσο των 348.319.549 ECU και της ΑΛΕΣΙΣ στο σε δραχμές ισόποσο των 5.119.618 ECU.

Η εταιρεία ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ, δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης βάσεως (φύλλο κρούστας, φύλλο σφολιάτας κλπ.) και κατεψυγμένων προϊόντων με βάση τη ζύμη (τυρόπιτα, πίτσα κ.λπ.) και ο κύκλος εργασιών της, κατά το έτος 1998, ανήλθε στο σε δραχμές ισόποσο των 10.570.440 ECU.

Τέλος, η εταιρεία CHIPITA, δραστηριοποιείται αποκλειστικώς σε έτοιμα τυποποιημένα «κρουασάν» και «σνακς» και δεν έχει παρουσία στην αγορά κατεψυγμένης ζύμης και προϊόντων με βάση αυτήν, ο δε συνολικός κύκλος εργασιών της, κατά το έτος 1998, ανήλθε στο σε δραχμές ισόποσο των 105.362.927 ECU, στο οποίο ποσό περιλαμβάνονται και τα αποτελέσματα της δραστηριότητας είκοσι (20) εταιρειών του ομίλου.

Οι σχετικές αγορές που αφορά η προκειμένη συναλλαγή είναι α) των προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης βάσεως τα οποία προορίζονται για οικιακή χρήση, β) των προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης βάσεως για χρήση από επιχειρήσεις εστιάσεως κλπ., γ) των έτοιμων κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης για οικιακή χρήση και δ) των ιδίων προϊόντων για χρήση από επιχειρήσεις εστιάσεως. Όπως προαναφέρθηκε, η τέταρτη συμβαλλόμενη εταιρεία (CHIPITA) δεν συμμετέχει στις αγορές αυτές ενώ η πρώτη διανέμει τα σχετικά προϊόντα, τα οποία προμηθεύεται από την απορροφούμενη δεύτερη (ΑΛΕΣΙΣ).

Κατά το έτος 1998 τα μερίδια των επιχειρήσεων στη μεν αγορά της κατεψυγμένης ζύμης βάσεως για όλες τις

χρήσεις (οικιακή/επιχειρήσεις) είχαν ως ακολούθως: ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Ε. (που ανήκει στον όμιλο εταιρειών Φιλίππου) 21%, ΑΛΕΣΙΣ 8,1%, ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ 2,6%, ΤΣΑΜΠΑΣΗΣ 14,8% και διάφοροι άλλοι 53,5%, στη δε αγορά κατεψυγμένων προϊόντων με βάση τη ζύμη (τυρόπιτες, σπανακόπιτες, πίτσες, κλπ.) για όλες τις χρήσεις τα μερίδια διαμορφώθηκαν ως εξής: ΚΑΝΑΚΗΣ 8,3%, ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ 11,6%, ΑΛΕΣΙΣ 4,4%, ΤΣΑΜΠΑΣΗΣ 1% και διάφοροι άλλοι 74,7%. Ειδικότερα, κατά το ίδιο έτος, τα μερίδια στις επιμέρους σχετικές αγορές α) της κατεψυγμένης ζύμης βάσης για οικιακή χρήση ανήλθαν σε 43% για την ΚΑΝΑΚΗΣ, 17% για την ΑΛΕΣΙΣ, 5% για την ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ, 5% για την KNORR και 27% για τους λοιπούς και β) των κατεψυγμένων προϊόντων με βάση τη ζύμη για οικιακή χρήση ανήλθαν σε 17% για την ΚΑΝΑΚΗΣ, 15% για την ΑΛΕΣΙΣ, 25% για τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ και 43% για τους λοιπούς.

Η εξεταζόμενη συναλλαγή αποτελεί οριζόντια συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, αφού με βάση αυτές απορροφάται η δεύτερη συμβαλλόμενη από τη τρίτη και, τελικώς, ο έλεγχος (ποσοστό 52,4% του μετοχικού κεφαλαίου) της απορροφούσας εταιρείας περιέρχεται στην πρώτη εταιρεία (ΜΠΑΡΜΠΑ-ΣΤΑΘΗΣ) και δη τοιαύτη συγκέντρωση η οποία υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, κατά τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1 του ως άνω νόμου, δεδομένου ότι πληρούνται εκ των οριζομένων με αυτές προϋποθέσεις, αυτή του μεριδίου αγοράς. Η εν λόγω συγκέντρωση γνωστοποιήθηκε εμπροθέσμως.

Εξάλλου, από τα προαναφερθέντα στοιχεία προέκυψε ότι η ανωτέρω συγκέντρωση δεν θα έχει επίδραση στον ανταγωνισμό, ο οποίος είναι έντονος και εντείνεται, εφόσον η είσοδος νέων επιχειρήσεων δεν εμποδίζεται από νομικούς ή άλλου είδους περιορισμούς, ούτε στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό τμήμα αυτής, ούτε υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσεως. Ειδικότερα, δεν θα έχει επίδραση ούτε σε σχέση με τις πωλήσεις στις υπεραγορές και δη με τις πωλήσεις της εταιρείας KNORR, η οποία διαθέτει σε αυτή και άλλα προϊόντα και δύναται ούτως να απωθεί και σχετικές πιέσεις. Επομένως, δεν υπάρχει νόμιμη περίπτωση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4γ παρ. 1 του ως άνω νόμου, για να απαγορευθεί η εν λόγω συγκέντρωση, για τους λόγους αυτούς:

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση να απαγορευθεί η από 10.6.1999 γνωστοποιηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση των εταιρειών ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ Α.Ε. και Κ. & Μ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.Ε.Ε. - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΡΤΟΠΟΙΙΑΣ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΙΔΩΝ, που προκύπτει εκ των πράξεων που περιγράφονται στην γνωστοποιηθείσα «Συμφωνία Α΄» που περιγράφεται στο από 3.6.1999 συμφωνητικό.

Η απόφαση εκδόθηκε την 16 Ιουλίου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 66/ΙΙ/1999 (4)

Ο προληπτικός έλεγχος της γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β Ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωσης των εταιρειών ΤΕΚΜΩΡ ΑΕΒΕ και «AGROINVEST Α.Ε.» ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Ε.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 6η Μαΐου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30 π.μ. με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυομένου του τακτικού Νικολάου Παραθύρα,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου και

Εμμανουήλ Αντωνόπουλος, κωλυομένου του τακτικού Λεωνίδα Νικολούζου.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη καίτοι προσκληθέντα δεν προσήλθαν στη συνεδρίαση λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 22.12.1998 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, συγκέντρωσης των εταιρειών ΤΕΚΜΩΡ Α.Ε.Β.Ε. και «AGROINVEST Α.Ε.» ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

Κατά την συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα τη συγκέντρωση εταιρεία ΤΕΚΜΩΡ Α.Ε.Β.Ε., δια της πληρεξουσίας αυτής δικηγόρου Μερόπης Σεργιάδου.

Στην αρχή της συνεδρίασης το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους αγορές τις οποίες αυτή αφορά. Στη συνέχεια το λόγο έλαβε η ανωτέρω πληρεξουσία δικηγόρος, η οποία συντάχθηκε με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξε τις θέσεις της γνωστοποιούσας τη συγκέντρωση εταιρείας, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που της υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε την έγκριση της κρινόμενης συγκέντρωσης.

Στη συνέχεια απεχώρησε της αιθούσης η ενδιαφερόμενη εταιρεία και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκεφθείσα επί της υποθέσεως και, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η ενδιαφερόμενη εταιρεία κατά την συζήτηση της υποθέσεως, σκέφθηκε ως εξής:

Ι. 1. Την 17.12.1998 η εταιρεία ΤΕΚΜΩΡ Α.Ε.Β.Ε. (εφεξής ΤΕΚΜΩΡ) υπέγραψε με τις γαλλικές εταιρείες TCI COMPENSATION SA και CDR ENTERPRISES SA, προσύμφωνο, δυνάμει του οποίου, το αργότερο την 4.1.1999 θα πρέπει να συναφθεί σύμβαση μεταβίβασης

του συνόλου των μετοχών της εταιρείας «AGROINVEST Α.Ε.» ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (εφεξής AGROINVEST) σ' αυτήν.

Η εξαγοράζουσα εταιρεία ΤΕΚΜΩΡ γνωστοποίησε την άνω συμφωνία στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού στις 22.12.1998, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, και ταυτόχρονα υπέβαλε αίτηση χορήγησης άδειας παρέκκλισης από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στις παραγρ. 1 και 2 του άρθρου 4ε του Ν. 703/77, όπως ισχύει, επί της οποίας η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξέδωσε την υπ' αριθμ. 31/II/1999 απόφασή της.

2. α. Η ΤΕΚΜΩΡ ελέγχεται από την εταιρεία ΣΕΜΑΣ Ε.Π.Ε. (εφεξής ΣΕΜΑΣ), η οποία και κατέχει το 95,6% του μετοχικού της κεφαλαίου ενώ το υπόλοιπο 4,4% αυτού κατέχει η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ Α.Ε. (εφεξής ΕΛΛ. ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ). Η ΣΕΜΑΣ είναι εταιρεία συμμετοχών και ανήκει κατά 100% στον Ι. Βογιατζή, ενώ η ΕΛΛ. ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ, η οποία δραστηριοποιείται αποκλειστικά και μόνο στην ενοικίαση αποθηκευτικών χώρων - σιλό, ανήκει κατά 93% στην ΣΕΜΑΣ και κατά το υπόλοιπο 7% στον Ν. Παπαδάκη.

Η ΤΕΚΜΩΡ είναι ιδιοκτήτρια βιομηχανικών εγκαταστάσεων μεταποίησης ελαιούχων σπόρων (σπορελαιουργείο), εξευγενισμού και υδρογόνωσης ελαίων, στο Πλατύ Ημαθίας, τις οποίες εκμισθώνει στην (κατά 70%) θυγατρική της εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΕΣ Α.Ε. (εφεξής ΕΛΛ. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΕΣ), που δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία σπορελαίων, μαγειρικών λιπών και μαργαρινών, καθώς και υποπροϊόντα των επεξεργαζομένων ελαιούχων σπόρων όπως βαμβακόπιττα, ηλιάλευρο και σογιάλευρο.

Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιεί η ΕΛΛ. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΕΣ κατά την παραγωγική της διαδικασία, είναι: α) ηλιόσπορος, που εισάγει κυρίως από την Ουκρανία, β) βαμβακόσπορος, κυρίως εγχώριας προέλευσης και γ) σογιόσπορος, που εισάγει από τις Η.Π.Α. Βασικοί της πελάτες στα σπορέλαια είναι οι μεγάλες εταιρείες διακίνησης τυποποιημένων σπορελαίων, ενώ ένα μικρό ποσοστό της παραγωγής της διακινείται στην αγορά επώνυμα (ηλιέλαιο SUN). Επίσης μεγάλο μέρος της παραγωγής της εξάγεται στην Αλβανία και στην ΠΓΔΜ. Οι δε ζωοτροφές (δηλ. βαμβακόπιττα, ηλιάλευρο και σογιάλευρο) διατίθενται ως επί το πλείστον χύμα στους πελάτες.

Το 1997, ο κύκλος εργασιών της ΤΕΚΜΩΡ, στην εθνική αγορά, ανήλθε σε 412.178.582 δρχ. (ήτοι 1.338.242 ECU) και προήλθε κυρίως από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του ομίλου της και από την ενοικίαση των ανωτέρω εγκαταστάσεων της, ενώ ο κύκλος εργασιών της ΕΛΛ. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΕΣ, στην εθνική αγορά, για το ίδιος έτος, ανήλθε σε 8.220.267.878 δρχ. (ήτοι 26.689.181 ECU) και της ΣΕΜΑΣ Ε.Π.Ε., στην παγκόσμια αγορά, 9.398.613.108 δρχ. (ήτοι 30.514.977 ECU).

β. Η εξαγοραζομένη εταιρεία AGROINVEST, η οποία δραστηριοποιείται στους τομείς της παραγωγής και εμπορίας αλεύρων, της εμπορίας δημητριακών, της παραγωγής σύνθετων ζωοτροφών (φυραμάτων) και της εμπορίας πρώτων υλών για ζωοτροφές για την κτηνοτροφία, ανήκει κατά το σύνολο των μετοχών της (πλην μίας) στην εταιρεία χαρτοφυλακίου του γαλλικού δημοσίου TCI COMPENSATION SA. Η δε υπολειπόμενη μία μετοχή της ανήκει στην εταιρεία χαρτοφυλακίου του γαλλικού δημοσίου CDR ENTERPRISES SA.

Η εταιρεία, από ιδρύσεως της, δεν έχει άλλη δραστηριότητα πλην της, κατά διαστήματα, επεξεργασίας ελαιούχων σπόρων για λογαριασμό τρίτων (φασόν) ή και της ενοικίασης του τμήματος επεξεργασίας ελαιουχικών σπόρων σε τρίτους. Ειδικότερα, η εταιρεία διαθέτει ιδιόκτητο βιομηχανικό συγκρότημα στο Αχλάδι - Φθιώτιδας, το οποίο εκμισθώνει, κατά καιρούς, στη θυγατρική της εξαγοράζουσας ΕΛΛ. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΕΣ.

Ο κύκλος εργασιών της, το 1997, στην εθνική αγορά ανήλθε σε 16.677.632.000 δρχ. (ήτοι 54.148.155 ECU).

II. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Η κρινόμενη συγκέντρωση αφορά κατ' αρχήν τις αγορές:

1. Την αγορά παραγωγής και εμπορίας προϊόντων άλεσης σίτου (άλευρα, σιμιγδάλι, υποπροϊόντα άλεσης σίτου), η οποία περιλαμβάνει τις παρακάτω κατηγορίες προϊόντων:

α) Άλευρα: αρτοποιίας (τύπου 70%, που αποτελούν την πρώτη ύλη κυρίως για την παραγωγή «λευκού» ψωμιού), πολυτελείας (τύπου 55%, που αποτελούν τη βασική πρώτη ύλη διαφόρων αρτοσκευασμάτων και ειδών ζαχαροπλαστικής - κρουασάν, τσουρέκια κλπ.), ολικής αλέσεως (τύπου 90%, που χρησιμοποιούνται σαν πρώτη ύλη για την παραγωγή συγκεκριμένων προϊόντων - πιτυρούχο ψωμί), χωριάτικα (τύπου Μ/κίτρινο, που προέρχονται από άλεση σκληρού σίτου και αυτούσια ή με ανάμειξη με άλευρα τύπου 70% χρησιμοποιούνται για την παραγωγή χωριάτικου ψωμιού), άλευρα ειδικά και έτοιμα μίγματα (προϊόντα των μεγάλων ελληνικών βιομηχανιών ή εισαγόμενα προϊόντα, χωρίς σαφή οριοθέτηση της σύνθεσης τους, εφόσον η χρήση του προϊόντος ή οι απαιτήσεις του πελάτη καθορίζουν τις προδιαγραφές τους, π.χ. φρυγανιές, μπισκότα, προϊόντα ζύμης, ειδικά ψωμιά κ.λπ.).

β) Προϊόντα σιμιγδαλιού, που προκύπτουν από την άλεση σκληρού σίτου, διακρίνονται σε ψιλό και χονδρό σιμιγδάλι και χρησιμοποιούνται κυρίως για την παρασκευή ζυμαρικών.

γ) Υποπροιόντα της άλεσης σίτου, τα οποία διατίθενται κυρίως ως πρώτη ύλη για ζωοτροφές σε εργοστάσια προς επεξεργασία ή σε μεγάλες κτηνοτροφικές και πτηνοτροφικές μονάδες και συνεταιρισμούς (πίτυρα, βήτες, άλφες, πέλετς).

Κάθε μία των ανωτέρω κατηγοριών προϊόντων αποτελεί διακριτή αγορά, ενώ και κάθε τύπος αλεύρων ενδεχομένως να αποτελεί ξεχωριστή σχετική αγορά. Παρά ταύτα η περαιτέρω εξέταση του θέματος παρέλκει στην υπό κρίση περίπτωση δεδομένου ότι η μόνη, εκ των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, δραστηριοποιούμενη στην παραπάνω αγορά εταιρεία, AGROINVEST, κατέχει πολύ μικρό μερίδιο στην αγορά αλεύρων γενικότερα.

2. Την αγορά παραγωγής και εμπορίας ζωοτροφών, η οποία περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα, τα οποία είτε αυτούσια, είτε κατόπιν ειδικής επεξεργασίας και εμπλουτισμού, χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων και η οποία διακρίνεται σε δύο τομείς:

α) Στις απλές ζωοτροφές, στις οποίες περιλαμβάνονται: i) τα αγροτικά προϊόντα όπως σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι, μπιζέλι, ρεβίθια, κλπ. και ii) οι πλακούντες, κοινώς πίττες και άλευρα, όπως βαμβακόπιττα, βαμβακάλευρο, σογιόπιττα, σογιάλευρο, ηλιόπιττα, ηλιάλευρο, που αποτελούν υποπροϊόντα της κατεργασίας ελαιούχων σπόρων, καθώς και η μηδική (τριφύλλι ύστερα από ξήρανση), και οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτούσιες, σε διαφορετικές αναλογίες, για την εκτροφή των ζώων.

β) Στις σύνθετες ζωοτροφές/φυράματα, οι οποίες αποτελούν εξειδικευμένα ως επί το πλείστον προϊόντα, που προέρχονται από την ανάλυση, μίξη (με προμίγματα βιταμινών και ιχνοστοιχείων, ισορροπιστές βιταμινών και μεταλλικών στοιχείων κ.λπ.), σε διάφορες αναλογίες, απλών ζωοτροφών.

Η αγορά των ζωοτροφών διακρίνεται σε κατηγορίες ανάλογα με τα ζώα για τα οποία προορίζεται κάθε προϊόν (βοοτροφές, αιγοπροβατοτροφές, πτηνοτροφές, χοιροτροφές, ιχθυοτροφές, τροφές για κατοικίδια ζώα κ.λπ.), ενώ οι παραπάνω κατηγορίες μπορούν να διακριθούν και σε υποκατηγορίες ανάλογα με την παραγωγική κατεύθυνση του ζώου (εκτροφή για κρέας, γάλα, αναπαραγωγή κ.λπ.)

Ορισμένες από τις απλές ή σύνθετες ζωοτροφές, εφόσον προορίζονται για το ίδιο εκτρεφόμενο είδος και με διαφορετική πρόσμιξη και αναλογία, θα μπορούσαν να υποκατασταθούν ολικά ή μερικά μεταξύ τους.

Συνεπώς, οι ζωοτροφές εν γένει θα μπορούσαν να διακριθούν σε τόσες ξεχωριστές αγορές όσες κατηγορίες υπάρχουν ανάλογα με το ζώο για το οποίο προορίζονται. Στην υπό κρίση όμως συγκέντρωση, η περαιτέρω εξέταση του θέματος παρέλκει, δεδομένου ότι οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση επιχειρήσεις κατέχουν πολύ μικρά μερίδια στην ευρύτερη αγορά ζωοτροφών.

3. Την αγορά εμπορίας σιτηρών, η οποία αφορά την πώληση όλων των ποικιλιών μαλακού σίτου, όπως αγγλικού, γαλλικού, γερμανικού, ελληνικού, καναδέζικου κλπ., που χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο ως πρώτη ύλη από τις αλευροβιομηχανίες και σε ορισμένες μόνο ποικιλίες (κυρίως σκληρός/ζωοτροφικός σίτος), από κτηνο-πτηνοτρόφους.

4. Την αγορά παραγωγής και εμπορίας σπορελαίων, η οποία περιλαμβάνει όλα τα έλαια που παράγονται από την κατεργασία ελαιούχων σπόρων, ήτοι α) καλαμποκέλαιο, β) ηλιέλαιο, γ) σογιέλαιο, δ) βαμβακέλαιο, ε) φοινικέλαιο στ) ειδικά προϊόντα για τηγάνισμα και ζ) πυρηνέλαιο.

Τα σπορέλαια κατέχουν σημαντική θέση στην καθημερινή διατροφή του έλληνα καταναλωτή και χρησιμοποιούνται κυρίως στο τηγάνισμα. Όλοι οι τύποι σπορελαίων χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό, ενώ συχνά παρατηρείται στροφή των καταναλωτών από το ένα είδος σπορελαίου στο άλλο (ανάλογα με την τιμή του προϊόντος, τις ιδιότητες που αποδίδονται στην πρώτη ύλη/σπόρο, τη μάρκα, την παραγωγό εταιρεία κ.λπ.). Το σπορέλαιο μπορεί να αντικατασταθεί σε κάποιο βαθμό και από άλλες κατηγορίες λιπαρών, όπως π.χ. το ελαιόλαδο ή ακόμα και το μαγειρικό λίπος ή την μαργαρίνη κυρίως σε ορισμένες χρήσεις όπως το τηγάνισμα.

Με βάση τα παραπάνω, εκτιμάται ότι όλα τα είδη σπορελαίων είναι εναλλάξιμα μεταξύ τους, ενώ θα μπορούσαν να υποκατασταθούν σε κάποιο βαθμό και από άλλα είδη λιπαρών, όπως το ελαιόλαδο.

ΙΙΙ. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Στην υπό κρίση περίπτωση ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

IV.1. Κυριότεροι ανταγωνιστές της AGROINVEST, στις αγορές προϊόντων άλεσης σίτου, για το 1997 ήταν οι εταιρείες: ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α.Ε., ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΣ ΛΟΥΛΗ Α.Ε. και ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΩΝ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΒΕΕ (ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε). Συνολικά δε στις αγορές αυτές δραστηριοποιούνται περί τις 250 επιχειρήσεις.

Τα μερίδια που κατείχαν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρείες (κατ' ουσίαν μόνον η εξαγοραζόμενη, αφού η εξαγοράζουσα δεν δραστηριοποιείται σ' αυτή) και οι κυριότεροι ανταγωνιστές τους, σε κάθε μία από τις επιμέρους σχετικές αγορές, το έτος 1997, έχουν ως εξής :

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΑΛΕΥΡΑ	ΣΙΜΙΓΔΑΛΙ	ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΛΕΥΡΩΝ
1. AGROINVEST	3,90 %	0,01 %	3,84%
2. ΤΕΚΜΩΡ	–	–	–
3. ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α.Ε.	12,81%	8,93 %	14,8%
4. ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.	9,0 %	4,5 %	μη διαθέσιμο
5. ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΣ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	8,5%	11,5 %	μη διαθέσιμο

2. Στις επιμέρους σχετικές αγορές παραγωγής και εμπορίας ζωοτροφών, όπου δραστηριοποιούνται τόσο η AGROINVEST, εμπορευόμενη απλές ζωοτροφές (δημητριακούς καρπούς και πίτυρα που επιπλέον τα παράγει) και παράγοντας σύνθετες ζωοτροφές, όσο και η ΤΕΚΜΩΡ παράγοντας μόνο απλές ζωοτροφές που αποτελούν υποπροϊόντα των επεξεργαζομένων ελαιούχων σπόρων και συγκεκριμένα βαμβακόπιττα, ηλιάλευρο και σογιάλευρο, τα μερίδια που κατείχαν οι ίδιες αλλά και οι κυριότεροι ανταγωνιστές τους, το έτος 1997, υπολογίζεται ότι διαμορφώθηκαν ως ακολούθως:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΣΥΝΘ. ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΑΠΛΕΣ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ
1. ΑΓΚΡΟΙΝΒΕΣΤ	5,89%	5,50%
2. ΤΕΚΜΩΡ	–	3,50%
3. ΕΛΒΙΖ Α.Ε.	18,16%	–
4. ΒΙΟΖΩΚΑΤ Α.Ε	4,52%	–
5. ΜΥΛΟΙ ΣΟΓΙΑΣ Α.Ε	–	18,96%
6. ΣΟΓΙΑ Α.Ε.	–	8,06%

Σημειώνεται ότι στον κλάδο των απλών ζωοτροφών, δραστηριοποιούνται, εκτός από τις ανωτέρω εταιρείες και πληθώρα άλλων προμηθευτών (όπως συνεταιρισμοί , μεσίτες, ξένοι εισαγωγείς, έμποροι κλπ.), γεγονός το οποίο καθιστά δυσχερή την ακριβή εκτίμηση του συνο-

λικού μεγέθους της σχετικής αλλά και των μεριδίων που κατέχουν οι δραστηριοποιούμενοι σ' αυτή.

Η αγορά παραγωγής και εμπορίας ζωοτροφών εν γένει, τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα. Ειδικότερα, το κυριότερο πρόβλημα, στην αγορά των συνθέτων ζωοτροφών, είναι η γενίκευση της χρήσης ενσιρωμένων ζωοτροφών, που επηρέασαν αρνητικά την κατανάλωση των σύνθετων ζωοτροφών, καθώς και η κυκλοφορία των διαφόρων ισσοροπιστικών προϊόντων, τα οποία αντικατέστησαν πολλαπλάσιες ποσότητες φυραμάτων. Η εξέλιξη της παραπάνω αγοράς επηρεάστηκε αρνητικά και λόγω: α) της δημιουργίας μεγάλων και οργανωμένων κτηνοτροφικών μονάδων, οι οποίες είναι αυτόνομες στην πλειοψηφία τους ως προς την ίδια παραγωγή των ζωοτροφών, δεδομένου ότι οι βασικές πρώτες ύλες που συμμετέχουν στο σιτηρέσιο (σιτάρι, κριθάρι, σόγια, αραβόσιτος), αφθονούν στην αγορά σε συμφέρουσες και ανταγωνιστικές τιμές και η προμήθεια ισορροπιστών βιταμινών ή προμιγμάτων βιταμινών και ιχνοστοιχείων είναι ευχερής τόσο από τις εγχώριες βιομηχανίες όσο και από το εξωτερικό και β) της ίδρυσης πολλών μικρών ιδιωτικών παρασκευαστηρίων ζωοτροφών που λειτουργούν συνήθως παράνομα χωρίς να εκδίδουν τιμολόγια ή να κάνουν χημικούς ελέγχους των προϊόντων και των πρώτων υλών τους.

3. Στη σχετική αγορά της εμπορίας σίτου κυριότεροι ανταγωνιστές της AGROINVEST, που κατέχει μερίδιο κάτω του 5%, είναι οι εταιρείες ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε (με μερίδιο αγοράς 17% περίπου), ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε, ΑΦΟΙ ΜΠΑΛΟΥΚΑ Α.Ε., η ΑΒΕΜ ΚΑΔΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, FRETRADE INTERNATIONAL LTD, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΗ κ.αλ.

4. Στη σχετική αγορά παραγωγής και εμπορίας σπορελαίων, η AGROINVEST, δραστηριοποιείται κατά περιόδους και μόνο για λογαριασμό τρίτων, ενώ η ΤΕΚΜΩΡ δραστηριοποιείται μέσω της θυγατρικής της ΕΛΛ. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΕΣ.

Τα μερίδια αγοράς που κατείχε η εξαγοράζουσα και οι κυριότεροι ανταγωνιστές της, το 1997, στην αγορά των σπορελαίων εν γένει, (δεν περιλαμβάνονται το ελαιόλαδο και τα λοιπά λιπαρά), εκτιμάται ότι είχαν ως ακολούθως: ΤΕΚΜΩΡ 23,55%, ΜΥΛΟΙ ΣΟΓΙΑΣ Α.Ε. 16,38% και ΣΟΓΙΑ Α.Ε. 23,14%.

Σημειώνεται δε ότι η αγορά παραγωγής και εμπορίας σπορελαίων, μετά τους γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης που σημείωσε τα τελευταία χρόνια, παρουσιάζει τάσεις σταθεροποίησης. Τα λάδια της κατηγορίας σπορελαίων προορίζονται σε δύο κατευθύνσεις: στα νοικοκυριά και στη βιομηχανία τροφίμων. Σημειώνεται, ότι η μεγάλη «ψαλίδα» στην τιμή πώλησης των σπορελαίων έναντι του ελαιόλαδου, ώθησε και θα ωθεί όλο και περισσότερους καταναλωτές στην αγορά των σπορελαίων.

V. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 εδαφ. β' του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Με την υπογραφή προσυμφώνου μεταξύ της εταιρείας ΤΕΚΜΩΡ και των γαλλικών εταιρειών TCI COMPENSATION S.A. και CDR ENTERPRISES S.A., δυνάμει του οποίου η πρώτη θα αποκτήσει το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της AGROINVEST και συνεπώς τον έλεγχο αυτής, δημιουργείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2β, που εμπίπτει στις σχετικές ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

Η εν λόγω συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι καλύπτεται τουλάχιστον η μία από τις δύο προϋποθέσεις που ο νόμος ορίζει. Συγκεκριμένα, ο συνολικός κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών στην συγκέντρωση εταιρειών ξεπερνά τα 50.000.000 ECU (84.663.132 ECU), ενώ ο κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών στην συγκέντρωση επιχειρήσεων, ΤΕΚΜΩΡ και AGROINVEST, κάθε μίας χωριστά στην εθνική αγορά υπερβαίνει τα 5.000.000 ECU (54.148.155 και 30.514.977 ECU περίπου αντίστοιχα).

Συνεπώς οι επιχειρήσεις είχαν υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης της συγκέντρωσης τους, σύμφωνα με το άρθρο 4β, όπως και το έπραξαν εμπρόθεσμα.

Σύμφωνα δε με τα εκτεθέντα υπό στοιχείο IV η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά και ως εκ τούτου η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος για την απαγόρευση αυτής, για τους λόγους αυτούς:

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση να απαγορευθεί η από 22.12.1998 γνωστοποιηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση των εταιρειών ΤΕΚΜΩΡ Α.Ε.Β.Ε. και «AGROINVEST A.E.» ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

Η απόφαση εκδόθηκε την 16η Ιουλίου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 67/ΙΙ/1999 (5)

Ο προληπτικός έλεγχος της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης επιχειρήσεων, που προκύπτει από τη μέσω χρηματιστηρίου μεταβίβαση του 51% του μ.κ. του πιστωτικού ιδρύματος ΙΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. στο πιστωτικό ίδρυμα ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΣΙΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 28η Ιουνίου 1999, ημέρα Δευτέρα και ώρα 9.30 π.μ. στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος
Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυμένου του τακτικού Νικολάου Στυλιανάκη
Βλάσιος Ασημακόπουλος
Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,
Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,
Εμμανουήλ Αντωνόπουλος, κωλυομένου του τακτικού Λεωνίδα Νικολούζου,
Μελίνα Μουζουράκη και
Ηλίας Σουφλερός, κωλυομένου του τακτικού, Δημητρίου Τζουγανάτου
Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 7.4.1999 γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης επιχειρήσεων που προκύπτει από τη μέσω χρηματιστηρίου μεταβίβαση του 51% του μετοχικού κεφαλαίου του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία ΙΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε..

Κατά τη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα τη συγκέντρωση εταιρεία ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε. δια των πληρεξουσίων της δικηγόρων Κωνσταντίνου Βουτεράκου και Θεοφάνη Σαξώνη.

Στην αρχή της συνεδρίασης, η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές που αυτή αφορά. Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν οι άνω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι συντάχθηκαν με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξαν τις θέσεις της γνωστοποιούσας και ζήτησαν από την Επιτροπή τη μη απαγόρευση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 8η Ιουλίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 π.μ. στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η γνωστοποιούσα τη συγκέντρωση εταιρεία κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, σκέφθηκε ως εξής:

1. Το πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. (εφεξής ΕΜΠΟΡΙΚΗ), προκήρυξε διεθνή δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό για την πώληση του 51% των μετά ψήφου μετοχών του επίσης πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία ΙΟΝΙΚΗ & ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. (εφεξής ΙΟΝΙΚΗ). Στο διαγωνισμό αυτό αναδείχθηκε πλειοδότης το πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε. (εφεξής ΠΙΣΤΕΩΣ) και στη συνέχεια υπογράφηκε μεταξύ του τελευταίου και του πρώτου των άνω πιστωτικών ιδρυμάτων η από 29.3.1999 σύμβαση, η οποία προβλέπει ότι η μεταβίβαση της κυριότητας των σχετικών μετοχών θα πραγματοποιηθεί μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.) εντός 15 εργασίμων ημερών από τις σχετικές εγκρίσεις της Τράπεζας της Ελλάδος και της Επιτροπής Ανταγωνισμού, οι οποίες και χορηγήθηκαν. Ειδικότερα, η Επιτροπή Ανταγωνισμού χορήγησε στην εξαγοράζουσα εταιρεία άδεια παρέκκλισης από τις υποχρεώσεις του άρθρου 4ε παράγρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, κατά την παράγρ. 3 του ιδίου άρθρου, με την υπ' αριθμ. 48/ΙΙ/1999 απόφασή της.

2. Η εξαγοράζουσα εταιρεία (ΠΙΣΤΕΩΣ) δραστηριοποιείται στον ευρύτερο κλάδο των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών, είναι εισηγμένη στο Χ.Α.Α, διαθέτει δίκτυο 212 περίπου υποκαταστημάτων, και ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, 14 τουλάχιστον επιχειρήσεις (όπως αναφέρονται στη σχετική εισήγηση της Γραμματείας), μεταξύ των οποίων τις ALPHA FINANCE AE, ALPHA LEASING AE, ALPHA ΑΕΔΑΚ, ALPHA VENTURES AE, ALPHA ΠΙΣΤΕΩΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΙΣ ΑΕ, ALPHA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΕ, ALPHA ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕ, ΑΕΔΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ & ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ABC FACTORS, κ.αλ., μέσω των οποίων δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, και στις αγορές των αμοιβαίων κεφαλαίων, παροχής χρηματιστηριακών υπηρεσιών, παροχής υπηρεσιών χρηματοδοτικού χαρακτήρα, διαχειρίσεως χαρτοφυλακίων, χρεογράφων ή μετοχών, χρηματοδοτικών μισθώσεων και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Επίσης, ο όμιλος της ΠΙ-ΣΤΕΩΣ δραστηριοποιείται και στο εξωτερικό (Αγγλία, Ρουμανία, Κύπρο) διαφόρων συνδεδεμένων εταιρειών. Ο κύκλος εργασιών της, σύμφωνα με τα άρθρα 4β και 4στ παρ. 4 περ. α' εδαφ. 1 Ν. 703/77, όπως ισχύει, στην εθνική αγορά για το έτος 1998, ανήλθε στο σε δραχμές ισόποσο των 1.073 εκατομ. ECU και στη παγκόσμια αγορά στο σε δραχμές ισόποσο των 1.267 εκατομ. ECU. Ο δε κύκλος εργασιών του ομίλου σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, για το ίδιο έτος, ανήλθε στο σε δραχμές ισόποσο των 1.157 εκατομ. ECU και 1.456 εκατομ ECU αντίστοιχα.

Η εξαγοραζόμενη εταιρεία (ΙΟΝΙΚΗ) δραστηριοποιείται και αυτή στον ευρύτερο κλάδο των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών, είναι εισηγμένη στο Χ.Α.Α, διαθέτει δίκτυο 230 περίπου υποκαταστημάτων στην Ελλάδα και δύο (2) στο εξωτερικό (Λονδίνο και Σόφια), και ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, 9 τουλάχιστον επιχειρήσεις (όπως αναφέρονται στη σχετική εισήγηση της Γραμματείας), μεταξύ των οποίων τις ΙΟΝΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΑΕ, ΙΟΝΙΚΗ ΑΕΔΑΚ, ΙΟΝΙΚΗ FINANCE AE, ΙΟΝΙΚΗ LEASING AE, ΙΟΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕ, FACT HELLAS κ.αλ., μέσω των οποίων δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, και στις αγορές των αμοιβαίων κεφαλαίων, παροχής χρηματιστηριακών υπηρεσιών, παροχής υπηρεσιών χρηματοδοτικού χαρακτήρα, διαχειρίσεως χαρτοφυλακίων, χρεογράφων ή μετοχών, χρηματοδοτικών μισθώσεων και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Επίσης, ο όμιλος της εξαγοραζόμενης δραστηριοποιείται και στον τομέα της παροχής ξενοδοχειακών υπηρεσιών. Ο κύκλος εργασιών της, σύμφωνα με τα άρθρα 4β και 4στ παρ. 4 περ. α' εδαφ. 1 Ν. 703/77, όπως ισχύει, στην εθνική αγορά για το 1998, ανήλθε στο σε δραχμές ισόποσο των 520,07 εκατομ. ECU και στην παγκόσμια αγορά στο σε δραχμές ισόποσο των 562,28 εκατομ. ECU. Ο δε κύκλος εργασιών του ομίλου της σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, για το ίδιο έτος, ανήλθε στο σε δραχμές ισόποσο των 658,27 εκατομ. ECU και 700,47 εκατομ. ECU, αντίστοιχα.

3. Η κρινόμενη συγκέντρωση αφορά τις παρακάτω επιμέρους σχετικές αγορές:

α) Τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες εν γένει. Στον εν λόγω κλάδο διακρίνονται πολλές ξεχωριστές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών όπως η λιανική τραπεζική (retail banking), η παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες (private banking), η παροχή καινοτομικού κεφαλαίου (venture capital), η παροχή επενδυτικών πιστώσεων και υπηρεσιών (investment banking), η παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε μεγάλες επιχειρήσεις (corporate banking) κ.λπ. Η διάκριση αυτή ακολουθείται από την Επιτροπή της Ε.Ε. σε σειρά αποφάσεων της βάσει του Κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/89 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων (βλ. αποφάσεις IV/M 391, IV/M 213, IV/M 319 κ.α.). Στην υπό κρίση συγκέντρωση δεν είναι σκόπιμη η εξέταση του ζητήματος, εάν οι ειδικότερες αγορές προϊόντων και υπηρεσιών του τραπεζικού τομέα αποτελούν και ξεχωριστές σχετικές αγορές, δεδομένου ότι, όπως αναλύεται παρακάτω, λόγω των πολύ μικρών μεριδίων που κατέχουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις στον ελληνικό τραπεζικό κλάδο γενικότερα, σε καμία περίπτωση δεν τεκμηριώνεται δεσπόζουσα θέση ή ενίσχυση της θέσης αυτής.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι στην Ελλάδα, δραστηριοποιούνται συνολικά 38 τράπεζες (15 Ελληνικές και 23 Αλλοδαπές) καθώς και 2 ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί (Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων), ενώ λειτουργούν και περί τις 14 συνεταιριστικές τράπεζες. Βάσει των χαρακτηριστικών που δηλώνουν τη σχετική θέση που κατέχει μία τράπεζα στο χρηματοπιστωτικό τομέα (σύνολο ενεργητικού, καταθέσεις, χορηγήσεις) αλλά και του εύρους και της ποικιλίας των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ηγείται στον χώρο. Σύμφωνα δε με στοιχεία της ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Δ/νση Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών), οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση τράπεζες, μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, θα κατέχουν από κοινού την 2η θέση με βάση το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και των καταθέσεων που συγκεντρώνουν (15,85% και 15%, αντίστοιχα, του συνόλου), ενώ θα βρίσκονται στην 3η θέση με βάση τις πιστώσεις που χορηγούν (15,44% του συνόλου).

β) Αμοιβαία Κεφάλαια. Στον χώρο αυτό δραστηριοποιούνται 29 εταιρείες, εκ των οποίων οι 20 είναι θυγατρικές τραπεζών, 5 θυγατρικές ασφαλιστικών εταιρειών, οι 3 κοινές επιχειρήσεις ασφαλιστικών εταιρειών με τράπεζες και μία (1) θυγατρική Εταιρείας Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΕΠΕΥ). Μεταξύ αυτών, η θυγατρική της εξαγοράζουσας (ALPHA ΑΕΔΑΚ) την 31.12.98 κατείχε την 1η θέση, βάσει συνόλου ενεργητικού, με μερίδιο αγοράς 17,80%, η δε θυγατρική της εξαγοραζόμενης (ΙΟΝΙΚΗ ΑΕΔΑΚ) βρισκόταν στην 7η θέση με μερίδιο 5,00%.

γ) Παροχή Χρηματιστηριακών Υπηρεσιών. Στην εν λόγω αγορά, το 1998, δραστηριοποιούντο περί τις 65 εταιρείες. Στην αγορά αυτή ο όμιλος της ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΣΙΓΜΑ, ΧΙΟΣ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ), το 1998, κατείχε την 1η θέση, καλύπτοντας το 10,3% του όγκου των πραγματοποιηθεισών συναλλαγών, η ΕΘΝΙΚΗ ΧΑΕ τη 2η με μερίδιο 8,55%, ενώ η θυγατρική της ΠΙΣΤΕΩΣ, ALPHA Χ.Α.Ε. ερχόταν 3η με μερίδιο 6,44% και η θυγατρική της εξαγοραζόμενης ΙΟΝΙΚΗ Χ.Α.Ε. στην 26η θέση με μερίδιο 1,25%.

δ) Παροχή υπηρεσιών χρηματοδοτικού και χρηματοοικονομικού χαρακτήρα. Η αγορά διακρίνεται σε δύο βασικούς τομείς: i) τις υπηρεσίες διαχείρισης κεφαλαίων προς θεσμικούς επενδυτές, και ii) τις συμβουλευτικές υπηρεσίες εν γένει, όπως αναδοχές για εισαγωγή εταιρειών στο χρηματιστήριο, συμβουλευτικές υπηρεσίες για εξαγορές επιχειρήσεων κ.αλ. Στον χώρο αυτό δραστηριοποιούνται 10 εταιρείες, μεταξύ των οποίων σημαντική θέση κατέχουν οι θυγατρικές του ομίλου της ΠΙΣΤΕΩΣ (ALPHA FINANCE, ALPHA TRUST), τα μερίδια των οποίων όμως δεν είναι δυνατό να προσδιορισθούν καθώς αρκετές από τις προσφερόμενες υπηρεσίες, όπως π.χ. οι υπηρεσίες διαχείρισης κεφαλαίων προς θεσμικούς επενδυτές ή/και οι υπηρεσίες αναδοχής εταιρειών στο χρηματιστήριο, παρέχονται και από εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε άλλους τομείς, όπως επενδυτικές τράπεζες (ΕΤΕΒΑ, PRIME BANK, Morgan Stanley), τράπεζες και χρηματιστηριακές εταιρείες. Σε κάθε περίπτωση όμως, λόγω και της άνω επικάλυψης δραστηριοτήτων μεταξύ επιχειρήσεων, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν δημιουργεί ούτε ενισχύει δεσπόζουσα θέση του ομίλου της ΠΙΣΤΕΩΣ στη σχετική αγορά.

ε) Διαχείριση χαρτοφυλακίων, χρεογράφων ή μετοχών. Στον χώρο αυτό δραστηριοποιούνται 16 εταιρείες, εκ των οποίων ισχυρότερες ανταγωνιστικά είναι η θυγατρική της εξαγοράζουσας (ALPHA ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ) η οποία κατέχει μερίδιο αγοράς 24,02% και οι εταιρείες «ΕΛΛΗΝΙΚΗ» και «ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ» με μερίδια 18,02% και 17,94% αντίστοιχα. Στην αγορά αυτή η θυγατρική της εξαγοραζόμενης, ΙΟΝΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ, βρίσκεται στην 9η θέση κατέχοντας μερίδιο 1,66%.

στ) Χρηματοδοτικών μισθώσεων, στην οποία δραστηριοποιούνται 13 επιχειρήσεις, εκ των οποίων η θυγατρική της εξαγοράζουσας (ALPHA LEASING) κατέχει την 1η θέση με μερίδιο αγοράς 19,95%, ενώ τη 2η και 3η θέση καταλαμβάνουν οι εταιρείες ERGOLEASING και ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING με μερίδια 14,81% και 13,36% αντίστοιχα. Η θυγατρική της εξαγοραζόμενης (ΙΟΝΙΚΗ LEASING) βρίσκεται στην 5η θέση με μερίδιο 8,63%.

ζ) Πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, όπου δραστηριοποιούνται 4 εταιρείες με πρώτη ABC FACTORS (κοινή επιχείρηση των τραπεζών ΠΙΣΤΕΩΣ και ΚΥΠΡΟΥ), η οποία και ελέγχει το 56,21% της αγοράς. Η θυγατρική της ΙΟΝΙΚΗΣ (FACT HELLAS) κατέχει την 3η θέση με μερίδιο 9,60%.

Οσον αφορά τη σχετική γεωγραφική αγορά, για τις τραπεζικές εργασίες έχει γίνει δεκτό (βλ. αποφάσεις ΕΟΚ IV/M 391, IV/M 319) ότι ορισμένες υπηρεσίες όπως οι εργασίες λιανικής τραπεζικής (retail banking) και σε κάποιο βαθμό οι εργασίες επενδύσεων, προσφέρονται κυρίως εντός των εθνικών συνόρων, λόγω της προτίμησης του πελάτη να συναλλάσσεται στην γλώσσα του με υποκατάστημα τοπικής τράπεζας κυρίως και λόγω της παραδοσιακής σχέσης του με αυτήν. Επομένως, ως σχετική γεωγραφική αγορά, όσον αφορά τις εργασίες της λιανικής τραπεζικής (retail banking), μπορεί να θεωρηθεί η ελληνική επικράτεια. Οσον αφορά όμως τις αγορές χρήματος (financial markets) και συναλλάγματος και τα παράγωγα προϊόντα (derivative trading) μπορεί να θεω-

ρηθεί ότι σχετική γεωγραφική αγορά είναι κυρίως η διεθνής αγορά, μολονότι οι εργασίες αυτές συνήθως παρέχονται από εθνικά υποκαταστήματα (βλ. σχετική απόφαση ΕΟΚ IV/M 319). Ωστόσο, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν δεν κρίνεται απαραίτητη, στην περίπτωση αυτή, η ειδικότερη οριοθέτηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς. Περαιτέρω σημειώνεται ότι, στις υπό στοιχ. β) ως και ζ) σχετικές αγορές προϊόντων/υπηρεσιών η εξέταση αφορά γεωγραφικά το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

4. Με την ως άνω εξαγορά η ΠΙΣΤΕΩΣ αποκτά τον έλεγχο της ΙΟΝΙΚΗ, και συνεπώς δημιουργείται οριζόντια συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγρ. 2β του Ν. 703/77, όπως ισχύει και δη τοιαύτη που εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 4β του νόμου, δεδομένου ότι καλύπτονται και οι δύο από τις οριζόμενες προϋποθέσεις του μεριδίου αγοράς και του κύκλου εργασιών. Συνεπώς υφίσταται υποχρέωση γνωστοποίησης της εν λόγω συγκέντρωσης, η οποία και πραγματοποιήθηκε εμπροθέσμως.

Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4γ παράγρ. 1 του άνω νόμου, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως.

Από τα προαναφερθέντα αποδεικτικά στοιχεία προέκυψαν συναφώς τα εξής:

• Με την πραγματοποίηση της κρινόμενης συγκέντρωσης, στην εγχώρια χρηματοπιστωτική αγορά θα ηγούνται δύο ισχυροί όμιλοι, αυτοί της Εθνικής και της Πίστεως, ενώ σημαντικοί ανταγωνιστές τους παραμένουν οι όμιλοι της EFG Eurobank, της Πειραιώς και της Εμπορικής. Παρά τις τάσεις συγκέντρωσης που παρατηρείται στην εν λόγω αγορά, ο ανταγωνισμός μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων αναμένεται να ενταθεί λόγω της ένταξης της χώρας στην ΟΝΕ αλλά της εξέλιξης της τεχνολογίας, όπως αυτή εκφράζεται μέσω της ανάπτυξης των τηλεφωνικών υπηρεσιών εξυπηρέτησης πελατών (call centers - phone banking) και της εξυπηρέτησης πελατών μέσω του διαδικτύου (internet banking).

• Στην αγορά των αμοιβαίων κεφαλαίων, όπου μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης ο όμιλος της ΠΙΣΤΕΩΣ θα κατέχει το 22,8% της αγοράς περίπου ενώ στην 2η και 3η θέση θα βρίσκονται οι ΑΕΔΑΚ «ΔΙΕΘΝΙΚΗ» και «ALICO - EUROBANK» με μερίδια 14,85% και 9,62% αντίστοιχα, δραστηριοποιείται πληθώρα επιχειρήσεων οι οποίες στην πλειοψηφία τους είναι θυγατρικές τραπεζών και ασφαλιστικών εταιρειών.

• Στην αγορά των χρηματιστηριακών υπηρεσιών παρατηρείται υψηλός βαθμός συγκέντρωσης. Ειδικότερα, το 1998, τέσσερις χρηματιστηριακές εταιρείες κάλυψαν το 30% του συνόλου των συναλλαγών, ενώ το 45% των συναλλαγών κάλυψαν θυγατρικές πιστωτικών. Το μερίδιο που θα αποκτήσει ο όμιλος της ΠΙΣΤΕΩΣ με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης ανέρχεται σε 7,69%.

• Στην αγορά της διαχείρισης χαρτοφυλακίου χρεογράφων, μετοχών κλπ. ο όμιλος της ΠΙΣΤΕΩΣ με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης θα αποκτήσει μερίδιο της τάξεως του 25,68% (ALPHA ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 24,02% και ΙΟΝΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ 1,66%), ενώ στην αγορά των χρηματοδοτικών μισθώσεων θα κατέχει μερίδιο 28,58% (ALPHA LEASING 19,95%, IONIKH LEASING 8,63%).

• Η αγορά της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), όπου ηγείται η κοινή επιχείρηση ABC FACTORS και κατέχει την 3η θέση η θυγατρική της ΙΟΝΙΚΗΣ (FACT HELLAS), παρά τον περιορισμένο αριθμό εταιρειών που δραστηριοποιούνται σ΄αυτήν, χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό για το λόγο ότι οι περισσότερες τράπεζες παρέχουν τις υπηρεσίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων μαζί με τις άλλες υπηρεσίες τους, χωρίς να έχουν προχωρήσει στη σύσταση εταιρειών πρακτορείας.

Με τα δεδομένα αυτά κρίνεται ότι η εξεταζόμενη συγκέντρωση δεν πρόκειται να επιφέρει τα αναφερόμενα στο άρθρο 4γ παράγρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, ανεπιθύμητα αποτελέσματα και επομένως δεν συντρέχει περίπτωση για να απαγορευθεί, για τους λόγους αυτούς:

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση για να απαγορευθεί η από 7.4.1999 γνωστοποιηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση των επιχειρήσεων ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε. και ΙΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε την 16 Ιουλίου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 68/ΙΙ/1999 (6)

Ο προληπτικός έλεγχος της γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β Ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωσης των επιχειρήσεων που προκύπτει με την απόκτηση του ελέγχου της εταιρείας με το διακριτικό τίτλο «ΑΒΑΞ ΑΕ» από την εταιρεία με το διακριτικό τίτλο «J & P OVERSEAS LTD».

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 22α Ιουλίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 π.μ., στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Στυλιανάκης,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένης της τακτικής Μελίνας Μουζουράκη,

Ηλίας Σουφλερός, κωλυομένου του τακτικού Δημητρίου Τζουγανάτου

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθηκαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 17.6.1999 γνωστοποιηθείσας στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, βάσει του άρθρου 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων που προκύπτει με την απόκτηση του ελέγχου της εταιρείας ΑΒΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ-ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ με διακριτικό τίτλο «ΑΒΑΞ Α.Ε» από την εταιρεία JOANNOU & PARASKEVAIDES (OVERSEAS) LIMITED με διακριτικό τίτλο «J&P OVERSEAS LTD».

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν α) η εταιρεία J & P OVERSEAS LTD δια των πληρεξουσίων της δικηγόρων κ. Αλέξανδρου Μεταλληνού και κας Ολγας Κεφαλογιάννη και β) η εταιρεία ΑΒΑΞ Α.Ε δια των πληρεξουσίων της δικηγόρων κ. Κωνσταντίνου Βουτεράκου και κας Αναστασίας Δρίτσα.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της κρινομένης συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά. Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι άνω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι συντάχθηκαν με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξαν τις θέσεις των ενδιαφερομένων μερών, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της συγκέντρωσης.

Κατόπιν, απεχώρησαν της αιθούσης τα ενδιαφερόμενα μέρη και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκεφθείσα επί της υποθέσεως, και λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρείες κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, σκέφθηκε ως εξής:

1. Στις 3.6.99 υπογράφηκε μεταξύ (1) των Κ. Κουβαρά, Ν. Γεραρχάκη και Αν. Σγαρδέλη, μετόχων της εταιρείας ΑΒΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ- ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ - ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ με διακριτικό τίτλο «ΑΒΑΞ Α.Ε» (εφεξής καλουμένης ΑΒΑΞ) και JOANNOU & PARASKEVAIDES (OVERSEAS) LIMITED με διακριτικό τίτλο «J&P OVERSEAS LTD», (2) της J&P HELLAS A.E, και (3) της JOANNOU & PARASKEVAIDES (OVERSEAS) LIMITED με διακριτικό τίτλο «J&P OVERSEAS LTD» (εφεξής καλουμένης J&P OVERSEAS) επιστολή προθέσεων, η οποία προβλέπει την εξαγορά της J&P HELLAS A.E από την ΑΒΑΞ και την συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της ΑΒΑΞ της J&P OVERSEAS με ποσοστό 60%. Βάσει της ανωτέρω επιστολής προθέσεων, η ΑΒΑΞ θα προχωρήσει σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 15.351.000.000 δρχ. με έκδοση 9.030.000 νέων μετοχών, την οποία θα καλύψει εξ ολοκλήρου η J&P OVERSEAS, με παραίτηση από το δικαίωμα προτίμησης, των παλαιών μετόχων, στη συνέχεια δε, η ΑΒΑΞ Α.Ε θα προβεί στην εξαγορά του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της J&P HELLAS A.E., θυγατρικής της J&P OVERSEAS LTD, καταβάλλοντας ποσό ίσο με αυτό της αύξησης του μετοχικού της κεφαλαίου. Με την ολοκλήρωση των παραπάνω ενεργειών, η ΑΒΑΞ θα κατέχει το 100% της J&P HELLAS και η J&P OVERSEAS θα συμμετέχει στο κεφάλαιο της ΑΒΑΞ κατά 60%.

Η ως άνω επιστολή προθέσεων γνωστοποιήθηκε στην Υπηρεσία της Επιτροπής Ανταγωνισμού από τις εταιρείες ΑΒΑΞ και J&P OVERSEAS, βάσει των διατάξεων του άρθρου 4β παρ.1 του ν.703/77, όπως ισχύει, στις 17.6.1999.

2.1. Η ΑΒΑΞ, έχει έδρα την Αθήνα, ιδρύθηκε το 1986 και οι δραστηριότητές της περιλαμβάνουν την εκτέλεση τεχνικών έργων κάθε φύσης και ειδικότητας, του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο Εξωτερικό. Η εταιρεία κατέχει εργοληπτικό πτυχίο Η' τάξης το οποίο της παρέχει τη δυνατότητα να αναλαμβάνει αυτοτελώς μέρος σε διαγωνισμούς για την εκτέλεση έργων μέχρι 12 δις δρχ. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε 1.083.600.000 δρχ. διαιρούμενο σε 6.020.000 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας 180 δρχ. η κάθε μία.

Βασικοί μέτοχοι της εταιρείας είναι η εταιρεία ΟΛΚΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε με ποσοστό συμμετοχής 25,8%, και τα φυσικά πρόσωπα Ν. Γεραρχάκης με 10,8%, Κ. Κουβαράς με 10.8%, και Αν. Σγαρδέλης με 10,8%. οι οποίοι παράλληλα είναι μέτοχοι κατά 33,33% ο κάθε ένας της εταιρείας ΟΛΚΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ.

Η εν λόγω εταιρεία είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών από το 1994.

Η ΑΒΑΞ συμμετέχει στις εταιρείες: ΠΡΟΣΤΑΣ Α.Ε. (ποσοστό συμμετοχής 56%) η οποία έχει ως αντικείμενο εργασιών τις κατασκευές και τα προϊόντα οδικής ασφάλειας και ALBAX S.A με έδρα τα Τίρανα Αλβανίας (ποσοστό συμμετοχής 90%) η οποία έχει ως αντικείμενο εργασιών την τεχνική-εμπορική και βιομηχανική αντιπροσωπεία παροχής υπηρεσιών. Επίσης, οι βασικοί μέτοχοι της ΑΒΑΞ ελέγχουν το 49,8% της εταιρείας ΠΡΟΕΤ Α.Ε. που ασχολείται με την κατασκευή προκατασκευασμένων σπιτιών.

Το 1998 ο κύκλος εργασιών της εταιρείας ανήλθε σε 11.876.767.000 δρχ. ήτοι 35.838.162 ECU από τα οποία τα 3.087.810.000 δρχ. (28,5% του συνολικού κύκλου της) προέρχονταν από έργα στα οποία συμμετείχε από μόνη της η ΑΒΑΞ, ενώ τα 7.735.282.000 δρχ.(71,4% του συνολικού κύκλου της) προέρχονταν από έργα που εκτελέστηκαν σε κοινοπραξία με άλλες τεχνικές εταιρείες.

2.2. Η J&P OVERSEAS, με έδρα στην νήσο Γκέρνσι των νήσων της Μάγχης, ιδρύθηκε το έτος 1942 και οι δραστηριότητές της οι οποίες επεκτείνονται σε περισσότερες από 20 χώρες της Μ. Ανατολής, Αφρικής, Β. Αμερικής και Βαλκανικής περιλαμβάνουν πετρελαϊκά, πετροχημικά και ενεργειακά έργα, κτιριακά έργα, έργα οδοποιίας και ειδικών κατασκευών (τούνελ, γέφυρες), ενώ παράλληλα επεκτείνεται διεθνώς και σε σύνθετα έργα όπως αεροδρόμια, οδικές αρτηρίες, μεγάλα οικιστικά έργα, κλπ. Η εταιρεία κατέχει την 44η θέση στην παγκόσμια κατάταξη των κατασκευαστικών εταιρειών σύμφωνα με το ειδικό περιοδικό Engineering News Record. Στην Ελλάδα δραστηριοποιείται από το 1985 μέσω της

θυγατρικής της ΖΕΥΣ ΑΤΕ η οποία τον Αύγουστο του 1998 μετονομάσθηκε σε J&P ΕΛΛΑΣ ΑΤΕ.

Η J&P ΕΛΛΑΣ είναι εργοληπτική εταιρεία, κάτοχος πτυχίου Η' τάξης και αναλαμβάνει την εκτέλεση δημόσιων και ιδιωτικών έργων. Το 1998 η εν λόγω εταιρεία εξαγόρασε το 95% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΤΕΚ Α.Ε η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα των δημόσιων και ιδιωτικών έργων και είναι κάτοχος εργοληπτικού πτυχίου Ζ' τάξης. Η εν λόγω εξαγορά έχει γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή Ανταγωνισμού ως συγκέντρωση του άρθρου 4α του ν.703/77, όπως ισχύει.

Η J&P OVERSEAS συμμετέχει στις εταιρείες : J&P (Oman) LLC (συμμετοχή 60%) με έδρα το Ομάν και αντικείμενο εργασιών την εκτέλεση τεχνικών έργων, Alfadi Binladen and J&P Corp.Ltd. (συμμετοχή 50%) με έδρα τη Σαουδική Αραβία και αντικείμενο εργασιών την Παραγωγή προκατ. σπιτιών και εκτέλεση γενικών έργων, J&P (Saubi Arabia) Ltd. (συμμετοχή 49%) με έδρα τη Σαουδική Αραβία και αντικείμενο εργασιών την την εκτέλεση τεχνικών έργων, Abu Dhabi J&P LLC. (συμμετοχή 49%) με έδρα τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και αντικείμενο εργασιών την εκτέλεση τεχνικών έργων, Joannou & Paraskeviades Quatar WLL. (συμμετοχή 49%) με έδρα το Κατάρ και αντικείμενο εργασιών την εκτέλεση τεχνικών έργων, J&P (Hellas) A.E. (συμμετοχή 100%) με έδρα την Ελλάδα και αντικείμενο εργασιών την εκτέλεση τεχνικών έργων και τις επενδυτικές εταιρείες με έδρα το Λουξεμβούργο Jopaco Holdings S.A. (συμμετοχή 100%), Plank Holdings S.A. (συμμετοχή 45%), και Ter-Ellen S.A. (συμμετοχή 100%).

Ο κύκλος εργασιών της J&P OVERSEAS σε ενοποιημένη βάση κατά το 1998 ανήλθε σε 705,39 εκατ. δολ. ΗΠΑ ή 628,1 εκατ. ECU, ενώ, για το ίδιο έτος, ο κύκλος εργασιών της ελληνικής θυγατρικής εταιρείας J&P ΕΛΛΑΣ ΑΤΕ ανήλθε σε 25.160.411.185 δρχ. ήτοι 75.921.578 ECU από τα οποία τα 10.971.110.723 δρχ.(43,6% του συνολικού κύκλου της) προέρχονταν από έργα στα οποία συμμετείχε από μόνη της. ενώ τα 14.189.300.462 δρχ. (56,3% του συνολικού κύκλου της) προέρχονταν από τη συμμετοχή της σε κοινοπραξίες.

3. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Τόσο η ΑΒΑΞ όσο και ο όμιλος J&P δραστηριοποιούνται στον κατασκευαστικό κλάδο και ειδικότερα κύριο αντικείμενό τους αποτελεί η ανάληψη και εκτέλεση πάσης φύσεως ιδιωτικών και δημοσίων έργων.

Στα Ιδιωτικά περιλαμβάνονται τα έργα η κατασκευή των οποίων ανατίθεται από ιδιώτες, εταιρείες κλπ. και διενεργείται σύμφωνα με τις προβλέψεις των συγκεκριμένων συμφωνιών μεταξύ των μερών και τους κανόνες της τεχνικής. Τα κριτήρια για την επιλογής της μιας ή της άλλης κατασκευαστικής επιχείρησης διαφέρουν από πελάτη σε πελάτη και μπορεί να είναι καθαρά οικονομικά, ποιοτικά, ή να αφορούν σε λόγους φήμης, εμπειρίας, εξειδίκευσης, δημοσίων σχέσεων κλπ.

Στα Δημόσια περιλαμβάνονται τα έργα, των οποίων αναθέτουσα αρχή είναι το Δημόσιο, Δήμοι, Κοινότητες, Οργανισμοί κλπ., και των οποίων έργων η ανάθεση, επίβλεψη, κατασκευή και συντήρηση διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί δημοσίων έργων. Η ζήτηση στον δημόσιο τομέα αφορά κυρίως τεχνικά έργα υποδομής. Η ανάθεση των δημοσίων έργων στις εργοληπτικές επιχειρήσεις διενεργείται κατόπιν δημοπρασίας (ανοικτής ή με προεπιλογή) και σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις γίνεται απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλουμένων επιχειρήσεων. Οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις που επιθυμούν να αναλαμβάνουν και δημόσια έργα, πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες αφορούν στη νομική τους μορφή, στο ύψος των ιδίων κεφαλαίων και κυρίως στην τάξη (πτυχίο εργοληπτικής ικανότητος) ανάλογα με το ύψος του προϋπολογισμού των έργων και στην κατασκευαστική εμπειρία που απαιτείται για το κάθε δημοπρατούμενο έργο. Συγκεκριμένα, μία ημεδαπή εργοληπτική επιχείρηση, ανάλογα με τις τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις τις οποίες συγκεντρώνει και τη νομική της μορφή εγγράφεται στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ), το οποίο αποσκοπεί στην παρακολούθηση της τεχνικής και οικονομικής τους ικανότητας, για μία ή περισσότερες κατηγορίες έργων (Οδοποιίας, Οικοδομικά, Υδραυλικά, Λιμενικά, Ηλεκτρομηχανολογικά και Βιομηχανικά - Ενεργειακά) και σε μία τάξη για κάθε κατηγορία. Η κατάταξη αυτή ισχύει για μία τριετία, μετά την οποία γίνεται επανάκριση. Οι τάξεις από τις οποίες καθορίζονται και οι δυνατότητες συμμετοχής των τεχνικών εταιρειών στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων τεχνικών έργων, είναι επτά (7) και διαβαθμίζονται από το Α' έως και το Ζ' για κάθε κατηγορία έργων και ακολουθεί και 8η τάξη (Η') που είναι γενική. Σημειώνεται ότι στις τάξεις στις Ε' έως Η' εγγράφονται εργοληπτικές επιχειρήσεις νομικής μορφής Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Μέχρι τη Ζ' τάξη μπορεί να συνυπάρχουν διάφορες τάξεις κατά κατηγορία έργων αλλά όχι στην Η' που είναι γενική.

Τα ανώτατα και κατώτατα όρια προϋπολογισμού δημοσίων έργων, κατά τάξεις εργοληπτικών επιχειρήσεων που μπορούν να αναληφθούν από αυτές, καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία. Συγκεκριμένα για την Η' τάξη (ανώτατη), στην οποία ανήκουν και οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση επιχειρήσεις, το ανώτατο όριο ορίζεται σε 12 δις δρχ. (το οποίο μπορεί μέχρι και να διπλασιασθεί ανάλογα με την καθαρή θέση της επιχείρησης) και το κατώτατο όριο σε 2,4 δις δρχ. Για τα έργα προϋπολογισμού ανώτερου από το προβλεπόμενο ανώτατο όριο της Η' τάξης απαιτείται η προσφορά να γίνεται από κοινοπραξία εταιρειών και όχι μεμονωμένα.

Αν και οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν δημόσια έργα, κατατάσσονται κατά τα προεκτεθέντα σε κατηγορίες έργων και τάξης εργοληπτικού πτυχίου, εντούτοις μία αντίστοιχη διάκριση και σε ξεχωριστές σχετικές αγορές των επιχειρήσεων κάθε τάξης δεν θα ήταν απολύτως ασφαλής. Και αυτό διότι τα όρια προϋπολογισμού δημοσίων έργων κατά τάξεις δεν είναι απολύτως διακριτά μεταξύ τους σε κάθε τάξη και εμπλέκονται με αυτά της αμέσως επομένης, επιτρέπεται δε αναβάθμιση των ορίων ή λόγω καθαρής θέσης των επιχειρήσεων Η', Ζ', ΣΤ' και Ε' τάξης ή λόγω κοινοπραξιών, που πάντως και αυτές καλούνται και καθορίζονται κατά περίπτωση από τις εκάστοτε διακηρύξεις ανάλογα

με τις απαιτήσεις του δημοπρατούμενου έργου. Συνεπώς, ανταγωνισμός στον κατασκευαστικό χώρο του δημόσιου τομέα υφίσταται κυρίως μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων της ίδιας τάξης και της αμέσως επόμενης ή/και προηγούμενης. Τέλος, την κατασκευή δημοσίων έργων επιτρέπεται να αναλαμβάνουν και εργοληπτικές επιχειρήσεις των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενωσης και σε ορισμένες περιπτώσεις και εκτός αυτής.

Με βάση τα παραπάνω ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δύο επιμέρους μεγάλων κατηγοριών, στις οποίες διακρίνεται η κατασκευαστική δραστηριότητα στη χώρα μας, γίνεται δεκτό ότι α) η κατασκευή Δημοσίων Εργων και β) η κατασκευή Ιδιωτικών Εργων αποτελούν δύο διακριτές σχετικές αγορές.

Παρόλο που η κατασκευαστική δραστηριότητα διακρίνεται στις παραπάνω σχετικές αγορές, στην πράξη δεν είναι εύκολο να διαχωρισθούν οι κατασκευαστικές εταιρείες σε εταιρείες που κατασκευάζουν έργα που περιλαμβάνονται αποκλειστικά στη μία ή στην άλλη σχετική αγορά δεδομένου ότι οι μεν «μεγάλες» εργοληπτικές επιχειρήσεις του κλάδου (Α.Ε. και Ε.Π.Ε.) δραστηριοποιούνται τόσο στα δημόσια όσο και στα ιδιωτικά έργα, οι δε μικρές εργοληπτικές επιχειρήσεις, που αποτελούν και την συντριπτική πλειοψηφία του κλάδου, αυτές ασχολούνται κυρίως με την ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα.

4 Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Οι δύο συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις έχουν επεκτείνει τις δραστηριότητές τους σε ολόκληρη την Ελλάδα και ως εκ τούτου ως σχετική γεωγραφική αγορά, στην υπό κρίση συγκέντρωση, θεωρείται το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

5. Το βασικό χαρακτηριστικό της αγοράς των κατασκευών στην Ελλάδα είναι ο μεγάλος αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σ'αυτή. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία, στο ΜΕΕΠ είναι εγγεγραμμένες σήμερα 455 επιχειρήσεις νομικής μορφής Α.Ε. και Ε.Π.Ε., από τις οποίες 40 είναι Η' τάξης, 118 είναι Ζ' τάξης, 89 ΣΤ' τάξης και 208 Ε' τάξης, καθώς και 10.000 περίπου προσωπικές επιχειρήσεις, ενώ δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τον αριθμό των επιχειρήσεων, που ασχολούνται αποκλειστικά με την ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα. Οι 40 τεχνικές εταιρείες Η' τάξης έχοντας κυρίαρχη θέση σε ένα πολυκερματισμένο κατασκευαστικό κλάδο υλοποιούν το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Σε μέσους όρους οι εταιρείες Η' τάξης εκτελούν το 65% περίπου του συνόλου των μεγάλων έργων.

Επί πλέον στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται αρκετές πολυεθνικές κατασκευαστικές εταιρείες (HOCHTIEF, GROUPE GTM, HYUNDAI ENGINEERING, κλπ.) που συμμετέχουν σε μεγάλα δημόσια έργα και που η παρουσία τους οξύνει περισσότερο τον ανταγωνισμό στο κατακερματισμένο ελληνικό κατασκευαστικό δυναμικό.

Το 1998, μεταξύ των σαράντα (40) εταιρειών Η' τάξης, με βάση τον κύκλο εργασιών τους, η ΑΒΑΞ κατείχε την 14η θέση με μερίδιο αγοράς 2,79% και η J&P ΕΛΛΑΣ ΑΤΕ την 2η θέση με μερίδιο 6,46%. Εκ των ανταγωνιστριών εταιρειών και για το ίδιο ως άνω έτος, η κατέχουσα την πρώτη θέση επιχείρηση είχε μερίδιο αγοράς 8,89%, η τρίτη μερίδιο 6,06%, η τέταρτη μερίδιο 6,04%, ενώ η τελευταία μερίδιο 0,26%.

6. Ο κατασκευαστικός κλάδος είναι από τους σημαντικότερους της Ελληνικής Οικονομίας και υπολογίζεται ότι η συμμετοχή του στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, σύμφωνα με σχετική μελέτη του ΙΟΒΕ, κυμαίνεται τα τελευταία χρόνια μεταξύ 11% - 15% το οποίο αναμένεται να αυξηθεί μέσω της απορρόφησης των κοινοτικών κονδυλίων από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης ΙΙ για την κατασκευή των προβλεπομένων τεχνικών έργων υποδομής στην χώρα μας.

Κύριο χαρακτηριστικό της ελληνικής κατασκευαστικής αγοράς αποτελεί η ύπαρξη δεκάδων χιλιάδων τεχνικών εταιρειών από τις οποίες μόνο γύρω στις 450 είναι Α.Ε. ενώ τελευταία παρατηρείται μια τάση συγκέντρωσης των επιχειρήσεων του κλάδου στα πλαίσια της προσπάθειας διατήρησης και ενίσχυσης της θέσης τους σε μια άκρως ανταγωνιστική αγορά. Μετά από μία περίοδο έντονης κάμψης, από το 1996 και μετά παρατηρείται αύξηση της ιδιωτικής οικονομικής δραστηριότητας, που οφείλεται σε κάποιο βαθμό στην πορεία των κυριοτέρων μεγεθών της οικονομίας. Η πτώση του πληθωρισμού και των επιτοκίων και η παράλληλη μείωση του κόστους των στεγαστικών δανείων δημιουργούν ελκυστικές προϋποθέσεις για την επέκταση της οικοδομικής δραστηριότητας τα προσεχή έτη που ενισχύεται και με την στροφή των επενδύσεων στα ακίνητα μετά τις μειώσεις των επιτοκίων καταθέσεων και κρατικών τίτλων. Αλλά και στο χώρο των δημόσιων έργων παρατηρείται τα τελευταία χρόνια αύξηση στη δημοπράτηση και κατασκευή σημαντικών έργων στα πλαίσια ανάπτυξης και βελτίωσης των τεχνικών έργων υποδομής της προκειμένου η χώρα μας να επιταχύνει τους ρυθμούς σύγκλισής της με την υπόλοιπη Ευρώπη. Επί πλέον, η ανάληψη από την χώρα της Ολυμπιάδας του 2004, αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης εν γένει στον κατασκευαστικό κλάδο και πιστοποιεί τις θετικές προοπτικές του για τα επόμενα τουλάχιστον έτη. Τέλος οι πρόσφατες εξελίξεις στην περιοχή της Βαλκανικής και οι ανάγκες σε έργα υποδομής και σε ιδιωτικές κατασκευές στις περιοχές αυτές, σηματοδοτούν διεύρυνση της δραστηριότητας για τις κατασκευαστικές ευρωπαϊκές εταιρείες, γεγονός το οποίο μπορούν να εκμεταλλευθούν πολύ περισσότερο οι ελληνικές επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν επιπρόσθετα το πλεονέκτημα της γειτνίασης.

Εν όψει όλων των ανωτέρω και προκειμένου οι τεχνικές εταιρείες να καταφέρουν να καταστούν περισσότερο ανταγωνιστικές και να μπορέσουν να καλύψουν τις αυξημένες ανάγκες στον εν λόγω κλάδο, πρέπει να αποκτήσουν την απαιτούμενη κεφαλαιακή ισχύ που θα τους επιτρέπει να πραγματοποιούν μεγάλες επενδύσεις για σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό, και την δυνατότητα αυτοχρηματοδότησης μέρους των εκτελουμένων δημοσίων έργων. Στα πλαίσια αυτά μέσω συγχωνεύσεων και εξαγορών, δημιουργούνται στη χώρα μας σχετικά μεγάλοι κατασκευαστικοί όμιλοι (κατασκευαστικά και χρηματοοικονομικά) όπως οι ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ - ΤΕΒ, ΓΕΚ/ΤΕΡΝΑ, ενώ παράλληλα και ο τραπεζικός τομέας αρχίζει να συμμετέχει σε κοινές επιχειρήσεις με κα-

τασκευαστικές επιχειρήσεις όπως οι 'Ομιλοι ΑΕΓΕΚ, ΓΕΚ - ΤΕΡΝΑ και η Τράπεζα Πειραιώς, με σκοπό την χρηματοδότηση μεγάλων έργων.

7. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 εδαφ. β' του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστο μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων. Στην υπό κρίση συγκέντρωση, με την απόκτηση του 60% του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΒΑΞ Α.Ε από την J&P OVERSEAS LTD αποκτάται ο έλεγχος της πρώτης από την δεύτερη και συνεπώς πραγματοποιείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2β, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις αυτού.

8. Η κρινόμενη συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση στην σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1, του ν. 703/77, όπως ισχύει, η οποία και έγινε εμπρόθεσμα με το από 17.6.199 έγγραφο των εταιρείων ΑΒΑΞ και J&P OVERSEAS LTD δεδομένου ότι, κατά τα προεκτεθέντα, υπερκαλύπτεται η μία τουλάχιστον εκ των δύο προϋποθέσεων που ορίζει ο νόμος, αυτή του συνολικού κύκλου εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, να ξεπερνά τα 50.000.000 ECU και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των 5.000.000 ECU.

9. Σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ. 1 του ιδίου νόμου, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης ή ενίσχυσης προϋπάρχουσας.

Βάσει των προεκτεθέντων για τη δομή των σχετικών αγορών, τις ανταγωνιστικές σε αυτές συνθήκες, τον μεγάλο αριθμό των τεχνικών επιχειρήσεων, το μερίδιο που κατέχουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις με βάση τον συνολικό κύκλο εργασιών μεταξύ των 40 τεχνικών εταιρειών με Η' τάξης, τον ασκούμενο οξύ ανταγωνισμό εκ μέρους των μεγάλων αλλοδαπών πολυεθνικών κατασκευαστικών εταιρειών μέσω της ανάληψης σημαντικών δημόσιων έργων, η Επιτροπή κρίνει ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν είναι δυνατό να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό σε καμία από τις εν λόγω σχετικές αγορές, ούτε υφίσταται θέμα δημιουργίας ή ενίσχυσης προϋπάρχουσας δεσπόζουσας θέσης, για τους λόγους αυτούς:

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση να απαγορευθεί η από 17.6.1999 γνωστοποιηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση που προκύπτει με την απόκτηση του ελέγχου της εταιρείας ΑΒΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ-ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ με διακριτικό τίτλο «ΑΒΑΞ Α.Ε» από την εταιρεία JOANNOU & PARASKEVAIDES (OVERSEAS) LIMITED με διακριτικό τίτλο «J&P OVERSEAS LTD».

Η απόφαση εκδόθηκε την 30η Ιουλίου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 70/ΙΙ/1999 (7)

Ο προληπτικός έλεγχος της γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β Ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων που πραγματοποιείται με την απόκτηση από την εταιρεία με το διακριτικό τίτλο «C.AP. GROUP OF COMPANIES» του 60% του μ.κ. της εταιρρίας με το διακριτικό τίτλο «BIG CITY CORPORATION».

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 23η Ιουνίου 1999, ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.30 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυομένου του τακτικού Νικολάου Στυλιανάκη,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Χαρίλαος Χάρακας,

Λεωνίδας Νικολούζος, και

Μελίνα Μουζουράκη.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 30.3.1999 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων, που πραγματοποιείται με την απόκτηση από την εταιρεία με την επωνυμία ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το διακριτικό τίτλο «C.AP. GROUP OF COMPANIES» του 60% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας με την επωνυμία ΜΠΙΓΚ ΣΙΤΥ ΚΟΡΠΟΡΕΪΣΟΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ και το διακριτικό τίτλο «BIG CITY CORPORATION».

Στη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα τη συγκέντρωση εταιρεία ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ δια του πληρεξουσίου αυτής δικηγόρου Γεωργίου Βασαλάκη.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας της Επιτροπής Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως, και πρότεινε τη μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης δεδομένου ότι δεν θα περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά. Στην συνέχεια, το λόγο έλαβε ο ανωτέρω πληρεξούσιος

δικηγόρος, ο οποίος συντάχθηκε με την εισήγηση της Γραμματείας και ζήτησε από την Επιτροπή να επιτραπεί η πραγματοποίηση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 8 Ιουλίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 π.μ. στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, την οποία συνέχισε την 22 Ιουλίου 1999 και ολοκλήρωσε την 30 Ιουλίου 1999, και, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η ενδιαφερόμενη εταιρεία κατά την συζήτηση της υπόθεσης, σκέφθηκε ως εξής:

Ι. Στο άρθρο 4 παράγρ. 2 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, ορίζεται ότι, συγκέντρωση πραγματοποιείται: α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγουμένως ανεξάρτητες επιχειρήσεις, β) όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν, άμεσα ή έμμεσα, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4β παραγρ. 1 του ιδίου νόμου, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν: α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU).

Η προθεσμία της παρ. 1 αρχίζει, σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγρ. 1, ενώ υπόχρεοι προς γνωστοποίηση είναι, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 4β Ν. 703/77, σε συνδυασμό με το άρθρο 4α του ίδιου νόμου, όταν μεν η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας, κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

ΙΙ. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Γραμματεία και τα οποία, εκτιθέμενα στην εισήγησης της, συμπληρώνουν τον φάκελο της υπό κρίση υπόθεσης, καθώς και από όσα εξετέθησαν κατά τη διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής και κατέθεσαν εγγράφως και προφορικώς τα ενδιαφερόμενα μέρη, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Την 30.3.1999 γνωστοποιήθηκε στην Γραμματεία της Επιτροπής από την εταιρεία ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΑ (εφεξής ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ) η εξαγορά, από αυτήν, μετοχών της εταιρείας ΜΠΙΓΚ ΣΙΤΥ ΚΟΡΠΟΡΕΪΣΟΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ (εφεξής ΜΠΙΓΚ ΣΙΤΥ).

Η εξαγορά αυτή έγινε ως εξής:

Την 16.2.1999 υπεγράφη προσύμφωνο μεταξύ της εταιρείας ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ και των αποκλειστικών μετόχων της εταιρείας ΜΠΙΓΚ ΣΙΤΥ, Παναγιώτη Ζαχαράτου και Μαγδαληνής Ελευθεριάδη, με βάση το οποίο οι τελευταίοι υποσχέθηκαν να πωλήσουν στην πρώτη, από το σύνολο των 50.000 μετοχών της εταιρείας ΜΠΙΓΚ ΣΙΤΥ τις οποίες κατέχουν, εξ ημισείας, 20.000 μετοχές έκαστος που αντιπροσωπεύουν συνολικά το 40% του μετοχικού της κεφαλαίου. Επίσης, υποσχέθηκαν να προχωρήσουν σε αύξηση του εν λόγω κεφαλαίου με ταυτόχρονη παραίτηση τους από το δικαίωμα προτίμησης επ' αυτής, ούτως ώστε οι νέες μετοχές να περιέλθουν στην εταιρεία «ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ» και να αποκτήσει έτσι αυτή τον έλεγχο της εξαγοραζόμενης εταιρείας.

Την 13.3.1999 η Γενική Συνέλευση των μετόχων της ΜΠΙΓΚ ΣΙΤΥ αποφάσισε μεταξύ των άλλων α) την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 25.000.000 δρχ. με έκδοση 25.000 νέων μετοχών των 1000 δρχ. κάθε μια. β) την κατάργηση του δικαιώματος των παλαιών μετόχων από το δικαίωμα προτίμησης για την αγορά αυτών γ) την καταβολή ολόκληρου του ποσού της αύξησης αυτής από την εταιρεία ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ και δ) την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας (5μελους) με συμμετοχή των Χρίστου και Μιχαήλ Παπαέλληνα.

Την 16.3.1999 σ' εκτέλεση του προαναφερθέντος προσυμφώνου και σε υλοποίηση των συμφωνηθέντων με αυτό, υπογράφηκε η οριστική σύμβαση μεταξύ των ίδιων συμβαλλομένων και η εταιρεία ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ αγοράζοντας συνολικά 45.000 μετοχές (20.000 παλαιές και 25.000 νέες) επί συνόλου 75.000, απέκτησε το 60 % του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΜΠΙΓΚ ΣΙΤΥ και έτσι τον έλεγχο αυτής.

Η αποκτώσα ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ είναι εταιρεία χαρτοφυλακίου (Holding), εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, με έδρα την Αθήνα, η οποία συγκεντρώνει τις μετοχές των εταιρειών που συγκροτούν τον όμιλο επιχειρήσεων ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ. Η παραπάνω εταιρεία ως εταιρεία Holding ασκεί την διοίκηση και προσφέρει υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης στις λοιπές εταιρείες του ομίλου, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό ορθολογική κατανομή πόρων και οικονομίες κλίμακος σε επίπεδο δαπανών και κόστους, ενώ οι λοιπές εταιρείες του ομίλου διατηρούν την εμπορικής αυτοτέλεια και έχουν την ευθύνη του δικτύου και της αγοράς στην οποία δραστηριοποιούνται.

Η παραπάνω εταιρεία κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών των εξής εταιρειών:

α) της Χ.Α. ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΑΒΕΕ (σε ποσοστό 99,99%), η οποία έχει την αποκλειστική αντιπροσώπευση και διανομή στην ελληνική αγορά επώνυμων καλλυ-

ντικών με σήματα όπως: REVLON, LANCASTER, LACOSTE, CHANEL, ELIZABETH ARDEN, KENZO, VALENTINO, κ.λπ.

β) της ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ Α.Ε. (σε ποσοστό 99,99%), η οποία σήμερα έχει την αποκλειστική αντιπροσώπευση και διανομή στην Ελλάδα, μέσω ενός ευρύτατου δικτύου διανομής και διάθεσης, καλλυντικών προϊόντων ευρείας κατανάλωσης (σαμπουάν, κρέμες μαλλιών, αρώματα κ.λπ.) και διαφόρων άλλων ειδών προσωπικής χρήσεως όπως οδοντόκρεμες, ξυραφάκια, παιδικά παιχνίδια κ.λπ.

γ) της ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ, ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ με διακριτικό τίτλο «ΔΗΛΟΣ Α.Ε.» (σε ποσοστό 99,99 %), η οποία από την ίδρυση της μέχρι την 10.4.1993 είχε την αποκλειστική αντιπροσώπευση και διανομή στην ελληνική αγορά των προϊόντων CHANEL, από δε το έτος 1994 δεν εμφανίζει δραστηριότητα και ουσιαστικά λειτουργεί ως εταιρεία συμμετοχών και τα μόνα της έσοδα έκτοτε προέρχονται από τη συμμετοχή της στην ανώνυμη εταιρεία «SANOFI BEAUTE» με ποσοστό 49% επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

δ) της ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ με διακριτικό τίτλο «DENINA Α.Ε.» (σε ποσοστό 99,99%), η οποία ασχολείται με την εξαγωγή των ειδών των εταιρειών Χ.Α. ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ Α.Β.Ε.Ε. και SANOFI BEAUTE Α.Ε.Β.Ε. στη Βουλγαρία, μέσω της θυγατρικής της κυπριακής εταιρείας CAP CONSULTING & TRADING Ltd.

ε) της ΠΑΛΛΗΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ Α.Ε. από το Μάρτιο 1998, σε ποσοστό 50,001%, η οποία ασχολείται με την εμπορία ειδών χαρτοπωλείου, βιβλιοπωλείου, δώρων, σχεδίου, αρχειοθέτησης, οργάνωσης γραφείου και σχεδίασης, καθώς και οποιουδήποτε άλλου συναφούς ή παρεμφερούς είδους.

Ο κύκλος εργασιών του ομίλου ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ, για το έτος 1998, στην εθνική αγορά ανήλθε σε 16.172.384.123 δρχ. ή 48.785.767 ECU περίπου, ενώ ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ανήλθε σε 16.372.384.123 δρχ. ή 49.389.088 ECU περίπου.

Η εξαγοραζόμενη ΜΠΙΓΚ ΣΙΤΥ, με έδρα την Αθήνα, η οποία ανήκε στους Π. Ζαχαράτο και Μ. Ελευθεριάδη κατά 50% στον κάθε ένα από αυτούς, δραστηριοποιείται στην κατασκευή (συναρμολόγηση) και εμπορία (λιανική) προσωπικών ηλεκτρονικών υπολογιστών και συναφών ηλεκτρονικών ειδών. Η διάθεση των προϊόντων της γίνεται κυρίως μέσω τεσσάρων καταστημάτων λιανικής πώλησης στην περιοχή των Αθηνών και ενός καταστήματος στη Θεσσαλονίκη. Επίσης, έχει συνάψει και 10 συμβάσεις δικαιόχρησης (franchising) σε Ηράκλειο, Ιωάννινα, Καλαμάτα, Λάρισα, Ιεράπετρα, Πύργο, Πάτρα, Κόρινθο, Βόλο και Ρόδο. Η ως άνω εταιρεία, η οποία το έτος 1998, πραγματοποίησε στην εθνική και παγκόσμια αγορά συνολικό κύκλο εργασιών 1.806.624.560 δρχ. ή 5.449.880 ECU, συμμετέχει με ποσοστό 80 % στην εταιρεία «ΜΠΙΓΚ ΣΙΤΥ ΚΟΡΠΟΡΕΙΤ ΑΚΑΟΥΝΤΣ Α.Ε.», που δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών μηχανοργάνωσης, ολοκληρωμένων λύσεων και υποστήριξης λογισμικού σε επιχειρήσεις - πελάτες, και της οποίας ο κύκλος εργασιών, για το 1998, εκτιμάται στο ποσό των 500.000.000 δρχ. ή 1.508.304 ECU περίπου.

Σχετικές αγορές από άποψη υπηρεσιών ή προϊόντων τα οποία κατά την έννοια του νόμου, θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν με βάσει τα χαρακτηριστικά τους, τις τιμές και την σκοπούμενη χρήση τους, είναι α) από πλευράς εξαγοράζουσας, οι αγορές των καλλυντικών επιλεκτικής διανομής, των καλλυντικών ευρείας διανομής, των ειδών γραφικής ύλης κλπ., στις οποίες το μερίδιο της ανέρχεται σε ποσοστό 28% περίπου για το έτος 1998 και οι οποίες εκτιμάται ότι δεν επηρεάζονται από την συμφωνηθείσα εξαγορά και β) από πλευράς της εξαγοραζόμενης, η αγορά των ειδών πληροφορικής γενικώς, στην οποία κατά το έτος 1998, το μερίδιο της ανήλθε σε 2,06% περίπου, με ειδικότερες υποδιαιρέσεις την αγορά υλικού και εξοπλισμού (hardware) στην οποία περιλαμβάνονται οι προσωπικοί υπολογιστές, οι εκτυπωτές κλπ, την αγορά λογισμικού (software) στην οποία περιλαμβάνονται διαφόρων ειδών προγράμματα, την αγορά παροχής υπηρεσιών πληροφορικής (services) και την αγορά παιχνιδιών για ηλεκτρονικούς υπολογιστές που αποτελούνται τόσο από εξοπλισμό και υλικό όσο και από λογισμικό.

Στην ελληνική επικράτεια η οποία αποτελεί και την σχετική αγορά από άποψη γεωγραφική αφού εντός αυτής, οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις διαθέτουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες, μόνη επηρεαζόμενη αγορά από την υπό εξέταση συναλλαγή είναι η ως άνω αγορά της πληροφορικής.

ΙΙΙ. Με βάση τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά, η με την προεκτεθείσα σύμβαση και τον περιγραφόμενο σ' αυτήν τρόπο απόκτηση του 60% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΜΠΙΓΚ ΣΙΤΥ από την εταιρεία ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ, δυνάμει της οποίας αποκτάται και ο έλεγχος αυτής από τη δεύτερη, συνιστά, κατά την έννοια των διατάξεων που προεκτίθενται, συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η συγκέντρωση αυτή, ενόψει των ανωτέρω μεριδίων των συμμετεχουσών σ' αυτήν ως άνω επιχειρήσεων στην ελληνική αγορά και του γεγονότος, ότι κάθε μία πραγματοποιεί χωριστά στην αγορά αυτή, κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 5.000.000 ECU (6.958.184 και 48.785.767 αντίστοιχα), ο δε συνολικός κύκλος εργασιών αμφοτέρων των επιχειρήσεων ξεπερνά τα 50.000.000 ECU (54.838.968) υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση στην Ε.Α., η οποία και έγινε εμπρόθεσμα από την εταιρεία ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ την 30.3.1999.

Επομένως, πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω από πλευράς συνθηκών ανταγωνισμού και τις τυχόν επιπτώσεις της σ' αυτόν.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4γ παρ. 1 Ν. 703/77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των

προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, για την εκτίμηση της δυνατότητας μίας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ. 1 του εν λόγω άρθρου, λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδας, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμη τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβαση τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιάμεσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Από τις πιο πάνω διατάξεις προκύπτει, ότι μια συγκέντρωση επιχειρήσεων εφ' όσον έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά προϊόντος και στο σύνολο της εθνικής αγοράς ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα αυτής, ιδιαίτερα δε με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, εμπίπτει στο πεδίο απαγόρευσης των εν λόγω διατάξεων όπως ισχύουν.

Στην προκειμένη περίπτωση, από πλευράς συνθηκών ανταγωνισμού στην σχετική αγορά της πληροφορικής παρατηρούνται τα ακόλουθα:

Η πληροφορική γενικά είναι ένας τομέας, ο οποίος τα τελευταία χρόνια γνώρισε και εξακολουθεί να γνωρίζει σε ολόκληρο τον κόσμο εξαιρετικά μεγάλη άνθηση και αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της παγκόσμιας οικονομίας με ανάλογες επιπτώσεις και στην ελληνική οικονομία.

Στην εθνική αγορά, ο τομέας της πληροφορικής βρίσκεται σε συνεχή άνοδο δεδομένης της αυξανόμενης ζήτησης και της ανυπαρξίας νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου σ' αυτόν, και νέων επιχειρήσεων. Ηδη στον εν λόγω τομέα δραστηριοποιούνται περίπου 2.000 επιχειρήσεις και η πλειοψηφία των επιχειρήσεων αυτών δραστηριοποιείται ταυτόχρονα τόσο στην εμπορία υλικού εξοπλισμού πληροφορικής όσο και στις αγορές λογισμικού και παροχής υπηρεσιών.

Η αγορά πληροφορικής εν γένει εκτιμάται ότι επηρεάζεται από τις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις που παρατηρούνται στα προϊόντα πληροφορικής καθώς και από την τάση σύγκλισης της βιομηχανίας υπολογιστών με την βιομηχανία ηλεκτρονικών ειδών ευρείας κατανάλωσης, γεγονός που θα οδηγήσει σε σημαντική ανάπτυξη της αγοράς οικιακών χρηστών στο μέλλον. Επίσης, σημαντική άνοδος στην αγορά πληροφορικής εν γένει θα προέλθει από τον επαναπρογραμματισμό των πληροφοριακών συστημάτων προκειμένου να ξεπεραστεί το γνωστό «πρόβλημα του 2000».

Σημειώνεται ότι η αγορά των υλικών και εξοπλισμού αναπτύσσεται πλέον με μικρότερο ρυθμό από ότι η αγορά του λογισμικού και των υπηρεσιών πληροφορικής, με αποτέλεσμα τη σταδιακή μείωση του μεριδίου της στις συνολικές πωλήσεις πληροφορικής.

Τα τελευταία χρόνια, στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης, αλλά και στην χώρα μας, η ζήτηση των ειδών πληροφορικής που απευθύνονται σε μικρές επιχειρήσεις και οικιακούς χρήστες, (small office, home office - SOHO), δηλ. στην αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η εξαγοραζόμενη, παρουσιάζει αυξητικές τάσεις, γεγονός που οφείλεται αφενός στη μείωση των τιμών τους, στις νέες οικιακές εφαρμογές των πολυμέσων αλλά και στην αναγκαιότητα εξοπλισμού των μικρών επιχειρήσεων.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι στην ελληνική αγορά στον κλάδο της πληροφορικής, ο πραγματικός ανταγωνισμός είναι εξαιρετικά έντονος, ο δε δυνητικός ανταγωνισμός πάντοτε εφικτός, και συνεπώς ότι, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν πρόκειται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις σ' αυτούς, ιδίως με τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως, για τους λόγους αυτούς:

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση για να απαγορευθεί η από 30.3.1999 γνωστοποιηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703.77, όπως ισχύει, συγκέντρωση των εταιρειών ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και ΜΠΙΓΚ ΣΙΤΥ ΚΟΡΠΟΡΕΪΣΟΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ.

Η απόφαση εκδόθηκε την 4 Αυγούστου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 71/ΙΙ/1999 (8)

Η αίτηση της εταιρείας FRANPACK HELLAS AE, σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ. 3 του Ν. 703/77 όπως ισχύει, για χορήγηση άδειας παρέκκλισης προκειμένου να προβεί στην .εξαγορά των περιουσιακών στοιχείων που αφορούν την παραγωγή χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών της εταιρείας ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ ΑΕ, προ της οριστικής απόφασης της Ε.Α.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 22α Ιουλίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 π.μ., στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Στυλιανάκης,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένης της τακτικής Μελίνας Μουζουράκη,

Ηλίας Σουφλερός, κωλυομένου του τακτικού Δημητρίου Τζουγανάτου

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η από 6 Ιουλίου 1999 αίτηση της εταιρείας FRANPACK HELLAS A.E., σύμφωνα με το άρθρο 4ε παράγρ. 3 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, για χορήγηση άδειας παρέκκλισης από τις υποχρεώσεις της παραγρ. 1 του ιδίου ως άνω άρθρου, προκειμένου να προβεί στην εξαγορά των περιουσιακών στοιχείων που αφορούν την παραγωγή χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών της εταιρείας ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ Α.Ε., προ της οριστικής απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Στη συνεδρίαση παρέστη η αιτούσα εταιρεία δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου Ιωάννη Δρυλλεράκη.

Στην αρχή της συνεδριάσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και πρότεινε την απόρριψη της κρινόμενης αιτήσεως δεδομένου ότι, αφενός, η ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης προβλέπεται να λάβει χώρα μέχρι την 30.6.2000 και ως εκ τούτου δεν υφίσταται θέμα άμεσης ανάγκης πραγματοποίησης της συγκέντρωσης και, αφετέρου, η υποβληθείσα σύμβαση προμήθειας που έχει υπογράψει η εταιρεία FRANPACK HELLAS A.E. με την εταιρεία ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ Α.Ε. για τον αποκλειστικό εφοδιασμό της πρώτης από τη δεύτερη, για την περίοδο από 1.9.1999 μέχρι 30.6.2000, με τα προϊόντα του υπό εξαγορά κλάδου, δεν δύναται να θεωρηθεί ως αναπόσπαστο τμήμα της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης και αναγκαίο για την πραγματοποίησή της. Στην συνέχεια έλαβε το λόγο ο ανωτέρω πληρεξούσιος δικηγόρος, ο οποίος ανέπτυξε τις θέσεις της αιτούσας, παρέσχε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε από την Επιτροπή, εφόσον θεωρηθεί ότι η ως άνω σύμβαση προμήθειας εμπίπτει στο πλέγμα της από 6.7.1999 γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, την χορηγήσει της αιτουμένης άδειας παρέκκλισης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 30 Ιουλίου 1999 ημέρα Παρασκευή και ώρα 9.30 π.μ. στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η αιτούσα εταιρεία κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, σκέφθηκε ως εξής:

Στις 23.6.1999 υπεγράφη μεταξύ των εταιρειών FRANPACK HELLAS A.E. με την εταιρεία ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ Α.Ε. σύμβαση πώλησης περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με την οποία η πρώτη αυτών θα αγοράσει το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και ειδικότερα των μηχανημάτων και του εξοπλισμού, καθώς και των σχετικών ανταλλακτικών και πρώτων υλών, τα οποία σχετίζονται και αφορούν τον κλάδο της κατασκευής και εμπορίας βιομηχανικών χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών της δευτέρας.

Την 6.7.1999 η επιχείρηση FRANPACK HELLAS AE γνωστοποίησε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την άνω συγκέντρωση που προβλέπεται να λάβει χώρα το αργότερο μέχρι την 30.6.2000.

Παράλληλα με τη γνωστοποίηση αυτή, η γνωστοποιούσα επιχείρηση ισχυρίζεται, ότι, πέραν της ανωτέρω γνωστοποιούμενης συναλλαγής, συνεφώνησε με την άνω επιχείρηση ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ ΑΕ, όπως η τελευταία μέχρι της, συντελέσεως κατά τα ανωτέρω, της γνωστοποιούμενης πώλησης του ανωτέρω κλάδου της επιχειρήσεως (30.6.2000) θα εξακολουθήσει να λειτουργεί τον κλάδο αυτόν της επιχείρησης και μετά τον Σεπτέμβριο 1999 και θα εφοδιάζει την γνωστοποιούσα επιχείρηση με βιομηχανικούς σάκους κ.λπ.

Επιδιώκει δε βάση του ιστορικού αυτού η γνωστοποιούσα επιχείρηση την χορήγηση παρέκκλισης σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ. 3 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, των υπό των 1 και 2 της ιδίας διάταξης υποχρεώσεων αυτής, για την πραγματοποίηση της συμφωνίας αυτής αν ήθελε θεωρηθεί ότι αποτελεί μέρος της γνωστοποιουμένης ως άνω συγκέντρωσης.

Αλλά, η αιτουμένη παρέκκλιση, για την σύναψη της ως άνω συμφωνίας, με την οποία η επιχείρηση ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ ΑΕ θα εξακολουθήσει να λειτουργεί τον προαναφερθέντα κλάδο της δραστηριότητας αυτής και μετά την 1.9.1999, ημερομηνία που είχε αποφασίσει, τον οριστικό τερματισμό της εκμετάλλευσης του κλάδου αυτού της δραστηριότητάς της (παραγωγής και διάθεσης βιομηχανικών σάκων και τσαντών) μέχρι της 30.6.2000, για τον εφοδιασμό αποκλειστικώς της μέλλουσας να αποκτήσει τον κλάδο αυτό γνωστοποιούσης επιχείρησης, είναι παράλληλη συμφωνία, αυτής της γνωστοποιουμένης εξαγοράς του προαναφερθέντος κλάδου δραστηριότητας της επιχείρησης ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ ΑΕ, αλλά αυτοτελής έναντι της τελευταίας. Κατά συνέπεια δεν δύναται να θεωρηθεί ότι φέρει στοιχεία συναλλαγής τα οποία μπορεί βασίμως να χαρακτηριστούν, ότι συνιστούν συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2 σε συνδυασμό και προς την παραγρ. 3 αυτού, και του άρθρου 4β παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει τώρα, για τους λόγους αυτούς:

Απορρίπτει την από 6.7.1999 αίτηση της εταιρείας FRANPACK HELLAS A.E.

Η απόφαση εκδόθηκε την 4η Αυγούστου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 125/ΙΙ/2000 (9)

Ο προληπτικός έλεγχος της γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β Ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωσης των επιχειρήσεων η οποία πραγματοποιείται με την εξαγορά των περιουσιακών στοιχείων που αφορούν την παραγωγή χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών της εταιρείας ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ Α.Ε.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 21η Οκτωβρίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30

π.μ., στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Στυλιανάκης,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Λεωνίδας Νικολούζος και

Μελίνα Μουζουράκη

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 6 Ιουλίου 1999, γνωστοποιηθείσας στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων, η οποία πραγματοποιείται με την εξαγορά από την εταιρεία FRANPACK HELLAS A.E. του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων που αφορούν την παραγωγή χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών της εταιρείας ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ Α.Ε.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι εταιρείες FRANKPACK HELLAS A.E. δια του πληρεξουσίου αυτής δικηγόρου Ιωσήφ Κτενίδη και ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ Α.Ε. δια του πληρεξουσίου αυτής δικηγόρου Ιωάννη Δρυλλεράκη.

Στην αρχή της συνεδριάσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και πρότεινε τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει αισθητά τον ανατγωνισμό στις επιμέρους αγορές τις οποίες αυτή αφορά. Στην συνέχεια έλαβαν το λόγο οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι συντάχθηκαν με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξαν τις θέσεις των ενδιαφερομένων μερών, παρέσχον πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν από την Επιτροπή τη μη απαγόρευση της ανωτέρω συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 2 Δεκεμβρίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10 π.μ. στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, σκέφθηκε ως εξής:

Ι. Στο άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 703/77 όπως ισχύει, ορίζεται ότι συγκέντρωση πραγματοποιείται: α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγουμένως ανεξάρτητες επιχειρήσεις, β) όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4β παρ. 1 όπως τροποποιήθηκε ως προς το εδάφιο β αυτής με το άρθρο 9 παρ. 3 του Ν. 2741/1999, του ιδίου νόμου, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν: α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των εβδομήντα πέντε εκατομμυρίων (75.000.000) Ευρώ (Euro) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των επτά εκατομμυρίων (7.000.000) Ευρώ (Euro).

Η προθεσμία της παρ. 1 αρχίζει, σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ενώ υπόχρεοι προς γνωστοποίηση είναι, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρ. 4β Ν. 703/77, σε συνδυασμό με το άρθρ. 4α του ίδιου νόμου, όταν μεν η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας, κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων.

Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Γραμματεία, τα οποία εκτίθενται στην εισήγηση της και συμπληρώνουν τον φάκελο της υπό κρίση υπόθεσης, καθώς και από όσα εξετέθησαν κατά την διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής και κατέθεσαν εγγράφως και προφορικώς τα ενδιαφερόμενα μέρη, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Η εταιρεία FRANPACK HELLAS A.E. (εφεξής FRANPACK) συσταθείσα εντός του έτους 1999 και χωρίς ακόμη επιχειρηματική δραστηριότητα, συμφώνησε με την εταιρεία ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ Α.Ε. (εφεξής ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ), με την από 23/6/1999 μεταξύ τους σύμβαση να αγοράσει από αυτήν το σύνολο των περιουσιακών της στοιχείων (κινητών) και ειδικότερα τα μηχανήματα, τον συναφή εξοπλισμό και τα σχετικά ανταλλακτικά καθώς και τις πρώτες ύλες, τα οποία χρησιμοποιεί στον κλάδο παραγωγής και εμπορίας βιομηχανικών χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών. Η εν λόγω εξαγορά θα ολοκληρωθεί (παράδοση εξαγοραζομένων στοιχείων) το αργότερο μέχρι 30.6.2000.

Η εξαγοράζουσα είναι θυγατρική κατά ποσοστό 99% της αυστριακής εταιρείας FRANTSCHACH A.G., η οποία δραστηριοποιείται στους τομείς παραγωγής και εμπορίας χάρτου, χαρτόσακκων και χαρτοτσαντών. Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου της τελευταίας κατά το έτος 1998 ανήλθε στο ποσό των 19,2 δις σελινίων Αυστρίας ή 1,3 δις ECU περίπου.

Η πωλούσα εταιρεία ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ με έδρα την Θεσσαλονίκη, είναι θυγατρική κατά ποσοστό 100% του φινλανδικού ομίλου METSA SERLA, ο οποίος δραστηριο-

ποιείται στην παραγωγή χαρτοκιβωτίων, χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών. Επίσης, ελέγχει πλήρως κατά ποσοστό 100% την εταιρεία ΚΡΗΤΙΚΗ ΧΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΒΕΕ, η οποία δραστηριοποιείται στην παραγωγή χαρτοκιβωτίων.

Η κυριότερη δραστηριότητα της ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ είναι η παραγωγή και εμπορία χαρτοκιβωτίων, η οποία αντιπροσωπεύει περίπου ποσοστό 73%-75% του κύκλου εργασιών της, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό (25%) αντιπροσωπεύει την παραγωγή χαρτόσακκων (22%) και χάρτινων τσαντών (3%).

Κυριότεροι πελάτες της το έτος 1998, ήταν στους χάρτινους σάκκους, οι τσιμεντοβιομηχανίες ΤΙΤΑΝ Α.Ε. και ΗΡΑΚΛΗΣ Α.Ε., οι αλευροβιομηχανίες ΜΥΛΟΙ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ κ.αλ., στις δε χάρτινες τσάντες οι εταιρείες HELLENIC CATERING, ΝΑΚΟΣ ΑΒΕΕ, κ.αλ.

Στην εθνική αγορά, το έτος 1998, η μεταβιβάζουσα πραγματοποίησε συνολικό κύκλο εργασιών 13.620.753.263 δρχ. (που αντιστοιχεί σε 41.088.493 ECU), η δε θυγατρική της ΚΡΗΤΙΚΗ ΧΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΒΕΕ 1.697.142.791 δρχ. (ήτοι 5.119.617 ECU). Σε σχέση με τις μεταβιβαζόμενες δραστηριότητες, και ειδικότερα όσον αφορά τους χαρτόσακκους, η μεταβιβάζουσα εταιρεία πραγματοποίησε το έτος 1998, συνολικό κύκλο εργασιών 2,5 δις δρχ. (που αντιστοιχεί σε ECU άνω των 8,5) και κατείχε στην εν λόγω εθνική σχετική αγορά μερίδιο 35%, ενώ στις χάρτινες τσάντες πραγματοποίησε κύκλο εργασιών άνω των 370 εκατ. δρχ. (ήτοι άνω του 1 εκατομ. ECU) και κατείχε μερίδιο στη συγκεκριμένη αγορά της τάξεως του 2-3%.

Με βάση τα ανωτέρω, η υπό κρίση σύμβαση μεταβίβασης από την ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ στην FRANPACK του συνόλου των περιουσιακών της στοιχείων, που αφορούν στην παραγωγή χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών, συνιστά συγκέντρωση επιχειρήσεων, σύμφωνα με την έννοια των προαναφερόμενων διατάξεων, και έπρεπε ενόψει του ανωτέρω μεριδίου της μεταβιβάζουσας στην ελληνική αγορά (35%) να γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή μέσα σε δέκα εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της, πράγμα το οποίο και έγινε με το από 6.7.1999 (αριθ. πρωτ. 1304/6.7.1999) έγγραφο της εξαγοράζουσας εταιρείας FRANPACK. Επομένως, η εν λόγω συγκέντρωση παραδεκτώς γνωστοποιηθείσα, θα πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω ως προς τις επιπτώσεις ή μη αυτής στις ανταγωνιστικές συνθήκες της ανωτέρω σχετικής αγοράς.

ΙΙ. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4γ παρ. 1 Ν. 703/77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, για την εκτίμηση της δυνατότητας μίας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ. 1 του εν λόγω άρθρου, λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδας, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμη τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβαση τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιάμεσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Από τις πιο πάνω διατάξεις προκύπτει ότι μια συγκέντρωση επιχειρήσεων, εφόσον έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά προϊόντος και στο σύνολο της εθνικής αγοράς ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα, ιδιαίτερα δε με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, εμπίπτει στο πεδίο απαγόρευσης των εν λόγω διατάξεων όπως ισχύουν.

Στην προκειμένη περίπτωση, από τα ίδια ανωτέρω στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης διαπιστώνεται ότι ο οικονομικός κλάδος, στον οποίο αφορά η παρούσα συγκέντρωση είναι ο κλάδος της παραγωγής και εμπορίας σάκκων μεγάλης περιεκτικότητας για συσκευασία βιομηχανικών προϊόντων καθώς και τσαντών που παράγονται από ποικίλες πρώτες ύλες, όπως χαρτί, διάφορα είδη πλαστικών, πανί κλπ. μεταξύ των οποίων εκτιμάται ότι υπάρχει μερική υποκατάσταση ή πλήρης υποκατάσταση σε ορισμένες χρήσεις.

Ειδικότερα, ως προς τους χαρτόσακκους μεγάλης περιεκτικότητας, οι οποίοι χρησιμοποιούνται κυρίως για τη συσκευασία βιομηχανικών προϊόντων όπως τσιμέντου, αλεύρων, ζωοτροφών, χημικών προϊόντων κλπ. εκτιμάται ότι η υποκατάσταση τους από σάκκους παραγόμενους από άλλες πρώτες ύλες, όπως πλαστικό ή πανί είναι επί του παρόντος μερική, δεδομένου ότι οι χαρτόσακκοι καλύπτουν το 90% της συνολικής αγοράς σάκκων.

Στην εθνική αγορά με την παραγωγή χάρτινων σάκκων δραστηριοποιούνται μόνον η μεταβιβάζουσα εταιρεία ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ με μερίδιο αγοράς 35% περίπου και η εταιρεία ΑΙΓΙΣ Α.Ε., η οποία ανήκει στον όμιλο εταιρειών της ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ, και κατέχει μερίδιο άνω του 50-55% (ποσοστό το οποίο, αφαιρουμένων των πωλήσεων της εταιρείας σε εταιρείες του Ομίλου και των εξαγωγών της, υπολογίζεται ότι μειώνεται σε 36% περίπου), ενώ το υπόλοιπο 10% περίπου της αγοράς καλύπτεται από εισαγωγές κυρίως από Ιταλία (Gradisac, Fiorini, Assidoman/Natro Cellulosa), Τουρκία και Τσεχία.

Ως προς τις χάρτινες τσάντες εκτιμάται, ότι, μεταξύ αυτών και των τσαντών που κατασκευάζονται από άλλα υλικά, κυρίως πλαστικό, υπάρχει πλήρης υποκατάσταση δεδομένου ότι χρησιμοποιούνται κατ' αρχήν αδιακρίτως για τη μεταφορά κάθε είδους προϊόντων, όπως ειδών ρουχισμού, υπόδησης, καλλυντικών, ειδών οικιακής χρήσεως, τροφίμων κλπ. Η επιλογή δε του τύπου της τσάντας που θα χρησιμοποιηθεί τελικά από τους κατα-

ναλωτές για κάθε προϊόν αποτελεί συνάρτηση των διαστάσεων, της αντοχής, της καλαισθησίας και της τιμής.

Με την παραγωγή χάρτινων τσαντών στην ελληνική αγορά δραστηριοποιείται ένας αρκετά μεγάλος αριθμός εταιρειών με πολύ μικρά μερίδια αγοράς. Οι κυριότερες από τις εταιρείες αυτές εκτός από την ΚΑΡΤΟΠΑΚ είναι η MESPITSER ΑΕΒΕ, ΠΑΝΤΕΛΗΣ Δ. ΑΕΒΕ, ΠΛΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε., ΡΟΔΟΠΛΑΣΤ ΑΒΕΕ, ΚΑΜΙΝΟ Α.Ε. κ.αλ.

Οι ανάγκες της αγοράς σε χάρτινες τσάντες καλύπτεται κατά ποσοστό 30% περίπου από την εγχώρια παραγωγή και 70% από εισαγωγές, κυρίως από την Ιταλία.

Την τελευταία δεκαπενταετία παρατηρείται διεθνώς μείωση του συνολικού όγκου ζήτησης χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών, η οποία οφείλεται, κυρίως, στην αλλαγή του τρόπου διακίνησης των βασικών για τον κλάδο προϊόντων που συσκευάζονται σ' αυτούς (όπως είναι το τσιμέντο) με διακίνηση χύμα ή σε σάκκους και τσάντες παραγόμενους από φθηνότερα υλικά, όπως πλαστικό και πανί, με αποτέλεσμα την όξυνση του ανταγωνισμού τόσο στην ευρωπαϊκή όσο και στην ελληνική αγορά.

Περαιτέρω επειδή για την είσοδο στον κλάδο παραγωγής χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών δεν υφίστανται νομικά ή ιδιαίτερα πραγματικά εμπόδια, δεδομένου ότι η εξεύρεση του αναγκαίου μηχανολογικού εξοπλισμού και σε προσιτή τιμή είναι δυνατή, το δε κόστος κατασκευής όχι πολύ υψηλό, αναμένεται ότι ο δυνητικός ανταγωνισμός θα είναι κατά κανόνα εφικτός, για τους λόγους αυτούς:

Αποφαίνεται ότι δεν υφίσταται νόμιμη περίπτωση να απαγορευθεί η από 6 Ιουλίου 1999, γνωστοποιηθείσα στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση επιχειρήσεων, η οποία συνίσταται στην εξαγορά από την εταιρεία FRANPACK HELLAS A.E. του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων που αφορούν την παραγωγή χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών της εταιρείας ΚΑΡΤΟΝΠΑΚ Α.Ε., δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει αισθητά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους αγορές τις οποίες αυτή αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την 11 Απριλίου 2000.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 132/ΙΙ/2000 (10)

Ο προληπτικός έλεγχος της γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων που πραγματοποιείται με την εξαγορά από την εταιρεία LUXOTTICA GROUP SPA του τμήματος οπτικών της εταιρείας BAUSCH & LOMB INC.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 25η Νοεμβρίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυομένου του τακτικού Νικολάου Στυλιανάκη,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένης της τακτικής Μελίνας Μουζουράκη και

Χαρίσιος Ταγαράς.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 9 Ιουλίου 1999 γνωστοποιηθείσας στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων, που πραγματοποιείται με την εξαγορά από την εταιρεία LUXOTTICA GROUP SPA του τμήματος οπτικών της εταιρείας BAUSCH & LOMB INC, που σχετίζεται με την παραγωγή και εμπορία γυαλιών ηλίου και τμημάτων/εξαρτημάτων γυαλιών ηλίου.

Στην συνεδρίαση παρέστη η εταιρεία LUXOTTICA GROUP SPA δια των πληρεξουσίων δικηγόρων της Παναγιώτη Μπερνίτσα και Σταύρου Καραγεωργίου, ενώ τη συζήτηση παρακολούθησε, μετά από έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, και ο Ιταλός πληρεξούσιος δικηγόρος της εταιρείας Christoforo Osti.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας της Επιτροπής Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας α) τη μη απαγόρευσή της υπο κρίση συγκέντρωσης, β) να υποχρεωθεί η εξαγοράζουσα να μην δεσμεύει τους πελάτες της - κυρίως καταστήματα οπτικών - με συμβάσεις αποκλειστικής προμήθειας ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση και των λοιπών εισαγωγέων στα σημεία πώλησης, γ) να επιβληθεί πρόστιμο εκ δραχμών δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) στην εταιρεία LUXOTTICA GROUP SPA για εκπρόθεσμη γνωστοποίηση της υπό κρίση συγκέντρωσης, και δ) να επιβληθεί πρόστιμο εκ δραχμών σαράντα εννέα εκατομμυρίων (49.000.000) στην εταιρεία LUXOTTICA GROUP SPA και πρόστιμο εκ δραχμών ενός εκατομμυρίου (1.000.000) στην εταιρεία BAUSCH & LOMB INC για πρόωρη πραγματοποίηση της συγκέντρωσης κατά παράβαση των υποχρεώσεων του άρθρου 4ε παράγρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει..

Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις της αιτούσας, έδωσαν διευκρινήσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και, αναφερόμενοι και στο υπόμνημα που θα προσκομίσουν, ζήτησαν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού: α) την έγκριση της κρινόμενης συγκέντρωσης, β) να μην επιβληθεί στη γνωστοποιούσα πρόστιμο για καθυστέρηση στη γνωστοποίηση της εν λόγω συγκέντρωσης, άλλως να επιβληθεί το ελάχιστο πρόστιμο και να ληφθούν υπόψη οι σχετικές διατάξεις του Ν. 2741/99, γ) να μην επιβληθεί πρόστιμο στην εξαγοράζουσα εταιρεία

για πρόωρη πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, αφού, όπως προκύπτει και από τα προσκομισθέντα στοιχεία, η συμφωνία ήρτηται από τη λήψη εγκρίσεως από την Επιτροπή Ανταγωνισμού και η εξαγοράζουσα εταιρεία ουδέν δικαίωμα απέκτησε επί του δικτύου διανομής της BAUSCH & LOMB INC που διατηρείται αυτούσιο, και δ) να μην επιβληθεί πρόστιμο στην εταιρεία BAUSCH & LOMB INC, καθώς η τελευταία δεν προέβη σε καμία ενέργεια που να δικαιολογεί την επιβολή προστίμου. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία μέχρι τις 2.12.1999 στη γνωστοποιούσα τη συγκέντρωση και παριστάμενη στη συνεδρίαση εταιρεία για να προσκομίσει το υπόμνημά της.

Η Επιτροπή συνήλθε σε Διάσκεψη την 2 Δεκεμβρίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10 π.μ., στην ως άνω αίθουσα 611, την οποία και συνέχισε την 9.12.1999 και ολοκλήρωσε την 16.12.1999, κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η ενδιαφερόμενη εταιρεία κατά την συζήτηση της υπόθεσης, καθώς επίσης και το υποβληθέν από αυτή υπόμνημα, σκέφθηκε ως εξής:

1. Την 9 Ιουλίου 1999, με το υπ' αριθμ. 1333 έγγραφό της, η εταιρεία LUXOTTICA GROUP SPA (στο εξής αγοράστρια) γνωστοποίησε στην Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, την εκ μέρους της εξαγορά του τμήματος οπτικών της εταιρείας BAUSCH & LOMB INC (στο εξής πωλήτρια), το οποίο ασχολείται με την παραγωγή και εμπορία γυαλιών ηλίου και τμημάτων, εξαρτημάτων και ανταλλακτικών γυαλιών ηλίου.

2. Δυνάμει της ως άνω σύμβασης εξαγοράς, η οποία υπογράφηκε την 28 Απριλίου 1999, η πωλήτρια ανέλαβε να μεταβιβάσει προς εταιρείες, οι οποίες ελέγχονται από την αγοράστρια τις μετοχές θυγατρικών εταιρειών, περιουσιακά στοιχεία, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, σήματα και γενικότερα όλες τις λειτουργίες του δικτύου της, που σχετίζεται με την παραγωγή, προώθηση, διανομή και υποστήριξη γυαλιών ηλίου.

Η εν λόγω συγκέντρωση έχει ήδη πραγματοποιηθεί στις ΗΠΑ την 25 Ιουνίου 1999, ενώ για τα υπόλοιπα κράτη, στα οποία δραστηριοποιούνται τα εμπλεκόμενα μέρη, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 της από 28 Απριλίου 1999 σύμβασης εξαγοράς, η ολοκλήρωση της θα τελεί υπό την αίρεση της εγκρίσεως από τις αντίστοιχες εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού.

3. Η αγοράστρια είναι Ιταλική εταιρεία και δραστηριοποιείται στην παραγωγή και διάθεση γυαλιών ηλίου, φακών και σκελετών για γυαλιά οράσεως. Ελέγχεται άμεσα από την εταιρεία «La Leonardo Finanziaria Srl» και έμμεσα από την εταιρεία «Leofin Holdings Gmbh». Η ίδια ελέγχει είκοσι επτά (27) επιχειρήσεις και μέσω αυτών δραστηριοποιείται σε είκοσι περίπου χώρες. Στην Ελλάδα, η αγοράστρια δραστηριοποιείται μέσω της θυγατρικής της «Luxottica Hellas A.E.», την οποία ελέγχει κατά 70%. Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της, για το έτος 1998, ανήλθε στο ποσό των δρχ. 621.273.942.499 δρχ. (1.874.140.847 ECU), ενώ ο κύκλος εργασιών της σε εθνικό επίπεδο για το ίδιο έτος ανήλθε σε 6.542.568.735 δρχ. (19.736.375 ECU).

Η πωλήτρια εδρεύει στην Νέα Υόρκη των ΗΠΑ και είναι επικεφαλής ομίλου επιχειρήσεων, που αριθμεί περίπου σαράντα τέσσερις (44) επιχειρήσεις σε διάφορες χώρες. Δραστηριοποιείται μαζί με τις θυγατρικές της σε διάφορους τομείς και μεταξύ αυτών και στον τομέα παραγωγής, διανομής και υποστήριξης γυαλιών ηλίου. Στην Ελλάδα διαθέτει υποκατάστημα, από το έτος 1998, μέσω του οποίου διακινεί κυρίως φακούς επαφής και υγρά για φακούς επαφής, ενώ τα γυαλιά ηλίου, που αφορά και η παρούσα υπόθεση, τα διαθέτει αποκλειστικά μέσω των εισαγωγικών εταιρειών WATER MOTION - ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ και OPTOSTYLE - Ι. ΣΥΚΑΡΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ. Ο κύκλος εργασιών που αφορά το μεταβιβαζόμενο τμήμα των γυαλιών ηλίου και των εξαρτημάτων αυτών, σε εθνικό επίπεδο για το έτος 1998, ανήλθε σε 396.008.860 δρχ. (1.194.605 ECU).

4. Η σχετική αγορά περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Στην υπό κρίση συγκέντρωση, η πωλήτρια μεταβιβάζει το τμήμα οπτικών, το οποίο δραστηριοποιείται στην παραγωγή, διάθεση και υποστήριξη γυαλιών ηλίου. Και οι δύο επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην εν λόγω συγκέντρωση απασχολούνται στον χώρο του επώνυμου γυαλιού ηλίου. Τα επώνυμα γυαλιά διαφέρουν από τα μη επώνυμα, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους, της τιμής, της ποιότητας και του τρόπου διανομής τους. Τα επώνυμα γυαλιά ενσωματώνουν τεχνολογία προστασίας των ματιών από τις βλαβερές ακτίνες του ήλιου και σχεδίαση από γνωστούς οίκους και σχεδιαστές με ισχυρότατα ονόματα στην διαμόρφωση τάσεων και μόδας, διατίθενται δε από ειδικά καταστήματα οπτικών ή καταστήματα μόδας. Στην παρούσα συγκέντρωση, η σχετική αγορά περιλαμβάνει μόνο τα επώνυμα γυαλιά ηλίου.

5. Σε ότι αφορά την σχετική γεωγραφική αγορά, αυτή περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις διανέμουν τα σχετικά προϊόντα, υπό ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Στην υπό κρίση συγκέντρωση, η γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την Ελληνική επικράτεια.

6. Το βασικό χαρακτηριστικό της αγοράς των επώνυμων γυαλιών ηλίου είναι η πολύ περιορισμένη τοπική παραγωγή και η εισαγωγή σχεδόν του συνόλου αυτών από χώρες κυρίως της Ευρωπαϊκής Ενωσης και δευτερευόντως των ΗΠΑ. Εκ του λόγου αυτού δραστηριοποιούνται στην χώρα μας πολλές επιχειρήσεις εισαγωγής, εκ των οποίων οι κυριότερες είναι οι Luxottica Hellas, Safilo Hellas SA, American Vision και η νεοεισελθείσα De Rigo Hellas AEE.

Κυρίαρχη θέση μεταξύ των ως άνω επιχειρήσεων κατέχει η θυγατρική της εξαγοράζουσας Luxottica Hellas, η οποία διακινεί σημαντικά εμπορικά σήματα, μεταξύ των οποίων τα σήματα LUXOTTICA, ANNE KLEIN,, BULGARI, BYBLOS, EMANUEL UNGARO, EMPORIO ARMANI, GIORGIO ARMANI, MOSCHINO κλπ. Ενδεικτικά, το 1998, ο κύκλος εργασιών της ήταν τριπλάσιος αυτού της Safilo Hellas, η οποία αποτελεί και τον κυριότερο ανταγωνιστή της. Με την ολοκλήρωση της εξεταζόμενης συγκέντρωσης, στα σήματα που διακινεί η Luxottica

Hellas θα προστεθούν και τα ιδιαίτερα γνωστά σήματα της πωλήτριας RAYBAN και KILLERLOOP.

Η εταιρεία Safilo Hellas ιδρύθηκε το 1995 και ελέγχεται από τον Ιταλικό όμιλο Safilo. Διαθέτει στην Ελλάδα τα σήματα του ως άνω ομίλου, τα οποία είναι επίσης γνωστά και μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται οι οίκοι CHRISTIAN DIOR, GUCCI, CARRERA, SAFILO, FERRE, POLO, VALENTINO κλπ.

Η εταιρεία De Rigo Hellas ιδρύθηκε το 1998, είναι θυγατρική του Ιταλικού ομίλου DE RIGO και διαθέτει στην χώρα μας γυαλιά ηλίου με τα σήματα FENDI, FILLA, MARTINI κλπ.

Ο όμιλος εταιρειών της American Vision αποτελεί τον μεγαλύτερο Ελληνικών συμφερόντων όμιλο που δραστηριοποιείται στην σχετική αγορά. Διακινεί τα σημαντικά σήματα CALVIN KLEIN, DOLCE GABBANA, DONNA KARAN, κλπ.

Η θέση που κατέχουν οι ως άνω εταιρείες στην σχετική αγορά εξαρτάται εν πολλοίς από τις συμβάσεις αποκλειστικής ή μη διανομής, που συνάπτουν με τους ως άνω Οίκους σχεδίασης και κατασκευής.

Ενας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την ζήτηση για τα συγκεκριμένα προϊόντα είναι και η μόδα, καθώς οι περισσότεροι σχεδιαστές παρουσιάζουν συνεχώς νέες συλλογές γυαλιών ηλίου, δημιουργώντας νέες τάσεις και ανανεώνοντας την ζήτηση.

Η διάθεση των επώνυμων γυαλιών ηλίου γίνεται κυρίως μέσω των καταστημάτων οπτικών και δευτερευόντως των καταστημάτων μόδας.

Νομικά εμπόδια εισόδου στην σχετική αγορά δεν υφίστανται και η είσοδος είναι ελεύθερη σε κάθε επιχειρηματία.

Κατά την εκτίμηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και αφού λήφθηκαν υπόψιν όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, τα μερίδια αγοράς των δραστηριοποιούμενων εταιρειών στην σχετική αγορά για το 1998 διαμορφώθηκαν, ως εξής: Luxottica Hellas AE 52%, Safilo Hellas SA 14%, De Rigo Hellas AEE 12%, American Vision AEE 10%, Bausch & Lomb Inc. 5% και λοιποί 7%.

7. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 εδ. β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μια τουλάχιστον επιχείρηση ή μια ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων. Στην κρινόμενη υπόθεση, με την εξαγορά των μετοχών και των περιουσιακών στοιχείων της πωλήτριας και των θυγατρικών της που αφορούν στην παραγωγή, διάθεση και υποστήριξη γυαλιών ηλίου, πραγματοποιείται οριζόντια συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. β, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις του ως άνω νόμου. Η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι καλύπτεται τουλάχιστον η μια από τις δύο προϋποθέσεις, που ορίζει ο νόμος και συγκεκριμένα αυτή του μεριδίου αγοράς, το οποίο υπερβαίνει το 25%.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την αυτή ως άνω διάταξη, κάθε συγκέντρωση αυτής της μορφής πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την σύναψη της συμφωνίας ή την δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης και βέβαια πριν από την πραγματοποίησή της. Κατά την παρ. 2 του αυτού ως άνω άρθρου, η προθεσμία των δέκα (10) ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις, που αναφέρθηκαν προηγούμενα, ενώ κατά την παρ. 4 σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει στον καθένα από τους υπόχρεους προς γνωστοποίηση πρόστιμο ύψους τουλάχιστον 5.000.000 δρχ., το οποίο δεν υπερβαίνει το επτά τοις εκατό (7%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 4στ.

Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων με το άρθρο 4ε του αυτού νόμου, η δεκαήμερη προθεσμία για την υποβολή γνωστοποίησης, όταν αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας αρχίζει από την «σύναψη της συμφωνίας».

Στην υπό κρίση υπόθεση, η συμφωνία εξαγοράς μεταξύ της αγοράστριας και της πωλήτριας υπεγράφη την 28 Απριλίου 1999 και γνωστοποιήθηκε στην Γραμματεία της Επιτροπής την 9 Ιουλίου του αυτού έτους, δηλαδή με καθυστέρηση πενήντα μίας (51) εργασίμων ημερών.

Η Ελλάδα είναι μεσογειακή χώρα με σταθερά καλές καιρικές συνθήκες, που απορρέουν από το εύκρατο κλίμα της και αποτελεί τόπο τουριστικής άφιξης και δραστηριότητας. Τα σχετικά στοιχεία, σε συνδυασμό με την ιδιαίτερη κλίση που χαρακτηρίζει τον Έλληνα για την προτίμηση επώνυμων καταναλωτικών αγαθών εν γένει, καθιστούν την Ελληνική επικράτεια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα αγορά για τις δραστηριοποιούμενες στην αγορά επώνυμων γυαλιών ηλίου επιχειρήσεις.

Η πωλήτρια και γνωστοποιούσα εταιρεία παρουσιάζει διεθνή δραστηριότητα και έχει ισχυρή και πολυετή παρουσία στην χώρα μας. Στα προαναφερθέντα πλαίσια, η δραστηριοποίησή της σε μια χώρα, από την οποία αποκομίζονται υψηλά κέρδη και γίνεται αξιοσημείωτη διακίνηση των προϊόντων της, προϋποθέτει επίγνωση των πράξεων και σεβασμό των νόμων. Ειδικά στην παρούσα περίπτωση, σε καμία περίπτωση δεν δικαιολογείται η άγνοια του νομικού πλαισίου για τον ανταγωνισμό. Εξάλλου, η αγοράστρια προέβη σε γνωστοποίηση της κρινόμενης συγκέντρωσης στην Ιταλία τον Μάιο του 1999, ενώ στην χώρα μας τον Ιούλιο του 1999. Το επιχείρημα, το οποίο αναφέρει η αγοράστρια στο υπόμνημα της, το οποίο κατέθεσε προς την Επιτροπή, ότι οι δικηγόροι αυτής τελούσαν σε συγγνωστή πλάνη ως προς την φύση της συμβάσεως της 28ης Απριλίου 1999, δεν ευσταθεί, καθώς οι αυξημένες συναλλαγές της αγοράστριας στην Ελλάδα απαιτούν αυξημένη προσοχή και επιμέλεια σε αυτές, πράγμα το οποίο η αγοράστρια δεν έπραξε.

Για όλους τους ως άνω αναφερόμενους λόγους, η Επιτροπή Ανταγωνισμού κρίνει, ομόφωνα, ότι η καθυστέρηση γνωστοποίησης της συγκέντρωσης οφείλεται σε υπαιτιότητα της υπόχρεης κατά νόμο αγοράστριας εταιρείας LUXOTTICA GROUP SPA, καθώς αυτή αμέλησε να προβεί στις αναγκαίες προς τούτο ενέργειες, και κατά πλειοψηφία, ότι πρέπει να επιβληθεί στην αγοράστρια πρόστιμο ύψους δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών, το οποίο δεν υπερβαίνει το προβλεπόμενο από τον

νόμο όριο (αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,153% του κύκλου εργασιών της αγοράστριας στην εθνική αγορά κατά το έτος 1998).

Κατά τη γνώμη όμως ενός μέλους της Επιτροπής, το ως άνω πρόστιμο θα πρέπει να ανέλθει σε πέντε εκατομμύρια (5.000.000) δραχμές.

8. Σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, απαγορεύεται η πραγματοποίηση συγκεντρώσεων, που υπάγονται στην διαδικασία προληπτικού ελέγχου, μέχρι την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η δε παράβαση της υποχρέωσης αυτής έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή στους υπόχρεους προς γνωστοποίηση προστίμου ύψους τουλάχιστον 10.000.000 δρχ., το οποίο δεν υπερβαίνει το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 4στ.

Εξάλλου, στο άρθρο 32 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι οι διατάξεις του εφαρμόζονται σε όλους τους περιορισμούς του ανταγωνισμού, που επενεργούν ή μπορούν να επενεργήσουν στην χώρα, έστω και αν αυτοί οφείλονται σε συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων ή συγκεντρώσεις επιχειρήσεων που πραγματοποιούνται έξω από αυτήν.

Η ολοκλήρωση της εν λόγω συγκέντρωσης επήλθε, κατά την πλειοψηφία της Επιτροπής, την 25 Ιουνίου 1999, ημέρα πραγματοποίησής της στις ΗΠΑ και από την ημέρα αυτή η αγοράστρια είχε την δυνατότητα ελέγχου του εξαγορασθέντος τμήματος της πωλήτριας και επομένως δυνατότητα καθορισμού της πολιτικής του.

Το γεγονός ότι στην συμφωνία εξαγοράς της 28.4.99 περιλαμβάνεται όρος, σύμφωνα με τον οποίο, στις χώρες που δεν έχει εξασφαλισθεί η έγκριση των Αρχών Ανταγωνισμού, η ολοκλήρωση της συμφωνίας θα λάβει χώρα ευθύς αμέσως μετά την χορήγηση των ανωτέρω εγκρίσεων και επίσης ότι στην επιστολή μεταξύ των εμπλεκόμενων εταιρειών της 25.6.99 αναφέρεται ότι σε ορισμένες χώρες, η μεταβίβαση των τίτλων των αγορασθέντων περιουσιακών στοιχείων θα πραγματοποιηθεί κατά την σύναψη, δηλαδή την αυτή ως άνω ημερομηνία, αλλά η αποτελεσματικότητά τους θα εξαρτάται από την απόκτηση των απαιτούμενων κυβερνητικών εγκρίσεων δεν αναιρεί την οριζόμενη από την προδιαληφθείσα διάταξη του άρθρου 4β παρ.1 προθεσμία γνωστοποιήσεως ουδέ την επιβαλλομένη αποχήν συντελέσεως κατά εφαρμογήν του άρθρου 4γ του ιδίου νόμου της γνωστοποίησης συγκεντρώσεως προ της εκδόσεως σχετικής αποφάσεως της Επιτροπής που είναι εφαρμοστέες εν προκειμένω σύμφωνα με το άρθρο 32 του ιδίου ως άνω νόμου .

Η αγοράστρια και γνωστοποιούσα τη συγκέντρωση εταιρεία LUXOTTICA GROUP SPA, αν και από μακρού δραστηριοποιείται (μέσω θυγατρικής εταιρείας) στην Ελληνική αγορά, η οποία ευνοεί ιδιαίτερα τις δραστηριότητές της, δεν έδειξε και πάλι την απαιτούμενη προσοχή και δεν κατέβαλε την προσήκουσα επιμέλεια που δικαιολογείται από τις αυξημένες συναλλαγές της στην Ελλάδα και αμέλησε να αναμείνει την κρίση της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού, προχωρώντας στην ολοκλήρωση αυτής. Για όλους τους ανωτέρω λόγους αλλά και συμπληρωματικά για όσους αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο 8, η Επιτροπή κρίνει, κατά πλειοψηφία, ότι η γνωστοποιούσα εταιρεία LUXOTTICA GROUP SPA έχει προβεί σε πραγματοποίηση της συγκέντρωσης κατά παράβαση του άρθρου 4ε παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, και ως εκ τούτου πρέπει να της επιβληθεί πρόστιμο σαράντα εννέα εκατομμυρίων (49.000.000) δραχμών, το οποίο δεν υπερβαίνει το ποσοστό που προβλέπεται από τον νόμο (ανέρχεται στο 0,749% του κύκλου εργασιών της αγοράστριας στην εθνική αγορά κατά το έτος 1998).

Κατά την άποψη όμως ενός μέλους της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν υφίσταται θέμα πραγματοποίησης της συγκέντρωσης με βάση τους όρους της γνωστοποιηθείσας συμφωνίας, δεδομένου ότι υπάρχει αίρεση προηγουμένης εγκρίσεως της συγκέντρωσης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, και ως εκ τούτου δεν θα πρέπει να επιβληθεί στην εξαγοράζουσα πρόστιμο για παράβαση του άρθρου 4ε παρ. 1 του νόμου.

Επίσης, κατά την άποψη δύο μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού, το παραπάνω πρόστιμο θα πρέπει να είναι της τάξεως των εικοσιπέντε εκατομμυρίων (25.000.000) δραχμών.

9. Σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ. 1 Ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Για την εκτίμηση μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, υπό την έννοια του παραπάνω άρθρου και σύμφωνα με την παράγραφο 2 αυτού, λαμβάνονται υπόψη η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων κ.α.

Από το άρθρο 4γ παρ. 1 και 2 προκύπτει ότι μία συγκέντρωση επιχειρήσεων εφόσον έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά προϊόντος και στο σύνολο της εθνικής αγοράς ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα, ιδιαίτερα δε με την δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, εμπίπτει στο πεδίο απαγόρευσης του άρθρου 4γ παρ. 1 και 2 του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Ως προς το κρίσιμο ζήτημα του εάν η εξεταζόμενη συγκέντρωση μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, ιδίως από την άποψη της δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσεως διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

Η Luxottica Hellas AE που κατέχει το 52% της αγοράς και μετά την απόκτηση του τμήματος οπτικών (γυαλιά ηλίου) της Β & L θα διευρύνει την γκάμα των προϊόντων της με επώνυμα εμπορικά σήματα όπως κυρίως τα RAYBAN και KILLERLOOP και το μερίδιο της θα ανέλθει στο 57% περίπου της αγοράς.

Οι κυριότεροι ανταγωνιστές της όπως η SAFILO HELLAS, AMERICAN VISION και η νεοεισελθείσα DE RIGO HELLAS διακινούν σημαντικό αριθμό εμπορικών σημάτων και κατέχουν μερίδια αγοράς που ανέρχονται σε 14%, 10% και 12% αντίστοιχα.

Εκτός από τις παραπάνω εταιρείες, στην αγορά δραστηριοποιούνται και άλλες 15 περίπου εμπορικές επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εισαγωγή επώνυμων γυαλιών ηλίου, ενώ συνολικά διατίθενται στην χώρα μας περί τα 140 εμπορικά σήματα από τα οποία δέκα οκτώ (18) περίπου ανήκουν στην Luxottica.

Η αγορά των επώνυμων γυαλιών ηλίου στην χώρα μας εκτιμάται ότι θα συνεχίσει την ανοδική της πορεία, η οποία, εκτός από την παρακολούθηση των νέων τάσεων της μόδας, μπορεί να αποδοθεί και στην διαπίστωση από τους καταναλωτές της σημασίας που έχει για την υγεία των ματιών τους, το γεγονός ότι τα γυαλιά ηλίου που χρησιμοποιούν πρέπει οπωσδήποτε να πληρούν ορισμένες ποιοτικές προδιαγραφές, όπως αυτές των επώνυμων ειδών.

Ο δυνητικός ανταγωνισμός είναι υπαρκτός για το λόγο ότι η απόκτηση ή η απώλεια από μέρους των εταιρειών της άδειας χρήσης ενός διαδεδομένου εμπορικού σήματος μεταβάλλει την θέση που αυτές κατέχουν στην υπό εξέταση αγορά.

Η οικονομική ισχύς των σημαντικότερων ανταγωνιστών (Safilo Hellas, De Rigo Hellas κλπ.) δεν υπολείπεται αυτής της Luxottica Hellas δεδομένου ότι και αυτοί ανήκουν σε ισχυρούς πολυεθνικούς ομίλους του εξωτερικού.

Οι πελάτες των εταιρειών είναι ως επί το πλείστον τα οπτικά καταστήματα, τα οποία εμπορεύονται τα προϊόντα περισσότερων της μίας εταιρειών με ελεύθερη σχέση.

Με βάση τα παραπάνω εκτιμάται ότι η εν λόγω αγορά είναι μεταβλητή ανάλογα με την ισχύ των σημάτων που διακινεί η κάθε επιχείρηση και αν και η αγοράστρια εμφανίζεται να κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά, αυτή δεν ισχύει στην πραγματικότητα, καθώς στο μέλλον μπορεί να εκμηδενιστεί αν οι κάτοχοι των σημάτων που εμπορεύεται στραφούν προς οποιονδήποτε ανταγωνιστή της. Ακόμη όμως και εάν τα πράγματα στην σχετική αγορά παραμείνουν ως έχουν δεν εκτιμάται ότι η προσθήκη των σημάτων Rayban και Killerloop στην ήδη ευρεία «ποικιλία» αυτών που διαθέτει η αγοράστρια θα ενισχύσει σημαντικά την ανταγωνιστική της θέση. Τα εν λόγω σήματα κυριαρχούσαν στην σχετική αγορά των επώνυμων γυαλιών ηλίου στην Ελλάδα κατά τις περασμένες δεκαετίες αλλά ήδη έχουν υποσκελιστεί από τα ανωτέρω επώνυμα σήματα σχεδιαστών μόδας όπως αυτό προκύπτει και από την συρρίκνωση του ποσοστού της πωλήτριας στην τοπική αγορά.

Βάσει των προεκτεθέντων για την δομή της σχετικής αγοράς, τις ανταγωνιστικές σε αυτές συνθήκες, η Επιτροπή κρίνει ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν είναι δυνατό να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, για τους λόγους αυτούς:

1. Αποφαίνεται, ομόφωνα, ότι δεν υφίσταται νόμιμος λόγος για να απαγορευθεί η από 9 Ιουλίου 1999 γνωστοποιηθείσα στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση επιχειρήσεων, που πραγματοποιείται με την εξαγορά από την εταιρεία LUXOTTICA GROUP SPA του τμήματος οπτικών της εταιρείας BAUSCH & LOMB INC, που σχετίζεται με την παραγωγή και εμπορία γυαλιών ηλίου και τμημάτων/εξαρτημάτων γυαλιών ηλίου.

2. Αποφασίζει, κατά πλειοψηφία, την επιβολή προστίμου ύψους δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών στην εταιρεία LUXOTTICA GROUP SPA για υπαίτια εκπρόθεσμη γνωστοποίηση της ως άνω συγκέντρωσης κατά παράβαση του άρθρου 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, και

3. Αποφασίζει, κατά πλειοψηφία, την επιβολή προστίμου ύψους σαράντα εννέα εκατομμυρίων (49.000.000) δραχμών στην εταιρεία LUXOTTICA GROUP SPA για πρόωρη πραγματοποίηση της συγκέντρωσης κατά παράβαση του άρθρου 4ε παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η απόφαση εκδόθηκε την 16η Μαϊου 2000.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 133/ΙΙ/2000 (11)

Ο προληπτικός έλεγχος της γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων η οποία πραγματοποιείται με την εξαγορά του συνόλου του μ.κ. των εταιρειών NORDSTERN COLONIA HELLAS ΑΕΓΑ και NORDSTERN COLONIA HELLAS ΑΕΑΖ από τον Παύλο Ψωμιάδη και τις εταιρείες ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΑΖ.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 17η Φεβρουαρίου 2000, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9 π.μ., στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Στυλιανάκης,

Παναγιώτης Μαντζουράνης αναπληρωτής, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένης της τακτικής Μελίνας Μουζουράκη,

Χαρίσιος Ταγαράς και

Ιωάννης Κατσουλάκος

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθηκαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 15.12.1999 γνωστοποιηθείσας στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, βάσει του άρθρου 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων, η οποία πραγματοποιείται με την εξαγορά του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α. και NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Α.Ζ. από τον Παύλο Ψωμιάδη και τις εταιρείες ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι γνωστοποιούντες τη συγκέντρωση Παύλο Ψωμιάδη, ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ. δια του πληρε-

ξουσίου τους δικηγόρου κου Νικόλαος Τραταρός και του νομίμου εκπροσώπου τους Σταματίου Καρρά, Διευθυντή Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών και μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου των ως άνω δύο εταιρειών.

Στην αρχή της συνεδριάσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας να μην απαγορευθεί η κρινόμενη συγκέντρωση δεδομένου ότι δεν αναμένεται ότι θα έχει ως αποτέλεσμα τον αισθητό περιορισμό του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά.

Στη συνέχεια έλαβαν το λόγο οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και νόμιμοι εκπρόσωποι των παρισταμένων μερών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις αυτών, παρέσχον πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν από την Επιτροπή να μην απαγορευθεί η συγκέντρωση.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 8η Μαρτίου 2000, στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της όλα τα στοιχεία και τα έγγραφα του φακέλου που σχηματίσθηκε, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τους ισχυρισμούς, τις απόψεις και τις εξηγήσεις των ενδιαφερομένων εταιρειών και την ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διαδικασία, σκέφθηκε ως εξής:

Ι. Επειδή, κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 εδ. β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, «συγκέντρωση πραγματοποιείται, όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστο επιχείρηση ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν, άμεσα ή έμμεσα, με αγορά συμμετοχών στο κεφάλαιο ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων», κατά τη διάταξη του άρθρου 4β παρ. 1 αυτού ως άνω νόμου, όπως ισχύει, «κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας, ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν: α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των εβδομήντα πέντε εκατομμυρίων (75.000.000) Ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των επτά εκατομμυρίων (7.000.000) Ευρώ» και κατά τις διατάξεις του άρθρου 4γ παρ. 1 και 2 αυτού νόμου, όπως αυτό ισχύει «1. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. 2. Για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ.1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβαση τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιάμεσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.»

ΙΙ. Επειδή από τα έγγραφα του φακέλου που σχηματίστηκε, τους ισχυρισμούς και τις εξηγήσεις του πληρεξουσίου δικηγόρου της αιτούσας εταιρείας και την όλη ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διαδικασία προέκυψαν τα εξής:

ΙΙ.1 Την 6.12.1999 υπογράφηκε συμφωνία πώλησης μετοχών, αφενός μεταξύ των εταιρειών AXA COLONIA VERSICHERUNG A.G. και AXA COLONIA LEBENSVERSICHERUNG A.G. («Πωλήτριες») και αφετέρου του Παύλου Ψωμιάδη και των εταιρειών ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ. («Αγοραστές»), δυνάμει του οποίου, οι ανωτέρω Πωλήτριες συμφωνούν να μεταβιβάσουν στους Αγοραστές, το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου των θυγατρικών τους εταιρειών NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α. και NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Α.Ζ. Συγκεκριμένα, (i) η εδρεύουσα στη Γερμανία εταιρεία AXA COLONIA VERSICHERUNG A.G., που κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εδρεύουσας στην Ελλάδα εταιρείας NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α. πωλεί και μεταβιβάζει α) μετοχές που αντιστοιχούν στο 70% του μετοχικού κεφαλαίου της ανωτέρω εταιρείας, στον Παύλο Ψωμιάδη, β) μετοχές που αντιστοιχούν στο 15% του μετοχικού κεφαλαίου της, στην εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α..Ε.Γ.Α. και γ) μετοχές που αντιστοιχούν στο υπόλοιπο 15% αυτού, στην ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ. και (ii) η ως άνω εταιρεία AXA COLONIA VERSICHERUNG A.G. ως και η εδρεύουσα στη Γερμανία AXA COLONIA LEBENSVERSICHERUNG A.G., που κατέχουν η κάθε μία αντίστοιχα το 40% και 60% του μετοχικού κεφαλαίου της εδρεύουσας στην Ελλάδα εταιρείας NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Α.Ζ. πωλούν και μεταβιβάζουν α) μετοχές που αντιστοιχούν στο 51% του μετοχικού κεφαλαίου της ανωτέρω εταιρείας στον Παύλο Ψωμιάδη και

β) μετοχές που αντιστοιχούν στο υπόλοιπο 49% αυτού, στην εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α..Ε.Γ.Α.

Βάσει του ως άνω συμφωνητικού, η ολοκλήρωση της αγοραπωλησίας, θα πραγματοποιηθεί μέχρι την 31.1.2000 («Ημερομηνία Ολοκλήρωσης»), υπό τον όρο ότι θα έχουν προηγουμένως πληρωθεί οι προβλεπόμενες σ' αυτό διαλυτικές αιρέσεις, ή τρεις (3) μήνες μετά την πλήρωση των αιρέσεων αυτών («Ημερομηνία Παράτασης»).

Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω αγοραπωλησίας ο Παύλος Ψωμιάδης θα αποκτήσει τον αποκλειστικό έλεγχο των εταιρειών NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α. και NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Α.Ζ.

Η συμφωνία αυτή γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 403/1977, όπως ισχύει.

ΙΙ.2 Ο Παύλος Ψωμιάδης του Δανιήλ, ασφαλιστής, κάτοικος Αμαρουσίου - Αττικής (Λεωφ. Κηφισίας 62), ελέγχει, στα πλαίσια της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, άμεσα ή έμμεσα:

1) με το 62,04% των κοινών μετοχών και το 51,90% των προνομιούχων μετοχών της την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. (οι μετοχές της οποίας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών) η οποία ιδρύθηκε το 1944 και αποτελεί σήμερα όχι μόνο την μεγαλύτερη εταιρεία του ομίλου εταιρειών Π. Ψωμιάδη (Ομιλος Ασπις), αλλά και μία από τις μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρείες της χώρας, που καλύπτει όλο το φάσμα ασφαλιστικών παροχών Ζωής, Υγείας, γενικών ασφαλειών και αντασφαλίσεων.

2) με το 74,48% των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ. (πρώην ΗΝΙΟΧΟΣ Α.Ε.Α.Ζ.) που δραστηριοποιείται στις αγορές των γενικών πρωτασφαλειών κατά των κινδύνων ζημιών και αντασφαλίσεων Ζημιών.

3) με το 90% των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΠΡΟΓΝΩΣΗ Α.Ε., που δραστηριοποιείται στην παροχή Ιατρικών Υπηρεσιών.

4) με το 90% των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΠΡΟΣΠΕΚΤ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ Α.Ε., που δραστηριοποιείται στην διαφημιστική αγορά.

5) με το 70% (30% αμέσως και 40% μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.) των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ Α.Ε.Δ.Α.Κ., που δραστηριοποιείται σε Α/Κ διαχείρισης διαθεσίμων εσωτερικού, Α/Κ ομολογιών εσωτερικού και διεθνή και Α/Κ μετοχών εσωτερικού.

6) με το 82,42% (37,31% αμέσως και 45,11% μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.) των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (Ltd) ΚΥΠΡΟΥ, που δραστηριοποιείται στις ασφαλίσεις Ζωής, εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

7) με το 43,78% (22,25% αμέσως και 21,53% μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.) των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., που δραστηριοποιείται σε τραπεζικές εργασίες.

8) μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., με το σύνολο των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΜΟΥΣΟΥΡΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ Α.Ε, που δραστηριοποιείται, στην αντιπροσώπευση ασφαλιστικών εταιρειών.

9) μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., με το 51,07% των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Χ., που δραστηριοποιείται στις επενδύσεις σε κινητές αξίες.

10) με το 70% (0,003% αμέσως και 99,99% μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.) των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΕΣΤΙΑ Α.Ε. ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ (πρώην ΑΣΠΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ Α.Ε.), που είναι κτηματομεσιτική εταιρεία και

11) μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., με το 40% των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε., που δραστηριοποιείται σε χρηματιστηριακές εργασίες.

Με την με αριθ. 107/ΙΙ/23.12.99 απόφαση της Ε.Α., εγκρίθηκε η από 14.9.99 γνωστοποιηθείσα εξαγορά της ασφαλιστικής εταιρείας ΓΚΟΤΑΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α. από τον Παύλο Ψωμιάδη, ενώ με την με αριθ. 122/ΙΙ/10.4.2000 απόφαση της Ε.Α., εγκρίθηκε η γνωστοποιηθείσα εξαγορά της ασφαλιστικής εταιρείας COMMERCIAL UNION LIFE ΑΕΑΖ, από τον Παύλο Ψωμιάδη και την ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.

Το σύνολο των ακαθαρίστων ασφαλίστρων και ο κύκλος εργασιών από τις λοιπές δραστηριότητες του ομίλου εταιρειών Π. Ψωμιάδη (Ομιλος Ασπις), για το έτος 1998, στην εθνική αγορά ανήλθε σε δρχ. 37,768 δις ή 113,93 εκατομ. ECU περίπου.

ΙΙ.3 Η NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α. («NCH»), ανώνυμη εταιρεία με έδρα την Αθήνα - Αττικής, ανήκει κατά 100%, στην Γερμανική εταιρεία AXA COLONIA VERSICHERUNG A.G., η οποία αποτελεί μέλος του πολυεθνικού ομίλου ΑΧΑ, που δραστηριοποιείται σε τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1988 και δραστηριοποιείται στις αγορές των γενικών πρωτασφαλίσεων κατά των κινδύνων ζημιών και των αντασφαλίσεων, ενώ δεν ελέγχει άμεσα ή έμμεσα άλλη επιχείρηση. Το σύνολο των ακαθαρίστων ασφαλίστρων της NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α., για το έτος 1998, στην εθνική αγορά ανήλθε σε δρχ. 11,845 δις ή 35,7 εκατ. ΕΥΡΩ περίπου.

ΙΙ.4 Η NORDSTERN COLONIA HELLAS LIFE Α.Ε.Α.Ζ. («N.C.L.»), ανώνυμη εταιρεία με έδρα την Αθήνα - Αττικής, ανήκει κατά 60% στην γερμανική εταιρεία AXA COLONIA LEBENSVERSICHERUNG A.G. και κατά 40%, στην επίσης γερμανική εταιρεία AXA COLONIA VERSICHERUNG A.G., οι οποίες αποτελούν μέλη του προαναφερόμενου πολυεθνικού ομίλου ΑΧΑ. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1989 και δραστηριοποιείται στην αγορά των ασφαλίσεων ζωής, ενώ δεν ελέγχει άμεσα ή έμμεσα άλλη επιχείρηση. Το σύνολο των ακαθαρίστων ασφαλίστρων της NORDSTERN COLONIA HELLAS LIFE Α.Ε.Α.Ζ., για το έτος 1998, στην εθνική αγορά ανήλθε σε δρχ. 3,9 δις ή 11,79 ΕΥΡΩ περίπου.

ΙΙΙ.1 Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στον ασφαλιστικό κλάδο. Στον εν λόγω κλάδο διακρίνονται οι παρακάτω σχετικές αγορές υπηρεσιών:

α) Αγορά πρωτασφαλειών ζωής.

β) Αγορά γενικών πρωτασφαλίσεων κατά των κινδύνων ζημιών. Η παραπάνω σχετική αγορά διακρίνεται σε τόσες επιμέρους αγορές, όσοι και οι κίνδυνοι που ασφαλίζονται, (όπως π.χ. πυρός, αυτοκινήτων, μεταφορών, προσωπικών ατυχημάτων, πλοίων και αεροσκαφών, γενικής αστικής ευθύνης, πιστώσεων και εγγυήσεων, νομικής προστασίας, βοήθειας, κεφαλαιοποίησης κ.λπ.), δεδομένου ότι τα χαρακτηριστικά, τα ασφάλιστρα αλλά και ο σκοπός κάθε αγοράς είναι διαφορετικός και ως επί το πλείστον, όσον αφορά τον καταναλωτή, δεν υπάρχει δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των διαφορετικών κινδύνων που ασφαλίζονται.

γ) Αγορά αντασφαλίσεων

Η διάκριση αυτή ακολουθείται και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σειρά αποφάσεών της, βάσει του Κανονισμού (Ε.Ο.Κ.) 4064/89 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, καθώς και στις αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού (βλ. ΕΑ 26/1996, 85/1997, 39/ΙΙ/1999, 107/ΙΙ/1999, 122/ΙΙ/2000 κ.αλ.).

Συνεπώς στην υπό κρίση συγκέντρωση σχετικές αγορές προϊόντων αποτελούν οι αγορές : α) πρωτασφαλίσεων ζημιών, β) πρωτασφαλίσεων ζωής και γ) αντασφαλίσεων.

ΙΙΙ.2 Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Ως σχετική γεωγραφική αγορά για τις αγορές των ασφαλειών ζωής και των γενικών ασφαλίσεων (εξαιρέσει του κλάδου των πλοίων και αεροσκαφών) θεωρείται η ελληνική επικράτεια. Για τον κλάδο των ασφαλίσεων πλοίων και αεροσκαφών ως σχετική γεωγραφική αγορά προσδιορίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση.(βλ. Δεύτερη Κοινοτική Οδηγία).Οσον αφορά τις αντασφαλίσεις, η σχετική γεωγραφική αγορά είναι διεθνής ή τουλάχιστον η Ευρωπαϊκή Ενωση, αφού οι αντασφαλίσεις μεταξύ των ασφαλιστικών εταιρειών γίνονται με ξένες ασφαλιστικές εταιρείες κυρίως για τον υπερεθνικό επιμερισμό του ασφαλιστικού κινδύνου.(Ε.Α. 26/96, 85/97, 7/ΙΙ/98, 39/ΙΙ/98 κ.λπ.)

ΙV.1 Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ετήσιας έρευνας, για το έτος 1998, της Ενώσεως Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, (στην οποία συμμετέχει σχεδόν το σύνολο των δραστηριοποιουμένων στην χώρα μας ασφαλιστικών εταιρειών), η οποία καταγράφει την παραγωγή ασφαλίστρων των Εταιρειών - Μελών της Ενώσεως κατά κλάδο ασφάλισης, η συνολική παραγωγή ασφαλίστρων από πρωτασφαλίσεις των εταιρειών-μελών της, για το έτος 1998, έφθασε τα 637,9 δις δρχ., εκ των οποίων το 48,12% αφορά ασφαλίσεις κατά ζημιών και το υπόλοιπο 51,88% ασφαλίσεις ζωής, ενώ η αντίστοιχη παραγωγή ασφαλίστρων από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) τα 12,5 δις δρχ.

2. Στην αγορά των γενικών πρωτασφαλίσεων κατά κινδύνων ζημιών, έλαβαν μέρος στην έρευνα, 72 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που ανέλαβαν αποκλειστικά ασφαλίσεις κατά Ζημιών (από τις οποίες 49 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρείες και 23 Υποκαταστήματα Αλλοδαπών εταιρειών) και 15 μικτές -Ζωής και Ζημιών- (από τις οποίες 14 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρείες και 1 Υποκατάστημα Αλλοδαπής Ασφαλιστικής). Οι μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου των γενικών πρωτασφαλίσεων ζημιών, για το έτος 1998, στην εθνική αγορά, ήταν οι: ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α. με μερίδιο άνω του 20%, ΦΟΙΝΙΞ-Γ.Α.Ε. Α.Ε., ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α., ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΗΜΙΩΝ και AGF ΚΟΣΜΟΣ Γ.Α.Α.Ε., με μερίδια που κυμαίνονται μεταξύ 5,2% και 9,8%.

Οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση ασφαλιστικές εταιρείες ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ., (μέλη του ομίλου Π. Ψωμιάδη) και NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α., κατείχαν για το ίδιο έτος στην παραπάνω αγορά, μερίδιο 0,7%, 1,3% και 3,5% αντίστοιχα. Συνεπώς, μετά την υπό κρίση συγκέντρωση, το μερίδιο των ανωτέρω εταιρειών του ομίλου Π. Ψωμιάδη (Ομιλος Ασπις) , θα ανέρχεται στο 5,5 % ή 6,2% αν συνυπολογισθεί και το μερίδιο της εταιρείας ΓΚΟΤΑΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α., της οποίας η εξαγορά εγκρίθηκε κατά το 1999.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παραπάνω έρευνα, στις επιμέρους σχετικές αγορές των πρωτασφαλίσεων ζημιών, τα μερίδια των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιρειών, στην εθνική αγορά, για το 1998, διαμορφώθηκαν ως εξής: ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ 7,3%, ΧΕΡΣΑΙΑ ΟΧΗΜΑΤΑ 6,9%, ΠΛΟΙΑ (Θαλάσσια, λιμναία, ποτάμια) 0,9%, ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ15,1%, ΠΥΡΚΑΪΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ 6,1%, ΛΟΙΠΕΣ ΖΗΜΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ 5,3%, ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ 4,8%, ΓΕΝΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ 8,2%, ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ 0,2%, ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ 0,6%, ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ 0,7%, ΒΟΗΘΕΙΑ 1,6%.

3. Στη σχετική αγορά των ασφαλειών Ζωής, έλαβαν μέρος στην έρευνα, 18 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που ανέλαβαν αποκλειστικά ασφαλίσεις Ζωής και 15 μικτές - Ζωής και Ζημιών.

Οι μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου των ασφαλίσεων Ζωής, για το έτος 1998, στην εθνική αγορά, ήταν οι: ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ, ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α., NATIONALE NEDERLANDEN Ε.Α.Α.Ε.Ζ., με μερίδια που κυμαίνονται από 13,9% έως 19,6%, A.L.I.C.O. και SCOPLIFE Α.Ε.Α.Ε.Ζ., με μερίδια που κυμαίνονται από 6,5% έως 9,7%.

Οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση ασφαλιστικές εταιρείες, ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., (μέλος του ομίλου Π.Ψωμιάδη) και NORDSTERN COLONIA HELLAS LIFE Α.Ε.Α.Ζ., κατείχαν για το ίδιο έτος στην παραπάνω αγορά, μερίδιο 5,3% και 1,1%, αντίστοιχα. Συνεπώς, μετά την υπό κρίση συγκέντρωση, το μερίδιο των εταιρειών του ανωτέρω ομίλου, θα ανέρχεται σε 6,4% ή 10,42% αν συνυπολογισθεί και το μερίδιο των εταιρειών ΓΚΟΤΑΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α και COMMERCIAL UNION LIFE το οποίων η απόκτηση εγκρίθηκε το 1999 και το 2000, αντίστοιχα.

4. Στην αγορά των αντασφαλίσεων (Ζωής και Ζημιών), όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η συνολική παραγωγή ασφαλίστρων από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) ανήλθε στα 12.476.309.751 δρχ. Από το ανωτέρω ποσόν, το ποσόν των 12.271.244.800 δρχ. αντιστοιχεί στην παραγωγή ασφαλίστρων από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) κατά κλάδο ασφάλισης Ζημιών, ενώ μόλις το ποσόν των 205.064.951 δρχ. από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) κλάδων Ζωής.

Αντασφαλίσεις Ζημιών

Οι μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου αντασφαλίσεων Ζημιών, στην εθνική αγορά, για το έτος

1998, οι εταιρείες GERLING KONZERN ALLGEMEINE, και η ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α., με μερίδιο που υπερβαίνει το 20%, ως και οι εταιρείες ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΟΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, SUN ALLIANCE INS.(HELLAS) S.A., ΦΟΙΝΙΞ-Γ.Α.Ε. Α.Ε. και ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Γ.Α., με μερίδιο που κυμαίνεται από 3,7% έως 8,2%.

Οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση ασφαλιστικές εταιρείες, ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ. (μέλη του ομίλου Π.Ψωμιάδη), και NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α, κατείχαν για το ίδιο έτος στην παραπάνω αγορά, μερίδιο 0,1%, 1,0% και 0,2% αντίστοιχα. Συνεπώς, μετά την υπό κρίση συγκέντρωση, το μερίδιο του ανωτέρω ομίλου, θα ανέρχεται στο 1,3%. ή 1,4% εάν συνυπολογισθεί και η εταιρεία ΓΚΟΤΑΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α., της οποία η εξαγορά ενεκρίθη το 1999.

Αντασφαλίσεις Ζωής

Οι ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου αντασφαλίσεων Ζωής, οι οποίες κατέχουν το 100% της εθνικής αγοράς, για το έτος 1998, ήταν: METROLIFE- ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε.Ζ., με μερίδιο 67,9%, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗΣ Α.Α.Ε., με μερίδιο 22,4%, ALLIANZ Α.Ε.Α.Ζ., με μερίδιο 5,1%, A.L.I.C.O., με μερίδιο 3,7%, ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α., με μερίδιο 0,8% και ΑΚΜΗ Α.Ε. ΖΩΗΣ, με μερίδιο 0,1%.

Σημειώνεται, ότι οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση εταιρείες, δεν δραστηριοποιούνται στην εν λόγω αγορά.

V. Σε μεγάλο βαθμό οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ασφαλιστικό κλάδο εν γένει έχουν το ίδιο εύρος προϊόντων (υπηρεσιών) και την αυτή καθετοποίηση, με αποτέλεσμα ο πραγματικός ανταγωνισμός μεταξύ τους να είναι ιδιαίτερα έντονος. Ο δυνητικός ανταγωνισμός αναμένεται εντονότερος, αφού η απελευθέρωση της αγοράς ασφαλειών και το νομοθετικό πλαίσιο των ασφαλίσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναμένεται να οδηγήσει στην είσοδο ξένων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα κυρίως μέσω εξαγορών ή συγχωνεύσεων και συμμαχιών, αλλά και μέσω της δυνατότητας ελεύθερης παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση. Επίσης, έχει αρχίσει να αναπτύσσεται ο θεσμός των τραπεζοασφαλίσεων, όπου τραπεζικά προϊόντα μπορούν να πωλούνται από ασφαλιστικές εταιρείες και το αντίστροφο, γεγονός που εξασφαλίζει μεγαλύτερη πελατεία και στους δύο τομείς με ταυτόχρονη μείωση του κόστους. Ο νέος θεσμός αναμένεται να αυξήσει το μέγεθος της ασφαλιστικής αγοράς, η οποία εκτιμάται ότι έχει μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης για την ελληνική αγορά.

Η έρευνα και ανάπτυξη στον ασφαλιστικό κλάδο εστιάζεται στον εντοπισμό των αναγκών των καταναλωτών για ασφαλιστικά προϊόντα, την οικονομοτεχνική - αναλογιστική ανάλυση των σχετικών προϊόντων και το σχεδιασμό της σύνθεσής τους και της μείωσης του κόστους διακανονισμού και αποκατάστασης των ζημιών. Η τεχνολογική ανάπτυξη θα επηρεάσει κυρίως τους τρόπους διανομής των ασφαλιστικών προϊόντων (τηλεφωνική πώληση, διάθεση μέσω internet κ.λπ.).

Τα τελευταία χρόνια υπήρξε είσοδος μερικών νέων εταιρειών στην ασφαλιστική αγορά. Ενδεικτικά, από το 1995 έχουν εισέλθει στην ελληνική αγορά η Αγγλική εταιρεία ROYAL EXCHANGE ASSURANCE, η Γερμανική εταιρεία UNIVERSA Allg. V.A. και η Ισπανική εταιρεία MAPFRE Assistencia. Παράλληλα, παρέχονται περιορισμένης έκτασης ασφαλιστικές υπηρεσίες χωρίς εγκατάσταση στην Ελλάδα από εταιρείες του Κοινοτικού και Ευρωπαϊκού Οικονομικού χώρου βάσει των διατάξεων για ελεύθερη παροχή.

VI. Σύμφωνα με το άρθ. 4 παρ.2, εδαφ.β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων. Με την υπογραφή του συμφωνητικού πώλησης μετοχών, αφενός μεταξύ των εταιρειών AXA COLONIA VERSICHERUNG A.G. και AXA COLONIA LEBENSVERSICHERUNG A.G. και αφετέρου του κ. Παύλου Ψωμιάδη και των εταιρειών ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ., δυνάμει του οποίου, οι ανωτέρω Πωλήτριες θα μεταβιβάσουν στους Αγοραστές, το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου των θυγατρικών τους εταιρειών NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α και NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Α.Ζ. και συνεπώς τον έλεγχο αυτών, δημιουργείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρ. 4 παρ. 2β, που εμπίπτει στις σχετικές ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

VII. Η εν λόγω συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ.4β παρ.1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι καλύπτεται τουλάχιστον η μία από τις δύο προϋποθέσεις που ο νόμος ορίζει, αυτή του κύκλου εργασιών (ακαθαρίστων ασφαλίστρων). Συγκεκριμένα, τα συνολικά ακαθάριστα ασφάλιστρα των συμμετεχουσών στην συγκέντρωση επιχειρήσεων και ο κύκλος εργασιών τους από τις λοιπές δραστηριότητές τους, στην εθνική αγορά, κατά τα οριζόμενα στο άρθ. 4στ, ξεπερνούν τα 75.000.000 ΕΥΡΩ (161,45 εκατ. ΕΥΡΩ περίπου), ενώ το συνολικό ποσό ακαθαρίστων ασφαλίστρων των ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. (μέλους του ομίλου Π. Ψωμιάδη) και NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α, κάθε μίας χωριστά στην εθνική αγορά ξεπερνά τα 7.000.000 ΕΥΡΩ (60,94 εκατομ. και 11,79 εκατομ. ΕΥΡΩ αντίστοιχα).

Συνεπώς οι επιχειρήσεις είχαν υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης της συγκέντρωσης τους, σύμφωνα με το αρθ. 4β, όπως και το έπραξαν εμπρόθεσμα.

VIII. Σύμφωνα με το αρθ. 4γ παρ.1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Με βάση όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω (βλ. παρ. IV-V) κατά την κρίση της Επιτροπής η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

IX. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με τους δευτερεύοντες περιορισμούς, πρέπει αυτοί να είναι άμεσα συνδεόμενοι με το κύριο αντικείμενο της συγκέντρωσης και αναγκαί-

οι για την πραγματοποίησή της πράγμα που σημαίνει ότι, εάν δεν υπήρχαν, η συγκέντρωση δε θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ή θα μπορούσε μόνο υπό περισσότερο αβέβαιες συνθήκες, με σημαντικά λιγότερες πιθανότητες επιτυχίας.

Στους όρους 5.02 και 5.03 του από 6.12.1999 ανωτέρω συμφωνητικού πώλησης μετοχών, ρητά συμφωνείται (α) ότι οι Αγοραστές θα δικαιούνται να χρησιμοποιούν αυτούσιες τις εταιρικές επωνυμίες «Nordstern Colonia Hellas A.G» και «Nordstern Colonia Hellas Lebensversicherung A.G.» το αργότερο μέχρι το τέλος του έτους 2001 και (β) ότι οι Πωλητές δεν θα διεξαγάγουν κανενός είδους άμεσες δραστηριότητες στην Ελλάδα στον τομέα των ασφαλειών εφ' όσον διαρκεί το δικαίωμα της Hellas A.G και της Hellas Lebens A.G. να χρησιμοποιούν τις λέξεις Colonia και Nordstern ως μέρος των επωνυμιών τους κατά τα οριζόμενα ανωτέρω και ότι αν αποφασίσουν την διεξαγωγή αμέσων ασφαλιστικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα μετά την εκπνοή του χρονικού διαστήματος κατά την διάρκεια του οποίου απαγορεύεται ο ανταγωνισμός βάσει της παραγράφου 5.02, δεν θα δικαιούνται τότε να χρησιμοποιούν τα ονόματα «Nordstern Colonia Hellas A.G» και /η «Nordstern Colonia Hellas Lebensversicherung A.G.» ως μέρος των εταιρικών τους επωνυμιών.

Κατά την κρίση της Επιτροπής οι παραπάνω περιορισμοί είναι αναγκαίοι για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης καθώς επίσης και άμεσα συνδεόμενοι με το κύριο αντικείμενο της και η χρονική διάρκεια για την οποία επιβάλλονται, κρίνεται λογική, για τους λόγους αυτούς:

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος απαγόρευσης της από 15.12.1999 γνωστοποιηθείσας, βάσει του άρθρου 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων, που πραγματοποιείται με την εξαγορά του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.Γ.A. και NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.A.Z. από τον Παύλο Ψωμιάδη και τις εταιρείες ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ.

Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε την 16η Μαΐου 2000.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 135/ΙΙ/2000 (12)

Αίτηση των Ανωνύμων Εταιρειών α) Γ. Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ ΑΕ β) LIBRARY SERVICE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ-ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΔΙΣΚΩΝ SOFTWARE, ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ και γ) Α.Ε. ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά της εταιρείας ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 703/77 όπως ισχύει.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, την 2η Μαρτίου 2000, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.00 με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος κωλυομένου του τακτικού Νικόλαου Στυλιανάκη,

Σπυρίδων Δελαπόρτας, κωλυομένου του τακτικού Βλάσιου Ασημακόπουλου,

Χαρίλαος Χάρακας,

Λεωνίδας Νικολούζος και

Μελίνα Μουζουράκη.

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας - Μαρίας Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα δεν προσήλθαν στη συνεδρίαση λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν, η από 8.11.99 και αρ. πρωτ. 2058/99 αίτηση των ανωνύμων εταιρειών με τις επωνυμίες α) «Γ.Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ Α.Ε.» β) «LIBRARY SERVICE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ -ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΔΙΣΚΩΝ SOFTWARE, ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ» με το διακριτικό τίτλο «LIBRARY SERVICE Α.Ε. « και γ) «ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ» με διακριτικό τίτλο «ΑΠΟΛΛΩΝ Α.Ε.» για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ &ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι εταιρείες: α) Γ.Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ Α.Ε., LIBRARY SERVICE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ -ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΔΙΣΚΩΝ SOFTWARE, ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ και ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ δια της πληρεξουσίας δικηγόρου Χριστίνας Παναγουλέα και β) ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ δια των πληρεξουσίων δικηγόρων Κωνσταντίνο Βαϊνανίδη και κας. Ασπασίας Καλλέργη - Γεροντέλη.

Στην αρχή της συζήτησης έλαβε το λόγο η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την έγγραφη εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και πρότεινε την απόρριψη της αίτησης. Στη συνέχεια έλαβαν το λόγο οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των εταιριών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους και παρείχαν πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη στις 5 Απριλίου 2000 και ώρα 12:30 στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις καταθέσεις των μαρτύρων, τις απόψεις που διατύπωσαν εγγράφως και προφορικώς τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την συζήτηση της υπόθεσης καθώς επίσης και τα υπομνήματα που αυτά προσκόμισαν, σκέφθηκε ως εξής:

Ι. Οι αιτούσες με την από 8.11.1999 καταγγελία τους ισχυρίζονται ότι τόσο οι ίδιες όσο και η καθής συμμετείχαν σε διαγωνισμούς που προκήρυξε το Υπουργείο Παι-

δείας το 1999 με αντικείμενο τη δημιουργία βιβλιοθηκών σε ολόκληρη τη χώρα και αναφερόντουσαν στην προμήθεια βιβλίων περιεχομένων σε κατάλογο 5.948 τίτλων. Ότι, περαιτέρω, η καθής εταιρία προέβη σε γραπτές και προφορικές συμφωνίες με εκδότες, που αφορούσαν συνολικά στο 15% του συνόλου του τίτλων του παραπάνω καταλόγου. Ότι, περαιτέρω, οι συμφωνίες αυτές προέβλεπαν αφενός μεν την αποκλειστική από την καθής διάθεση των βιβλίων αυτών στους αναδειχθησόμενους μειοδότες των αναφερόμενων σε κάθε συμφωνία διαγωνισμών του Δημοσίου αφετέρου δε οι τιμές διάθεσης των βιβλίων αυτών από την καθής στους μειοδότες, άρα και τις αιτούσες, εκφραζόμενες σε ποσοστό έκπτωσης επί της τιμής τιμοκαταλόγου, ήταν σημαντικά αυξημένες σε σχέση με τις μέχρι τότε από τους εκδότες προσφερόμενες σε αυτούς και ότι, με αυτό το περιεχόμενο, οι συμφωνίες αυτές αντίκεινται στο άρθρο 1 παρ.1 Ν.703/77.

Η αίτηση είναι νόμιμη, στηρίζεται στις διατάξεις του άρθρου 9 παρ.4 Ν. 703/77 όπως ισχύει και πρέπει να εξεταστεί στην ουσία.

ΙΙ. Από τις αιτούσες η πρώτη Γ.Κ.ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ Α.Ε. (στο εξής «ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ») είναι η μεγαλύτερη εταιρεία στον κλάδο λιανικού εμπορίου της πώλησης ελληνικού και ξενόγλωσσου βιβλίου στην Ελλάδα. Δραστηριοποιείται εξάλλου έντονα στις χονδρικές πωλήσεις καθώς προμηθεύει με βιβλία πλήθος πανεπιστημίων της χώρας. Ο κύκλος εργασιών της εταιρίας ανήλθε το έτος 1998 σε 2,9 δις. δρχ. περίπου, ενώ για το 1999 αναμένεται να ανέλθει σε 3,4 δις δρχ. περίπου, ενώ οι πωλήσεις της προς το Δημόσιο αποτελούν το 10,03% του παραπάνω για το 1998 συνολικού κύκλου εργασιών της.

Η δεύτερη αιτούσα εταιρία LIBRARY SERVICE A.E (στο εξής LIBRARY) είναι κοινή επιχείρηση εκδοτικών εταιριών που ασχολούνται και με τη λιανική και χονδρική πώληση βιβλίων, και συγκεκριμένα των επιχειρήσεων ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΙΑΝΟΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΝΙΩΤΗ και ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG. Η κοινή επιχείρηση συστάθηκε το 1999 με σκοπό την παροχή υπηρεσιών στην εξυπηρέτηση των βιβλιοθηκών στην Ελλάδα, ιδιαίτερα αυτών του δημοσίου τομέα. Η εταιρία έλαβε μέρος αυτόνομα ή ομού με την ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ και την ΑΠΟΛΛΩΝ στο σύνολο των διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν στο 2ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για την προμήθεια βιβλίων για τον εξοπλισμό των σχολικών βιβλιοθηκών.

Η τρίτη αιτούσα ιδρύθηκε το 1985 με έδρα την Αθήνα και σκοπό τη διακίνηση και εμπορία ξενόγλωσσου και ελληνικού βιβλίου σε όλη την Ελλάδα. Διατηρεί πέντε υποκαταστήματα σε πόλεις της Ελλάδας. Διακινεί βιβλία για λογαριασμό πολυάριθμων εκδοτικών οίκων και ο κύκλος εργασιών της για το έτος 1998 ανήλθε σε 3,6 δις δρχ. περίπου, ενώ ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών με τη θυγατρική της, την εταιρία ΑΠΟΛΛΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Α.Ε., ανήλθε για το ίδιο έτος σε 5, 3 δις δρχ. περίπου.

ΙΙΙ. Η καθής εταιρία ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ Α.Ε. (στο εξής ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ) δραστηριοποιείται στον εκδοτικό χώρο από το 1974, ενώ από το 1995 δραστηριοποιείται και στις προμήθειες βιβλίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Διαθέτει ένα βιβλιοπωλείο στην Αθήνα και ένα στην Πάτρα. Ο κύκλος εργασιών της εταιρίας για το έτος 1998 ανήλθε σε 850 εκ.δρχ. περίπου, εκ των οποίων ποσοστό 9,3% περίπου αφορά χονδρικές πωλήσεις.

ΙV. Από την έρευνα της Γραμματείας και τα προσκομισθέντα ενώπιον της Επιτροπής στοιχεία πιθανολογήθηκαν τα εξής :

1. Στην αγορά του βιβλίου, στην οποία δραστηριοποιούνται οι εμπλεκόμενες στην παρούσα υπόθεση επιχειρήσεις, διακρίνονται ειδικότερα η ιδιωτική αγορά του βιβλίου, ως έχουσα αποδέκτες της τους ιδιώτες-καταναλωτές και η δημόσια αγορά του βιβλίου με αποδέκτες τους φορείς του δημόσιου τομέα. Οι φορείς του δημόσιου τομέα προμηθεύονται βιβλία μετά από προκήρυξη, κατά την ισχύουσα νομοθεσία, ανοικτών δημόσιων διαγωνισμών, στους οποίους συμμετέχει κάθε ενδιαφερόμενος με την υποβολή προσφοράς σύμφωνα με τους προδιαγεγραμμένους κάθε φορά όρους. Αντίθετα με όσα υποστηρίζουν οι αιτούσες στην αίτησή τους δε μπορεί να θεωρηθεί χωριστή αγορά κάθε ένας διαγωνισμός χωριστά, διότι οι διαγωνισμοί των φορέων του Δημοσίου Τομέα αποτελούν μία συνεχή διαδικασία και παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά, όπως ειδικότερα περιγράφεται στη συνέχεια υπό (2). Τους διαγωνισμούς αυτούς και οι ίδιες οι επιχειρήσεις εκλαμβάνουν ως ίδια αγορά, καθώς, τουλάχιστον οι μεγαλύτερες από αυτές όπως οι αιτούσες και η καθής, διαθέτουν τεχνογνωσία λίγο ή πολύ ταυτόσημη, καταρτισμένο προσωπικό, και σταθερές εμπορικές σχέσεις με το σύνολο των εκδοτών και των λοιπών παραγόντων της αγοράς του βιβλίου και, κατά την κρίση τους κάθε φορά συμμετέχουν ή απέχουν από το διαγωνισμό ή καταβάλλουν μικρότερες προσπάθειες για την προσφορά ευνοϊκότερων όρων. Με άλλα λόγια οι διάφοροι διαγωνισμοί αποτελούν για τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις ισοδύναμες εναλλακτικές λύσεις (βλ. και την 92/204/ΕΟΚ απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων). Εξάλλου, στην αγορά αυτή δραστηριοποιούνται, όπως προκύπτει μεταξύ άλλων και από το Παρατηρητήριο Βιβλίου, που εκδόθηκε από το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου για το έτους 1999, πολύ μικρός αριθμός μεγάλων επιχειρήσεων, όπως οι αιτούσες και η καθής, και πολύ μεγάλος αριθμός μικρών επιχειρήσεων, που μοιράζονται η κάθε μία ξεχωριστά ένα ελάχιστο μερίδιο του συνολικού τζίρου και της εκδοτικής δραστηριότητας.

2. Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος του 2ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης εξασφαλίστηκαν περίπου 28 δις δρχ. για τη δημιουργία και λειτουργία βιβλιοθηκών σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά και Τεχνολογικά Ιδρύματα και εκπαιδευτικούς φορείς και οργανισμούς της χώρας, από τα οποία 12 δις περίπου αφορούσαν την αγορά βιβλίων. Η σχετική προμήθεια πραγματοποιήθηκε μετά από 32 ανοικτούς διεθνείς διαγωνισμούς που έλαβαν χώρα κατά το έτος 1999 σε διαδοχική χρονική σειρά για τα διάφορα Ιδρύματα. Οι προς προμήθεια τίτλοι για κάθε διαγωνισμό περιλαμβανόντουσαν σε ενιαίο κατάλογο 5.948 τίτλων που κατάρτισε το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ). Οι προκηρύξεις, παρότι δεν ταυτίζονταν, ήταν γενικά ομοιόμορφες και προέβλεπαν α) την τεχνική προσφορά, υπό την έννοια της αναφοράς από κάθε συμμετέχοντα του ποσοστού διαθεσιμότητας των προς προμήθεια τίτλων, του χρόνου παράδοσης των προσφερόμενων τίτλων και της εμπειρίας/ικανότητας του συμμετέχοντος και β) την οικονομική προσφορά, υπό την έννοια του ποσοστού έκ-

πτωσης που προσέφερε κάθε συμμετέχων στο διαγωνισμό επί των ονομαστικών τιμών τιμοκαταλόγου των βιβλίων, που ορίζουν οι εκδότες σύμφωνα με το Ν. 2557/97, όπως ίσχυε σε συγκεκριμένο χρόνο οριζόμενο στο τεύχος προκήρυξης. Σημειωτέον, ως προς τη διαθεσιμότητα, ότι στην προκήρυξη κάθε διαγωνισμού οριζόταν ένα κατώτατο ποσοστό, το οποίο αποτελούσε προϋπόθεση για την περαιτέρω αξιολόγηση της προσφοράς και κυμαινόταν από 70% έως 85% ανάλογα με το διαγωνισμό. Εξάλλου, σε όλες τις προκηρύξεις, προβλεπόταν η εκτέλεση της προμήθειας των τίτλων από τον ανάδοχο όχι κατά το χρόνο κατακύρωσης του διαγωνισμού και υπογραφής σύμβασης, αλλά σε χρόνο μεταγενέστερο ο οποίος προβλεπόταν στη σύμβαση αυτή.

3. Στον πρώτο από τους παραπάνω διαγωνισμούς, αυτόν που πραγματοποιήθηκε στις 17.5.1999 από το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, συμμετείχε μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων - βιβλιοπωλών και εκδοτών. Στη συνέχεια όμως εκ των πραγμάτων ο αριθμός των συμμετεχόντων συρρικνώθηκε στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις του κλάδου, καθώς και σε ενώσεις επιχειρήσεων, οι οποίες χάρις στον αριθμό των τίτλων που ως εκδότες διέθεταν, είχαν εκ των προτέρων εξασφαλίσει τη διαθεσιμότητα σημαντικού μέρους των απαιτούμενων τίτλων βιβλίων και προσδιορίσει τους οικονομικούς όρους προμήθειας αυτών. Τέτοιες ήταν οι αιτούσες, οι οποίες είχαν είτε άμεσα οι ίδιες είτε μέσω των εκδοτικών οίκων-μετόχων τους εξασφαλίσει τη διαθεσιμότητα 645 τίτλων και η ΠΡΟΧΟΡΟΣ Α.Ε, η οποία, μετά από συμφωνία με τους εκδότες, διέθετε κατ' αποκλειστικότητα 750 τίτλους βιβλίων.

Η καθής, αντίστοιχα, ήταν η ίδια εκδότρια 168 τίτλων. Περαιτέρω, η καθής σε γραπτές συμφωνίες με 32 εκδότες, αγόρασε περαιτέρω 399 τίτλους καταβάλλοντας το αντίστοιχο τίμημα για συγκεκριμένους, αναφερόμενους στα ιδιωτικά συμφωνητικά διαγωνισμούς, στους οποίους θα συμμετείχε. Με τα ίδια συμφωνητικά οι εκδότες εκχώρησαν το δικαίωμα στην καθής να διαθέσει τους τίτλους σε κάθε ενδιαφερόμενο στην περίπτωση που η ίδια δε θα αναδεικνυόταν ανάδοχος στους διαγωνισμούς αυτούς. Παρέμεναν, ωστόσο, ελεύθεροι να διαθέτουν απευθείας τα βιβλία αναφορικά με τους λοιπούς διαγωνισμούς. Η καθής, εξάλλου, σύναψε αντίστοιχου περιεχομένου προφορικές συμφωνίες με 4 ακόμα εκδότες (ΕΣΤΊΑ, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ, ΠΡΟΟΔΟΣ και ΥΨΙΛΟΝ) αναφορικά με 329 τίτλους, καθώς και με 8 μικροεκδότες για 74 ακόμα τίτλους. Από τα στοιχεία που συνέλεξε η Γραμματεία της Επιτροπής πιθανολογείται ωστόσο ότι οι δεσμευόμενοι από τις προφορικές συμφωνίες εκδότες παρέπεμπαν μεν αρχικά τους ενδιαφερομένους για προμήθεια τίτλων στην καθής, είχαν όμως τη δυνατότητα να πωλήσουν τους τίτλους τους στους ενδιαφερομένους απευθείας ή μέσω χονδρεμπόρων. Η καθής προέβη με διαδοχικές της επιστολές στις 3.8.99, 16.8.99, 30.8.99 και 3.9.99 σε σχετικές ανακοινώσεις που αναφέρονται στο σύνολο των παραπάνω τίτλων, που αθροίζονται σε 970.

Ειδικότερα, όσον αφορά το ποσοστό έκπτωσης στο οποίο η καθής προσέφερε τους παραπάνω τίτλους, πιθανολογήθηκαν τα εξής: Στα ιδιωτικά συμφωνητικά μεταξύ της καθής και των 32 εκδοτών συμπεριλαμβάνεται όρος που αναφέρεται στην υπόσχεση της καθής, ως αγοράστριας των τίτλων, να ανακοινώνει σε κάθε διαγωνιζόμενο το ποσοστό έκπτωσης που προσφέρει επί της ονομαστικής τιμής των τίτλων και την υποχρέωσή της να διαμορφώνει την δική της προσφορά ως συμμετέχουσας στο διαγωνισμό με βάση το ίδιο αυτό ποσοστό. Πάντως, η τιμή έκπτωσης που η καθής ανακοίνωσε με τις παραπάνω επιστολές της ότι θα διέθετε τα βιβλία που αναφέρονται στις συμφωνίες αυτές, κυμαινόταν από 15%-25% και ήταν, ως εκ τούτου, αισθητά χαμηλότερη από εκείνη που μέχρι τότε παρείχαν οι εκδότες στους βιβλιοπώλες, που κυμαινόταν από 30%-50%. Σημαντικό, ωστόσο, είναι ότι από τα στοιχεία και ειδικότερα από τα τιμολόγια και τους τιμοκαταλόγους που τέθηκαν υπόψη της Επιτροπής, αλλά και την από 25.8.1999 επιστολή της ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ Α.Ε. προς πλειάδα εκδοτικών οίκων, πιθανολογείται ότι η αγορά του βιβλίου εξέλαβε ως νέο δεδομένο την αγορά των διαγωνισμών του δημοσίου και ότι, χαρακτηριστικά, οι εκδότες μείωσαν, μετά την πραγματοποίηση του πρώτου διαγωνισμού, τις τιμές έκπτωσης που προσέφεραν για τους τίτλους τους ειδικά για τους διαγωνισμούς ή αύξησαν τις τιμές τιμοκαταλόγου (εκδόσεις «ΓΚΟΥΤΕΝΜΠΕΡΓΚ», εκδόσεις «ΑΠΟΠΕΙΡΑ», «ΑΛΚΥΟΝ», «ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ», «ΝΕΦΕΛΗ», «ΝΤΟΥΝΤΟΥΜΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.» κ.λπ.) τροποποιώντας έτσι τους όρους με τους οποίους μέχρι τότε πωλούσαν τα βιβλία τους.

V. Για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9 παρ.4 του Ν. 703/77 όπως ισχύει, στην κρινόμενη περίπτωση πρέπει να πιθανολογηθεί η παράβαση της διάταξης του άρθρου 1 παρ. 1 του ίδιου νόμου και, σωρευτικά προς αυτή, να συντρέχει επείγουσα περίπτωση προς αποτροπή άμεσα επικείμενου κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης στον αιτούντα ή το δημόσιο συμφέρον.

Οι κρινόμενες συμφωνίες από το περιεχόμενό τους εμπίπτουν καταρχήν στη διάταξη του άρθρου 1 παρ.1 Ν. 703/77. Είναι, κατά συνέπεια, εξεταστέες ως προς το αν έχουν ως αποτέλεσμα τον αισθητό ή όχι περιορισμό του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά. Η εξέταση των συμφωνιών αυτών λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό των τίτλων, στους οποίους αναφέρονται, στη σχετική αγορά των δημόσιων διαγωνισμών για τη δημιουργία των σχολικών βιβλιοθηκών, καθώς και του νομικού και οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο αυτές εντάσσονται, θα λάβει ωστόσο χώρα στο πλαίσιο της καταγγελίας που έχει υποβληθεί για τα ίδια πραγματικά περιστατικά από τις αιτούσες.

Η εξέταση αυτή παρέλκει στην παρούσα αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων για το ίδιο θέμα, διότι προφανώς δεν πληρούται η δεύτερη προϋπόθεση του άρθρου 9 παρ.4 Ν. 703/77, αυτή της επείγουσας περίπτωσης προς αποτροπή άμεσα επικείμενου κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης στις αιτούσες ή το δημόσιο συμφέρον. Πράγματι, από την ενώπιον της Επιτροπής ακροαματική διαδικασία, τα υπομνήματα των μερών και τα τιμολόγια αγοράς βιβλίων που προσκόμισε η καθής προκύπτει ότι: α) κατά τη διαμόρφωση και υποβολή της οικονομικής τους προσφοράς στους διαγωνισμούς του Δημοσίου οι αιτούσες δεν έλαβαν υπόψη τους τα ανακοινωθέντα από την καθής μειωμένα ποσοστά έκπτωσης υπό την έννοια ότι πρόσφεραν για τους τίτλους οι οποίοι περιλαμβάνο-

νταν στις καταγγελλόμενες συμφωνίες την ίδια όπως και για τους λοιπούς τίτλους έκπτωση, β) ότι οι αιτούσες αναδείχθηκαν ανάδοχοι σε ποσοστό τουλάχιστον 40% των διαγωνισμών στους οποίους συμμετείχαν συνολικού προϋπολογισμού 4 δις δρχ. περίπου και, κυρίως, γ) ότι οι αιτούσες ήδη κατά το χρόνο συζήτησης της υπόθεσης στην Επιτροπή προμηθεύονται τίτλους σε τιμές με αυξημένες εκπτώσεις τόσο από τους εκδότες, που κατά το χρόνο αίτησής τους δεσμεύονταν από την συμφωνία αποκλειστικότητας που είχαν συνάψει με την καθής, όπως χαρακτηριστικά η ΕΣΤΙΑ, όσο και από την ίδια την καθής. Κατά συνέπεια, δε συντρέχει ούτε η προϋπόθεση του επείγοντος ούτε της ανεπανόρθωτης ζημίας των αιτουσών ή του δημόσιου συμφέροντος προς αποτροπή της οποίας θα έπρεπε να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη, για τους λόγους αυτούς:

Απορρίπτει ομόφωνα την από 8.11.1999 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων των ανωνύμων εταιριών με τις επωνυμίες «Γ. Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ Α.Ε.» β) «LIBRARY SERVICE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ -ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΔΙΣΚΩΝ SOFTWARE, ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ» με το διακριτικό τίτλο «LIBRARY SERVICE Α.Ε.» και γ) «ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ» με διακριτικό τίτλο «ΑΠΟΛΛΩΝ Α.Ε.» για τους λόγους που αναφέρονται στο ιστορικό.

Η απόφαση εκδόθηκε την 16 Μαΐου 2000.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Απόφαση 137/ΙΙ/2000 (13)

Επιβολή προστίμου στις εταιρείες Κ. & Ν. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ ΑΒΕΕ και ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ ΑΕ για παράβαση του άρθρου 25 παρ. 1 του Ν. 703/77 όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 4η Νοεμβρίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 π.μ., στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Στυλιανάκης,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Λεωνίδας Νικολούζος και

Μελίνα Μουζουράκη

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η επιβολή προστίμου στις εταιρείες Κ. & Ν. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ ΑΒΕΕ και ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ Α.Ε., για παράβαση του άρθρου 25 παρ. 1 του Ν. 703/77 όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη, για τις ως άνω δύο εταιρείες, ο Πρόεδρος και νόμιμος εκπρόσωπός τους Νικόλαος Ευθυμιάδης, ενώ, με έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τη συνεδρίαση παρακολούθησε και ο Διευθυντής τομέα πολλαπλασιαστικού υλικού των εν λόγω εταιρειών, Ευθύμιος Ευθυμιάδης.

Στην αρχή της συνεδριάσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και πρότεινε να επιβληθούν στις προαναφερόμενες εταιρείες οι κυρώσεις που προβλέπονται από τον άρθρο 25 του Ν. 703/77 όπως ισχύει και συγκεκριμένα: 1) να επιβληθεί πρόστιμο 3.000.000 δρχ. σε καθεμία από τις εταιρείες Κ. & Ν. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ και ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 25 του Ν. 703/77 όπως ισχύει και 2) να υποχρεωθούν οι ως άνω εταιρείες στην άμεση, πλήρη και ακριβή παροχή των αιτουμένων στο ερωτηματολόγιο της υπηρεσίας στοιχείων. Στην συνέχεια έλαβε το λόγο ο ανωτέρω νόμιμος εκπρόσωπος των παρισταμένων εταιρειών, ο οποίος ανέπτυξε τις θέσεις αυτών, παρέσχον πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε από την Επιτροπή τη μη επιβολή των προτεινομένων από τη Γραμματεία προστίμων, δεδομένου ότι τυχόν μη απάντηση των εταιρειών σε έγγραφα ερωτήματα της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν εμπεριείχε επ' ουδενί οποιαδήποτε πρόθεση αδιαφάνειας ή αρνήσεως συνεργασίας.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 10η Νοεμβρίου 1999 ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.30 π.μ. στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, οι αιτούντες κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, σκέφθηκε ως εξής:

Ι. Στις 2.3.1999, η Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, στα πλαίσια, αυτεπάγγελτης έρευνας για την τήρηση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού στον κλάδο γεωργικών σπόρων και ειδικότερα στο βαμβακόσπορο, απέστειλε το με αρ. πρωτ. 424/2.3.1999 έγγραφο σε επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας βαμβακόσπορου με το οποίο ζητήθηκε από τις επιχειρήσεις να παρέχουν σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, μέσα σε χρονικό διάστημα είκοσι (20) ημερών από την παραλαβή του, τα παρακάτω στοιχεία:

1. Τις ποικιλίες βαμβακόσπορου που διαθέτουν στην αγορά τα τελευταία τρία έτη και τα χαρακτηριστικά αυτών (αριθμός σπόρων ανά κιλό, πρωϊμότητα, αντοχή σε ασθένειες, μέγεθος και βάρος καρυδιών, απαίτηση σε νερό κ.λπ.) καθώς και τα τεχνολογικά χαρακτηριστικά του βαμβακιού που προέρχονται από καθεμία από τις ποικιλίες αυτές (ιδιότητες ίνας).

2. Τις εισαγωγές και την παραγωγή βαμβακόσπορου, ξεχωριστά, σε αξία και ποσότητα, ανά ποικιλία για τα έτη 1996, 1997 και 1998.

3. Τις πωλήσεις βαμβακόσπορου, σε αξία και ποσότητα, ανά ποικιλία σπόρου και ανά νομό για τα έτη 1996, 1997 και 1998.

4. Το μερίδιο που κατέχουν στην αγορά βαμβακόσπορου ανά νομό ή γεωγραφική περιφέρεια.

5. Τους κυριότερους ανταγωνιστές τους ανά είδος βαμβακόσπορου και ανά νομό ή γεωγραφική περιφέρεια.

6. Το σύστημα διανομής των προϊόντων τους και τους κυριότερους πελάτες βαμβακόσπορου της εταιρείας τους με τις διευθύνσεις τους.

7. Τους τιμοκαταλόγους τους για τα έτη 1996, 1997 και 1998.

8. Την πολιτική προώθησης των προϊόντων τους και συγκεκριμένα την κλίμακα εκπτώσεων επί τζίρου, τις εκπτώσεις επί τιμολογίου, τις εκπτώσεις λόγω τρόπου πληρωμής, την πιστωτική τους πολιτική, τυχόν άλλες παροχές, τη διαφήμιση κ.λπ.

9. Αναλυτικό κοστολόγιο εισαγωγής, παραγωγής και συσκευασίας ανά κιλό των κυριοτέρων ποικιλιών βαμβακόσπορου που διαθέτουν, για το 1997 και 1998.

10. Τους ισολογισμούς και τα αποτελέσματα χρήσεως των τελευταίων τριών ετών.

11. Αντίγραφα συμβάσεων αντιπροσώπευσης ή αποκλειστικής διάθεσης που τυχόν έχουν με οίκους του εξωτερικού.

II.1. Από τις επιχειρήσεις προς τις οποίες απεστάλη το εν λόγω έγγραφο και μέχρι την 10.5.1999:

α) Η εταιρεία Κ & Ν ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ ΑΒΕΕ δεν απάντησε καθόλου, ενώ παρέλαβε το σχετικό ρωτηματολόγιο στις 5-3-1999, όπως προκύπτει από σχετικό έγγραφο των ΕΛ.ΤΑ (αρ. πρωτ. 1085/9.6.1999).

β) Η εταιρεία ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ Α.Ε. απάντησε στο ερωτηματολόγιο της Γραμματείας της Ε.Α. στις 10.5.1999 (αρ. πρωτ. 897), αλλά παρείχε ελλιπή στοιχεία.

2. Μετά τη διαπίστωση ότι τα στοιχεία της εταιρείας ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ Α.Ε. ήταν ελλιπή και την τηλεφωνική επικοινωνία με την εταιρεία, εστάλησαν συμπληρωματικά στοιχεία στις 20.5.1999 (αρ. πρωτ. 967) τα οποία όμως δεν κάλυπταν ουσιώδη σημεία του ερωτηματολογίου.

Κατόπιν αυτών, η Γραμματεία απέστειλε υπομνηστικές επιστολές προς τις δύο εταιρείες, στις οποίες αναφέρονται, όπως και στις προηγούμενες, εκτός των άλλων και οι συνέπειες του άρθρου 25 του Ν. 703/77.

Συγκεκριμένα, στην εταιρεία Κ & Ν. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ ΑΒΕΕ επεδόθη στις 9.6.1999 η με αρ. πρωτ. 1021/28.5.1999 υπομνηστική επιστολή και κατά την ίδια ως άνω ημερομηνία στην εταιρεία ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ Α.Ε. επεδόθη η με αρ. πρωτ. 1020/28.5.1999 επιστολή στις οποίες επισημαίνεται ότι τα στοιχεία που απεστάλησαν ήταν ελλιπή.

Στις 7 Ιουλίου 1999, η μεν εταιρεία ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ Α.Ε. δεν απέστειλε κανένα άλλο στοιχείο παρά μόνο εκφράζει την απορία της σχετικά με την εκτίμηση ότι τα στοιχεία που απέστειλε ήταν ελλιπή, η δε εταιρεία Κ & Ν. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ ΑΒΕΕ απέστειλε κάποια επιπλέον στοιχεία τα οποία όμως και πάλι δεν κάλυψαν τις ερωτήσεις του εγγράφου της Γραμματείας, ενώ για τα στοιχεία και τις πληροφορίες που αφορούν τα ερωτήματα 1 έως 5 παραπέμπει στην απάντηση που δόθηκε από την ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ Α.Ε., που είναι αποκλειστικός προμηθευτής της σε πολλαπλασιαστικό υλικό.

3. Οι εν λόγω εταιρείες δεν υπέβαλαν τα παρακάτω στοιχεία :

α) Τις εισαγωγές βαμβακόσπορου σε αξία ανά ποικιλία βαμβακόσπορου για τα έτη 1996, 1997 και 1998 όπως ζητήθηκε (ερώτημα 2 του εγγράφου της Γραμματείας). Σημειώνεται ότι απέστειλαν μόνο τις αντίστοιχες ποσότητες για το έτος 1999.

β) Τις πωλήσεις βαμβακόσπορου σε αξία ανά ποικιλία βαμβακόσπορου για τα έτη 1996, 1997 και 1998 όπως ζητήθηκε (ερώτημα 3 του εγγράφου της Γραμματείας). Απέστειλαν μόνο τις αντίστοιχες ποσότητες για το έτος 1999.

γ) Τους τιμοκαταλόγους τους για τα έτη 1996, 1997 και 1998 (ερώτημα 7 του εγγράφου της Γραμματείας).

δ) Την πολιτική προώθησης των προϊόντων τους (ερώτημα 8 του εγγράφου της Γραμματείας), δεδομένου ότι ανέφεραν μόνο το ανώτατο όριο των εκπτώσεων τους και την μέγιστη πιστωτική περίοδο. Επ' αυτού, η εταιρεία Κ & Ν. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ ΑΒΕΕ αναφέρει ότι η εμπορική τους πολιτική είναι ένα από τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα στην αγορά και ότι θα ήθελαν τα στοιχεία αυτά να μείνουν εντός της εταιρείας. Πάντως δήλωσαν ότι τα στοιχεία αυτά είναι στη διάθεση των μελών της Επιτροπής για επιτόπια μελέτη στις εγκαταστάσεις της εταιρείας.

ε) Αναλυτικό κοστολόγιο εισαγωγής, παραγωγής και συσκευασίας βαμβακόσπορου για τα έτη 1997 και 1998 (ερώτημα 9 του εγγράφου της Γραμματείας), δεδομένου ότι απέστειλαν μόνο το συνολικό κόστος ανά ποικιλία για το έτος 1999.

4. Περαιτέρω, στις απαντήσεις των εν λόγω εταιρειών παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς τις τιμές πώλησης του βαμβακόσπορου. Στην επιστολή της 20.5.1999, η εταιρεία ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ Α.Β.Ε.Ε. αναφέρει τις χονδρικές τιμές των ποικιλιών βαμβακόσπορου για το έτος 1999 και στην επιστολή της 5-7-1999, η εταιρεία Κ & Ν. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ ΑΒΕΕ επισυνάπτει τιμοκατάλογο για το ίδιο έτος των προϊόντων αυτών. Μεταξύ των δύο τιμών παρατηρείται πολύ μεγάλη απόκλιση, η οποία δεν μπορεί να εξηγηθεί από την πιστωτική πολιτική των εταιρειών, αφού οι ίδιες αναφέρουν ότι οι συνολικές εκπτώσεις τους δεν υπερβαίνουν το 20% από τις τιμές τιμοκαταλόγου.

Η διαφορά χονδρικών τιμών και τιμών τιμοκαταλόγου 1999 κυμαίνεται ανά ποικιλία από 50% (ποικιλία ΜΥΡΤΩ 600 δρχ. τιμή χονδρική, 900 δρχ. τιμή τιμοκαταλόγου) έως 75% (ποικιλία ΧΡΙΣΤΙΝΑ 800 δρχ. τιμή χονδρικής, 1.400 δρχ. τιμή τιμοκαταλόγου).

5. Ο κύκλος εργασιών της εταιρείας Κ. & Ν. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ ΑΒΕΕ ανήλθε το 1998 σε 6.724.354.284 δρχ. και της ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ Α.Ε σε 829.771.739 δρχ.

III. 1. Σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, («Συλλογή στοιχείων»): «1. Όταν είναι αναγκαίο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, που ορίζονται στο παρόν, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν Διευθυντής ή υπάλληλος της Γραμματείας μπορεί να ζητά σε έγγραφο πληροφορίες από επιχειρήσεις, ενώσεις επι-

χειρήσεων ή άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες ή άλλες αρχές. Στο έγγραφο πρέπει να αναφέρονται οι διατάξεις του νόμου, οι οποίες θεμελιώνουν το αίτημα, η προθεσμία που τάσσεται για την παροχή των πληροφοριών, η οποία δεν μπορεί να είναι βραχύτερη των είκοσι (20) ημερών και οι κυρώσεις, οι οποίες προβλέπονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την υποχρέωση παροχής των πληροφοριών. Αυτοί, στους οποίους απευθύνεται το έγγραφο υποχρεούνται σε άμεση, πλήρη και ακριβή παροχή των πληροφοριών που ζητούνται. Όταν οι πληροφορίες ζητούνται από επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, υποχρεούνται σε παροχή αυτών τα κατ' άρθρο 30 υπεύθυνα πρόσωπα και οι αρμόδιοι υπάλληλοι αυτών. Δεν υποχρεούνται σε παροχή πληροφοριών οι κατά το άρθρο 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας μη εξεταζόμενοι σε ποινικές δίκες, εφόσον τηρήσουν την εκ της παρ. 3 του ίδιου άρθρου υποχρέωση. Με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου δε θίγονται οι διατάξεις περί τραπεζικού απορρήτου. 2. Σε περίπτωση άρνησης, δυστροπίας ή καθυστέρησης παροχής των αιτουμένων κατά την προηγούμενη παράγραφο πληροφοριών ή παροχής πληροφοριών ανακριβών ή ελλιπών, με την επιφύλαξη των, κατ' άρθρο 29 του παρόντος, ποινικών κυρώσεων, η Επιτροπή Ανταγωνισμού: α) όταν πρόκειται για επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, διευθυντές και υπαλλήλους τους, ως και ιδιώτες ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, επιβάλλει πρόστιμο, μέχρι τρία εκατομμύρια (3.000.000) δραχμές στον καθένα από αυτούς και για κάθε παράβαση και β) ...»

2. Οι εταιρείες Κ & Ν. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ ΑΒΕΕ και ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ Α.Ε παρείχαν με σημαντική καθυστέρηση και παρά τις οχλήσεις της Γραμματείας, ελλιπή στοιχεία σε σχέση με αυτά που ζητήθηκαν από την Υπηρεσία, ενώ από τις απαντήσεις σε σχέση με τις τιμές πώλησης των προϊόντων προκύπτει ότι και τα παρασχεθέντα στοιχεία δεν ήταν ακριβή και πλήρη. Συντρέχουν συνεπώς, οι προϋποθέσεις επιβολής των κυρώσεων της παρ. 2α του άρθρου 25 του Ν. 703/77 όπως ισχύει. Λαμβανομένων υπόψη της βαρύτητας της παράβασης και του κύκλο εργασιών των εν λόγω επιχειρήσεων, εύλογη κρίνεται η επιβολή προστίμου 1.000.000 δρχ. στην πρώτη και 500.000 δρχ. στη δεύτερη επιχείρηση, για τους λόγους αυτούς:

Αποφασίζει, ομόφωνα, την επιβολή: α) προστίμου ύψους ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών στην εταιρεία Κ. & Ν. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ ΑΒΕΕ και β) προστίμου ύψους πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών στην εταιρεία ΑΓΡΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΣ Α.Ε., για παράβαση του άρθρου 25 παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η παρούσα εκδόθηκε την 16 Μαΐου 2000.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 52 34 312
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http: www.et.gr
e-mail: webmaster @ et.gr

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
Σολωμού 51

Πληροφορίες δημοσιευμάτων Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	**5225 761 - 5230 841**
Πληροφορίες δημοσιευμάτων λοιπών Φ.Ε.Κ.	**5225 713 - 5249 547**
Πώληση Φ.Ε.Κ.	**5239 762**
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.	**5248 141**
Βιβλιοθήκη παλαιών Φ.Ε.Κ.	**5248 188**
Οδηγίες για δημοσιεύματα Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	**5248 785**
Εγγραφή Συνδρομητών Φ.Ε.Κ. και αποστολή Φ.Ε.Κ.	**5248 320**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227 - Τ.Κ. 54100	**(031) 423 956**
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Νικήτα 6-8 Τ.Κ. 185 31	**4135 228**
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327 - Τ.Κ. 262 23	**(061) 6381 100**
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο Τ.Κ. 450 44	**(0651) 87215**
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00	**(0531) 22 858**
ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο Τ.Κ. 411 10	**(041) 597449**
ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13 Τ.Κ. 491 00	**(0661) 89 127 / 89 120**
ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πλ. Ελευθερίας 1, Τ.Κ. 711 10	**(081) 396 223**
ΛΕΣΒΟΣ - Πλ. Κωνσταντινουπόλεως Τ.Κ. 811 00 Μυτιλήνη	**(0251) 46 888 / 47 533**

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 8 σελίδες 200 δρχ.
- Για τα ΦΕΚ από 8 σελίδες και πάνω η τιμή πώλησης κάθε φύλλου (8σέλιδου ή μέρους αυτού) προσαυξάνεται κατά 100 δρχ. ανά 8σέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα ΦΕΚ του Τεύχους Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π. ανεξαρτήτως αριθμού σελίδων δρχ. 100. (Σε περίπτωση Πανελλήνιου Διαγωνισμού η τιμή θα προσαυξάνεται κατά δρχ. 100 ανά 8σέλιδο ή μέρος αυτού).

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531		Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512	
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κ.λπ.)	60.000	δρχ.	3.000	δρχ.
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κ.λπ.)	70.000	»	3.500	»
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κ.λπ. Δημ. Υπαλλήλων)	15.000	»	750	»
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κ.λπ.)	70.000	»	3.500	»
Αναπτυξιακών Πράξεων (Τ.Α.Π.Σ.)	30.000	»	1.500	»
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κ.λπ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	15.000	»	750	»
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κ.τ.λ.)	5.000	»	250	»
Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	10.000	»	500	»
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	3.000	»	150	»
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	10.000	»	500	»
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	300.000	»	15.000	»
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	50.000	»	2.500	»
ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΕΚΤΟΣ Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	300.000	»	15.000	»

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στα Δημόσια Ταμεία που δίνουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Οι συνδρομές του εξωτερικού επιβαρύνονται με το διπλάσιο των ανωτέρω τιμών.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται από τα Δημόσια Ταμεία.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού μπορούν να στέλνουν το ποσό του ΤΑΠΕΤ μαζί με το ποσό της συνδρομής.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Μάρτιο κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ